

ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI

2023

ÇALIŞMA
PROGRAMI

Sunuş

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı 2023 yılı Çalışma Programı; TR72 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı eksen, öncelik ve tedbirleri ile 2020-2024 yılı Ajans Stratejik Planı amaç, hedef ve stratejileri doğrultusunda oluşturulmuştur. 2023 yılı çalışma programı aynı zamanda Orta Anadolu Kalkınma Ajansı sonuç odaklı programları ile de uyumludur.

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, 2019 yılından itibaren sonuç odaklı program yapılanmasına geçmiş bulunmaktadır. Bu doğrultuda “Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişiminin Sağlanması”, “İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi” ve “Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi” sonuç odaklı programlarından sorumlu birimler oluşturulmuştur. Ajans yatırım destek ofisleri ise “Yerel Kalkınma Fırsatları” başlığı altında gerçekleştirilecek faaliyetlerden sorumlu olarak belirlenmiştir.

Sonuç odaklı programlar kapsamında bölgemizde kırsalda yaşayan bireylerin sosyo-ekonomik gelişimlerinin sağlanması, imalat sanayinde kurumsallaşma ve katma değerli üretimin geliştirilmesi, alternatif turizm imkânlarının geliştirilmesi için somut faaliyetler ve sonuç/çıkış göstergeleri çalışma programında detaylandırılmıştır. Diğer taraftan Ajans’ın kendi içinde kurumsal gelişimini desteklemek üzere faaliyetler tespit edilmiştir.

İçindekiler

Sunuş	ii
İçindekiler	iii
Tablolar Listesi	vii
Şekiller Listesi	vii
Kısaltmalar	ix
1. Giriş	1
a. Organizasyon Yapısı	1
b. 2014-2023 TR72 Bölge Planı	2
c. 2020 – 2024 Kurumsal Stratejik Plan	3
d. Genç İstihdamı	5
2. Sonuç Odaklı Programlar	7
2.1. Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişimlerinin Sağlanması	7
a. Amaç	7
b. Özel Amaç	7
c. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	7
d. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	11
e. Proje ve Faaliyetler	12
i. Araştırma, Analiz ve Programlama	12
ii. İşbirliği Koordinasyon	13
iii. Kapasite Geliştirme	16
iv. Ajans Destekleri	18
v. Diğer Proje ve Faaliyetler	20
f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	23
g. İzleme ve Değerlendirme	23
2.2. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretim Geliştirilmesi	26
a. Amaç	26
b. Özel Amaç	26
c. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi:	26
i. Orta-Yüksek ve Yüksek Teknolojili Ürün Üretilmesi	28
ii. İmalat Sanayide Genç İstihdamı	29
d. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	30
e. Proje ve Faaliyetler	31

i.	Araştırma, Analiz ve Programlama	31
ii.	İşbirliği ve Koordinasyon.....	32
iii.	Kapasite Geliştirme.....	33
iv.	Ajans Destekleri	34
v.	Diğer Proje ve Faaliyetler	36
f.	Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	39
g.	İzleme ve Değerlendirme.....	40
2.3	Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	41
a.	Amaç.....	41
b.	Özel Amaç.....	41
c.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	42
d.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	48
e.	Proje ve Faaliyetler	49
i.	Araştırma, Analiz ve Programlama	49
ii.	İş Birliği ve Koordinasyon.....	49
iii.	Kapasite Geliştirme	52
iv.	Tanıtım Faaliyetleri	52
v.	Ajans Destekleri	54
vi.	Diğer Proje ve Faaliyetler:.....	55
h.	Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri	57
i.	İzleme ve Değerlendirme	57
3.	Kurumsal Gelişim.....	59
a.	Amaç.....	59
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	59
c.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	60
d.	Faaliyetler	61
i.	Kapasite Geliştirme.....	61
ii.	Tanıtım Faaliyetleri.....	62
iii.	Diğer Proje ve Faaliyetler	63
4.	Yerel Kalkınma Fırsatları	67
a.	Amaç.....	67
b.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi.....	67
i.	Yatırım Destek Ofisi Faaliyetleri	67

ii.	İhracatı Geliştirme ve Destekleme Faaliyetleri.....	68
c.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri.....	68
d.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon.....	69
i.	Araştırma, Analiz ve Programlama	69
ii.	İş Birliği ve Koordinasyon.....	69
iii.	Kapasite Geliştirme.....	73
iv.	Tanıtım Faaliyetleri.....	74
v.	Diğer Faaliyetler.....	75
e.	İzleme ve Değerlendirme	79
5.	Sonuç ve Değerlendirme	81
6.	Ekler	82
	EK-A GÜDÜMLÜ Proje Bilgi Formu.....	82
	EK-B Ön Fizibilite Konusu Proje Önerileri Listesi	82
	EK-C Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu	84
	Ek-D Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu	89
	Ek-E Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu	103
	Ek-F Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu	106

Tablolar Listesi

Tablo 1. 2014-2023 Bölge Planı Vizyon, Gelişme Eksenleri ve Öncelikler	3
Tablo 2. 2020-2024 Kurumsal Stratejik Plan Amaçları	4
Tablo 3. Son 6 Yılda Genç Yaş Aralığındaki Nüfusun İstihdama Katılım Oranları	5
Tablo 4. Son 6 Yılda Genç Yaş Aralığındaki Nüfusun İşsizlik Oranları	6
Tablo 5. İstihdama Yönelik Öne Çıkan Bazı Kadın Odaklı Aktiviteler	9
Tablo 6. Kırsal SOP Sonuç Göstergeleri	11
Tablo 7. Kırsal SOP Çıktı Göstergeleri	12
Tablo 8. Planlanan Araştırma Konuları	12
Tablo 9. Program Süresi ve Zaman Planlaması – Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişiminin Sağlanması	20
Tablo 10. Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişimlerinin Sağlanması SOP'ı 2023 Yılı Faaliyetleri	24
Tablo 11. Bölge Bazlı Genç Nüfus Rakamları (2021).....	29
Tablo 12. Yıllar İtibariyle Genç Nüfusun İşgücüne Katılma Oranları (%)	29
Tablo 13. TR72 Bölgesi'nde İmalat Sanayi İstihdam Bilgileri.....	29
Tablo 14. İmalat SOP Sonuç Göstergeleri.....	30
Tablo 15. İmalat SOP Çıktı Göstergeleri	30
Tablo 16. TR72 Bölgesi İmalat Sanayi Teknoloji Seviyesi Bilgileri.....	35
Tablo 17. Program Süresi ve Zaman Planlaması- İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi.....	37
Tablo 10. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi SOP'ı 2023 Yılı Faaliyetleri	40
Tablo 18. Kültür ve Turizm Bakanlığınca Kış Sporları TM VE KTKGB Olarak İlan Edilen Merkezlerin Yatak ve Mekanik Tesis Kapasiteleri	42
Tablo 19. Turizm SOP Sonuç Göstergeleri	48
Tablo 20. Turizm SOP Çıktı Göstergeleri.....	48
Tablo 21. Program Süresi ve Zaman Planlaması – Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	55
Tablo 23. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi SOP'ı 2023 Yılı Faaliyetleri	58
Tablo 22. Kurumsal Sonuç Göstergeleri	60
Tablo 23. Kurumsal Çıktı Göstergeleri	60
Tablo 24. Program Süresi ve Zaman Planlaması- Kurumsal Gelişim	66
Tablo 25. YKF Çıktı Göstergeleri	68
Tablo 26. Program Süresi ve Zaman Planlaması- Yerel Kalkınma Fırsatları.....	76
Tablo 23. Yerel Kalkınma Fırsatları 2023 Yılı Faaliyetleri	79

Şekiller Listesi

Şekil 1. Organizasyon Şeması	2
Şekil 2. Termal Turizm Kentleri Bölgeleri Haritası	44

Kısaltmalar

AB	: Avrupa Birliği
AGÜ	: Abdullah Gül Üniversitesi
AHİKA	: Ahiler Kalkınma Ajansı
KSKB	: Kırsal ve Sosyal Kalkınma Birimi
Ar-Ge	: Araştırma, Geliştirme
AVM	: Alışveriş Merkezi
BDU	: Bağımsız Değerlendirme Uzmanı
BROP	: Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı
DAP	: Doğu Anadolu Projesi
DDK	: Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu
DK	: Değerlendirme Komitesi
EKSS	: Erciyes Küçük Sanayi Sitesi
ERÜ	: Erciyes Üniversitesi
GPD	: GÜdümlü Proje Desteği
GS	: Genel Sekreterlik
IPA	: Instrument for Pre Accession (Katılım Öncesi Yardım Aracı)
İD	: İç Denetçi
İŞGEM	: İş Geliştirme Merkezi
KAGM	: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü
KAYMOS	: Kayseri Mobilya Sanayicileri Derneği
KAYS	: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOP	: Konya Ovası Projesi
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KYB	: Kurumsal Yönetim Birimi
MEVKA	: Mevlana Kalkınma Ajansı
MDP	: Mali Destek Programı
MOBİTEK	: Mobilya Üretim Altyapısını Güçlendirme Projesi

OECD	: Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
ORAN	: Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
PTÇ	: Proje Teklif Çağrısı
TTKB	: Turizm, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi
İSDB	: İmalat Sanayide Dönüşüm Birimi
SOP	: Sonuç Odaklı Program
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
STSO	: Sivas Ticaret ve Sanayi Odası
TB	: Tüm Birimler
TD	: Teknik Destek
TKDK	: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TOBB ETÜ	: TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurulu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UCI	: Dünya Bisiklet Birliği
YDO	: Yatırım Destek Ofisi
YK	: Yönetim Kurulu

1. Giriş

2020 ve 2021 yılları dünya genelini etkisi altına alan pandemi süreci ile hayatın her yönünün etkilendiği yıllar olarak tarihe geçmiştir. Bu etkiler en mikro seviyeden en makro seviyeye hayatın tüm yönlerinde değişikliklere yol açmış, başta sağlık sektörü olmak üzere bütün sektörlerle olan etkisi yoğun bir şekilde hissedilebilmiştir. Makro ekonomik verilere bakıldığında tüm dünya ekonomilerinin bu yıllarda durgunluk veya küçülme yaşadığı, işsizlik rakamlarının hızlı bir şekilde yükseldiği, özellikle hizmet sektörlerinde önemli sorunların yaşandığı görülmektedir. Yaşanan bu gelişmeler gerek uzun ve gerekse kısa vadeli planların gözden geçirilmesini, faaliyetlerde ve hedeflerde değişikliklere gidilmesini zorunlu kılmıştır. Bu sebeple Ajans 2020 ve 2021 yılı çalışma programlarında belirlenen hedeflere ulaşmada farklı yöntemlerin uygulandığı durumlar yaşanmış, bazı faaliyetler ertelenmiş, bazıları ise gerçekleştirilememiştir. 2022 yılı tüm dünya genelinde olduğu gibi bizim tarafımızca da pandemi etkisinin azalacağı bir yıl olarak düşünülmekte, tüm ekonomik ve sosyal faaliyetlerin kontrollü bir şekilde normalleşme sürecine gireceği bir yıl olarak değerlendirilmektedir. Hazırlanacak olan Ajans çalışma planı bahsedilen bu mevcut durum ve geleceğe yönelik beklentiler çerçevesinde şekillenecektir.

Çalışma sistemi olarak Kalkınma Ajansları, 2019 yılından itibaren Sonuç Odaklı Çalışma (SOP) sistemine geçmiş, 2021 ve 2023 yıllarını kapsayan 3 yıllık dönem için SOP Yönetim Planları hazırlanmıştır. Söz konusu planlar Ajanslar tarafından belirlenen SOP başlıkları için detaylı açıklamaların ve planlamaların yapıldığı temel strateji belgeleri niteliğindedir. Orta Anadolu Kalkınma Ajansı 2023 yılı çalışma programı söz konusu SOP Yönetim Planları çerçevesinde dizayn edilecek olup belirlenen hedeflere ulaşmak amacıyla gerçekleştirilecek faaliyetlerden oluşacaktır.

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı SOP kapsamında yapılacak faaliyetleri ilgili SOP başlıklarına göre oluşturulan birim yapılanmaları ile yürütmeyi hedeflemektedir. 2021 – 2023 yılları için belirlenen SOP başlıkları ve bu başlıklarla eşleştirilen Ajans birimleri aşağıdaki gibidir:

SOP BAŞLIKLARI	AJANS BİRİMLERİ
Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişimlerinin Sağlanması	Kırsal ve Sosyal Kalkınma Birimi
İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi	İmalat Sanayide Dönüşüm Birimi
Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	Turizm, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi

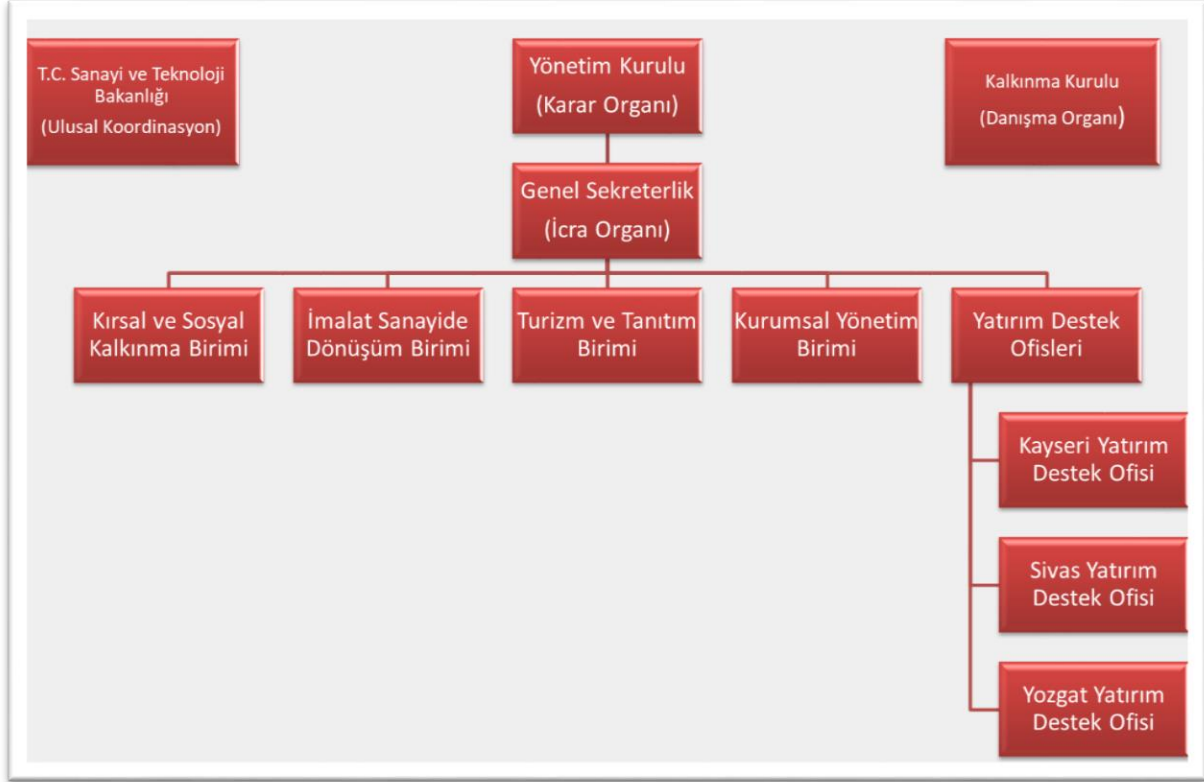
Ajans 2023 çalışma programında bu ana hedeflerin açıklanması ile başlangıç yapılacak olup daha sonrasında Kurumsal Gelişim alanında yapılacak faaliyetlere ve yatırım destek ofislerini ilgilendiren Yerel Kalkınma Fırsatları başlığı altındaki faaliyetlere yer verilecektir.

2023 Çalışma programı, mevzuat ile Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'na verilmiş olan görev ve yetkilere, TR72 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'na, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı 2020-2024 Stratejik Planında geçen önceliklere uyumlu olarak hazırlanmıştır.

a. Organizasyon Yapısı

Ajansın teşkilat yapısı 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin on altıncı bölümünün 190'ıncı maddesiyle belirlenmiştir. Buna göre; Ajans Kalkınma Kurulu, Yönetim Kurulu, Genel Sekreterlik ve Yatırım Destek Ofislerinden müteşekkildir. Aynı kararnamenin ilgili maddelerine göre Yönetim Kurulu karar organı, Kalkınma Kurulu danışma organı ve Genel Sekreterlik icra organıdır. Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği idari yapılanma olarak; İmalat Sanayide Dönüşüm Birimi, Turizm,

Tanıtım ve Koordinasyon Birimi, Kırsal ve Sosyal Kalkınma Birimi, Kurumsal Yönetim Birimi olmak üzere 4 birim ve Kayseri, Sivas ve Yozgat illerinde birer olmak üzere 3 yatırım destek ofisinden (YDO) oluşmaktadır.

Şekil 1. Organizasyon Şeması

b. 2014-2023 TR72 Bölge Planı

Bölge planı, Kalkınma Ajansları tarafından hazırlanan ve ilgili kalkınma ajansının hizmetlerini yürüttüğü bölgenin kalkınması amacıyla makro düzeyde üretilen politika, plan ve stratejiler ile yerelde yürütülecek faaliyetler arasındaki ilişkiyi belirlemek, yerel düzeyde var olan kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon tesis etmek veya bunu güçlendirmek, ayrıca kamu kurumları, özel kesim kişi ve kurumları ile sivil toplum kuruluşları arasında işbirlikleri oluşturmak veya bu işbirliklerini geliştirmek için hazırlanan bir strateji belgesidir. Ayrıca bölge planları bölgesel gelişmeyi sağlamak veya bunu artırmak, bölgesel gelişmenin sürdürülebilir olmasını sağlamak, yerel veya ulusal kaynakları doğru bir şekilde ve etkin kullanımını sağlamak, oluşturulabilecek bölgesel programlara veya projelere temel oluşturmak amacıyla da hazırlanmaktadır.

TR72 Bölgesi için hazırlanan ve 2014–2023 yıllarını kapsayacak şekilde bölgedeki yerel yönetimler, kamu, özel kesim, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ve üniversitelerin aktif katılımıyla oluşturulan TR72 Bölge Planı, yukarıda belirtilen tanımlamalara uygun olarak Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmış olup Ajans tarafından ilgili dönem içerisinde uygulanacak destek programlarının önceliklerinin belirlenmesinde de yol gösterici bir özelliğe sahiptir. Bölge Planı Gelişme Eksenleri ve Öncelikleri Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1. 2014-2023 Bölge Planı Vizyon, Gelişme Eksenleri ve Öncelikler

Vizyon	Ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet edebilir, beşeri ve sosyal sermayesi gelişmiş, potansiyellerini değere dönüştürmüş, kent ve sosyal altyapısını geliştirerek yaşam kalitesini arttırmış, ulaşılabilir Orta Anadolu						
Eksen	Rekabet Edilebilirlik						
Öncelik Alanları	Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi	İmalat Sanayinin Geliştirilmesi	Hizmetler Sektörünün Geliştirilmesi	Dış Ticaretin Güçlendirilmesi	Girişimcilik Altyapısının ve Kültürünün Geliştirilmesi	Yatırım Ortamının İyileştirilmesi	Geleneksel Sektörlerin (Tarım Hayvancılık ve Madencilik) Geliştirilmesi
Eksen	Sosyal Kalkınma						
Öncelik Alanları	Beşeri, Sosyal Sermaye ve Kurumsal Kapasite ile Yönetişimin Geliştirilmesi		Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi		Eğitim Kalitesinin Yükseltilmesi		Sağlık Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması ve Altyapısının Güçlendirilmesi
Eksen	Sürdürülebilir Çevre ve Enerji						
Öncelik Alanları	Bölgede Hava Kalitesinin İyileştirilmesi ve İklim Değişikliğinin Etkilerinin Azaltılması	Su Kaynaklarının Yönetişimi ve Verimli Kullanılması	Su Kaynakları Kirlilik Yükünün Azaltılması ve Çevresel Altyapının Kent ve Kırsalda Geliştirilmesi	Temiz Üretim ve Çevresel Atık Yönetimi Uygulamalarının Yaygınlaştırılması	Doğal Yaşam Alanları ve Kültürel Mirasın Korunması	Enerji Altyapısının İyileştirilmesi	
Eksen	Kentsel ve Kırsal Altyapı						
Öncelik Alanları	Bölgeye Erişilebilirliğin Artırılması ve Kent İçi Ulaşım Altyapısının Güçlendirilmesi			Lojistik Kapasitesinin Artırılması		Bilgi ve Teknolojiye Erişim İmkânının Artırılması	

c. 2020 – 2024 Kurumsal Stratejik Plan

Stratejik plan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile belirli bazı kamu kurumları için zorunlu olarak hazırlanması gereken ve ilgili kamu kurumunun orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren planlardır.

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı 2020-2024 Kurumsal Stratejik Planı amaçları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Söz konusu stratejik plan gerek bölge planında yapılan tespitler ve gerekse bölgede yer alan paydaşlarla yapılan görüşmelere neticesinde oluşturulmuş bir strateji belgesidir. Stratejik plan ile belirlenen misyon ve vizyon ise şu şekildedir:

Misyon: Bölgenin sosyal ve ekonomik olarak kalkınmasına katkı veren, bölgesel kalkınma faaliyetlerinde tüm paydaşlar için koordinasyon sağlayan ve yönlendiren bir merkez olmaktır.

Vizyon: Alanında uzmanlaşmış dinamik kadrosu ve güçlü kurumsal yapısıyla, bölgesel kaynak ve potansiyellerin değerlendirilmesinde katılımı ve iş birliğini temel alarak bölge gelişimine yön veren, bölgesel kalkınmada öncü kurum olmak.

Tablo 2. 2020-2024 Kurumsal Stratejik Plan Amaçları

Amaç-1	Hedef No	Hedef
İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi	1	Tasarım Kültürünün Geliştirilmesi
	2	Yalın İmalat Kültürünün Geliştirilmesi
	3	Kurumsallaşma Düzeyinin Artırılması
	4	Dijital Pazarlama Konusunda Farkındalığın Artırılması
	5	Orta-Yüksek ve Yüksek Teknolojili Ürünlerin Üretilmesinin Sağlanması
Amaç-2	Hedef No	Hedef
Bölgenin Yaşam Kalitesinin Yükseltmesini Sağlama (Sosyal Kalkınma, Kırsal Kalkınma)	1	Kadın ve Genç İstihdamının Artırılması
	2	Kültürel ve Tarihi Değerlerin Bölgesel Kalkınma İçin Etkin Kullanımı
	3	Yöresel Ürünlerin Tanıtımının ve Etkin Pazarlamasının Yapılması
	4	Katma Değerli Bitki Çeşitlerinin Yaygınlaştırılması
Amaç-3	Hedef No	Hedef
Şehir Markalaşma ve Tanıtım Faaliyetlerini Gerçekleştirmek	1	UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına Katılım Sürecinin Sağlanması
	2	Kış, Termal ve Sağlık Turizm Altyapısının Geliştirilmesi ve Tanıtımının Yapılması
	3	Kültürel ve Tarihi Değerlerin Bölgesel Kalkınma İçin Etkin Kullanımı
Amaç-4	Hedef No	Hedef
Yatırım Ortamı ve Girişimciliği Geliştirmek	1	Tekno-Girişimciliğin Desteklenmesi
	2	Bölge Yatırım Ortamının Tanıtımının Yapılması
	3	Destekler Konusunda Farkındalığın Artırılması
	4	Bölgede Özel Sektör Yatırımları ile İlgili Süreçleri Takip Etmek ve Yatırım Ortamı ile İlgili Faaliyetleri Yürütmek
Amaç-5	Hedef No	Hedef

Kurumsal Kapasite Artırmak ve Kurumsal Dönüşümü Sağlamak	1	Ajansın İnsan Kaynakları Kapasitesinin Geliştirilmesi
	2	Ajansın Fiziki ve Teknolojik Altyapısının İyileştirilmesi
	3	Ajansın Organizasyon Yapısı ve İş Süreçlerinin Geliştirilmesi
	4	Ajansın Kurumsal İletişiminin Güçlendirilmesi ve Tanıtımının Yapılması

d. Genç İstihdamı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nce 2022 ve 2023 yıllarında Kalkınma Ajansları için odaklanılacak tema olarak "Genç İstihdamı" teması seçilmiştir. Bu kapsamda Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından aşağıdaki ana konularda, genç istihdamına yönelik çalışmalar yapılacaktır:

- Beceri Geliştirme Programları
- İstihdam Garantili Eğitim Programları
- Kalkınma Ajansları Destek Programları
- Kırsal İstihdamı Artırma Programları
- Yerel Bazlı Genç Girişimcilik Destek Programları
- E-spor Faaliyetleri (Kayseri ilinde)
- Çalışan ve Üreten Gençler Programı (Sivas ilinde)

Türkiye İş Kurumu tarafından her yıl il bazlı yapılan işgücü piyasası araştırma raporlarına göre 2021 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla TR72 Bölgesi'ndeki kayıtlı işsizlerin sayısı Kayseri'de 49.041, Sivas'ta 30.749, Yozgat'ta ise 15.394 kişidir. Kayıtlı işsizler içerisinde 18-24 yaş arası gençlerin oranı ise Kayseri'de %42,1, Sivas'ta %38,8 ve Yozgat'ta %40,2 seviyesindedir. Kayıtlı istihdama dahil olma yaş aralığına göre kıyaslandığından 18-24 yaş arası gençlerin işsizlik oranının yüksek olduğu değerlendirilmektedir.

"UNDP Youth Strategy 2014-2017" adlı raporda, Birleşmiş Milletler Genel Meclisi 15-24 yaş aralığını gençlik dönemi olarak kabul etmiş, Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı ise ülke şartlarına atıf yaparak gençlik politikalarının, 14-29 yaş grubu aralığında bulunan bireyleri kapsadığını ifade ederek Türkiye için gençlik yaş kategorisi oluşturmuştur. Avrupa Birliği programları çerçevesinde gençlere yönelik programlar yürüten Ulusal Ajans tanımlama kapsamına geniş bir yaş kategorisini almış ve 15- 30 yaş grubunu genç olarak tanımlamıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun bölgesel işgücü istatistiki bilgilerine göre, genç yaş aralığındaki bireylerin yıllara sair istihdama katılım oranlarına bakıldığında; TR72 Bölgesi oranlarının ülke oranlarından düşük olduğu görülmektedir. (Renkli olan hücreler, TR72 Bölgesi oranının ülke oranından düşük olduğunu göstermektedir.)

Tablo 3. Son 6 Yılda Genç Yaş Aralığındaki Nüfusun İstihdama Katılım Oranları (1)

Yaş Aralığı	Yıl	TR72 Bölgesi (%)	Türkiye (%)
15-24	2016	39,8	42,4
	2017	42	43,3
	2018	37,4	44
	2019	37,8	44,4

	2020	35,9	39,1
	2021	39,9	41,7

Genç nüfusun son 6 yıldaki işsizlik oranlarında ise TR72 Bölgesi'nin ülke ortalamasından yüksek olduğu görülmektedir. (TR72 genç işsizlik oranının ülke oranından düşük olduğu yıllar yeşil arka plan rengi ile işaretlenmiştir.)

Tablo 4. Son 6 Yılda Genç Yaş Aralığındaki Nüfusun İşsizlik Oranları (1)

Yaş Aralığı	Yıl	TR72 Bölgesi (%)	Türkiye (%)
15-24	2016	15	19,6
	2017	25,4	20,8
	2018	27,2	20,3
	2019	28,1	25,4
	2020	26,8	25,3
	2021	26,6	22,6

11. Kalkınma Planı Gençlik Çalışma Grubu Raporu'nun sonuç ve değerlendirme bölümünde; gençlere ilişkin önemli sorunlardan biri olarak işsizlik sorununa değinilmektedir. Türkiye ekonomisinin gelişim sürecinde, ortaya çıkan sanayi ve hizmet alanlarını ifade eden emek piyasasının ihtiyaç duyduğu donanımına sahip genç insan kaynağının yetiştirilmesi konusunda sorunlar olduğu belirtilmektedir. Genç işsizlik sorununun çözümü için değinilen bazı noktalar ise şu maddelerle özetlenebilir:

- Mesleki eğitim sistemi ve staj imkânları güçlendirilerek gençlerin becerileri artırılmalı ve işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikler, gençlere kazandırılmalıdır.
- Gençler, Sanayi 4.0 kapsamında ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda bilişim sektörü ve geleceğin meslekleri olarak öngörülen mesleklere ve alanlara yönlendirilmelidir.
- İşgücü piyasasında ortaya çıkacak ihtiyaçlar doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından genç işgücününün eğitilmesi ve söz konusu alanlarda istihdam edilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.
- Ülkemizde, istihdam ve mesleki eğitimin bağlantılarını sağlamak için kurumsal yapının yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.
- Üniversitelerde bulunan gençlik araştırma ve uygulama merkezlerinin güçlendirilmesi önem kazanmaktadır.
- Toplumsal hayatın güçlenmesi için ne istihdamda ne de eğitimde olan gençlere yönelik izleme sisteminin oluşturulması faydalı görülmektedir.
- Kırsal çevrede tarımsal üretim ve verimli kaynakların korunması kapasitelerinin arttırılması, Kırsal alanlarda gelir getirici aktiviteler için beceri ve eğitimlerin geliştirilmesi, Çiftçi ailelerin nüfus baskısının azaltılması ve refahlarının desteklenmesi, Topluluk ve diğer gruplar içinde birlikte iyi çalışma becerilerinin ve liderliğin geliştirilmesi bu kapsamda önemli görülmektedir.

Yukarıdaki veriler ve gerekçeler çerçevesinde, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından "Genç İstihdamı" teması çerçevesinde yapılacak faaliyetler; çalışma programının ilerleyen bölümlerinde, her sonuç odaklı programa ait faaliyetlerde detaylı olarak izah edilmektedir.

2.Sonuç Odaklı Programlar

2.1. Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişimlerinin Sağlanması

a. Amaç

Kırsal alanda yaşayan bireylerin gelir seviyelerinin yükseltilmesi yoluyla sosyo-ekonomik gelişimlerinin sağlanmasıdır.

b. Özel Amaç

- Kadın istihdamının artırılması ve kadınların ürettiği ürünlerin pazarlama imkânlarının geliştirilmesi
- Katma değerli tarım ve hayvancılık uygulamalarının desteklenmesi
- Kırsalda örgütlenmenin, kooperatifçiliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi
- Yöresel ürünlerin saptanması, var olan ürünlerin etkin pazarlamasının yapılması
- Organik tarım konusunda çiftçilerin bilinç seviyelerinin yükseltilmesi
- Kırsal alanda kaynak verimliliğinin artırılması

c. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TR72 Bölgesi'nde yer alan Sivas ve Yozgat'ın ilçeleri ile Kayseri'nin merkez ilçeleri dışındaki ilçelerinin ekonomileri büyük ölçüde tarıma dayalıdır. Yozgat, çiftçilerin özellikle kırsal alanda geçimlerini sağlayamamaları nedeniyle sürekli olarak batı illerine göç vermektedir. 2009-2021 yılları arasında Yozgat nüfusunun %14'ünü kaybetmiş, Sivas'ın nüfusu neredeyse değişmemiş ve Kayseri'nin nüfusu ise %18,9 artmıştır. Yozgat tüm iller arasında en fazla göç veren il konumundadır. Kayseri'de ise merkez ilçeler çevredeki ilçelerden göç almaktadır.

Bölgemizdeki illerdeki çiftçilerin Ege, Karadeniz veya Akdeniz'deki çiftçiler gibi senede iki ürün almaları veya ekonomik değeri çok yüksek olan bitkileri ekmeleri mümkün değildir. Bu nedenle bölgemizde özellikle şeker pancarı ve buğday tarımının dışında kırsal alana adaptasyonu olan farklı bitkilerinin ekiminin yaygınlaştırılması ve hayvancılık altyapısının kuvvetlendirilerek bölgede üretilen katma değerlerin bölgede bırakılması gerekmektedir.

Bölgenin coğrafyasını iyi bilmek ve bitkilerin tüm değer zincirlerini yönetmek iklimi ve coğrafyası sert olan TR72 Bölgesi'nde değerli bitkilerin endüstriyel olarak yetiştirilebildiğini göstermiştir. Bazı kritik faktörler başarıyı doğrudan etkilemektedir.

- Ürünün piyasadaki fiyatının seyri, arz talep dengesi yönetilmelidir. Nadir bitkiler talep düzeyi sınırlı olduğu için büyük ölçekli ekimlerde fiyat düşebilmektedir. Piyasada talebi olan bitkilerin alt türleri bilinçli olarak seçilmelidir. Çayıralan ilçesinde 2017 yılında ekimi yapılan lavanta da yağlık bir tür olan angus tofolia seçilmiştir.
- Bazı bitkiler kış şartlarına dayanmadığı için her sene tohum ya da fide alınması gerekmektedir. Aslında çok yıllık bitki olan bazı türlerin kışı geçirememeleri tohum maliyeti kaynaklı maliyetleri artırmaktadır. Tohum ve fidelerin üretileceği yerel seraların olması durumunda tohum fide maliyetleri düşürülüp biberiye, karabaşotu, stevia gibi bitkilerin piyasa şartlarında TR72 Bölgesi'nde üretilmesi sağlanabilir.
- Yerelde işleme tesislerinin varlığı ve sözleşmeli tarım yapımları bitkinin yayılması açısından en önemli faktör durumundadır.

TR 72 Bölgesi'nde birçok başarı hikâyeleri bulunmaktadır. Örneğin Bölgede Antep fıstığının tek yetiştiği yer Sivas'ın Suşehri ilçesidir. Bölgedeki menengiç ağaçları aşılınmış ve ilçede katma değerli bir ürünün yetişebildiği görülmüştür. Pınarbaşı ilçesinde kimyon ekimi başlamış ve zaman içerisinde ekim alanı oldukça genişlemiş, Sivas Kangal ilçesine de yayılmıştır. 2017 ve 2018 yıllarında yapılan çalışmalarda bölgemizde tıbbi adaçayının, melisanın, ekinezyanın, lavantanın yetişebileceği görülmüş ve bu bitkilerin yetiştirilmesine ilişkin fizibiliteler hazırlanmış ve Ajans web sitesinde yayınlanmıştır.

Bölgemizde tıbbi aromatik bitkilerin ve endüstriyel bitkilerin gelişmesine yönelik tüm değer zincirini yönetebilecek düzenleyici bir kuruma ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut kurumların parçalı yönetimleri nihai sonucun alınmasını güçleştirmektedir. Süreç mantığı çerçevesinde seçili 3-5 ürünün tüm değer zincirini yürütecek (yurt dışında benzeri olan) kurumlar oluşturulmalıdır.

Kırsal alanda faaliyet gösteren bireylerin pazara ulaşma, belli standartları sağlama, lojistiği sağlama ve tanıtım faaliyetlerini yapmaya yönelik becerileri oldukça kısıtlıdır. Bu durum bireylerin örgütlenmesi ve belli kurumsal yapıları kendi aralarında kurmaları ile giderilebilmektedir. Ancak mevcut faaliyette bulunan kooperatif ve dernek benzeri yapılara baktığımızda ise çoğunun istenildiği şekilde işlemediği görülmektedir. Düzgün işleyen yapılarda ya pazarlama işini iyi yapan bir yönetici ya doğrudan bir özel sektör firması ya da belediye benzeri kurumlar bulunmaktadır. Bölgedeki en büyük üç örgütlenme; sulama birlikleri, Kayseri Pancar Ekicileri Kooperatifi ve SÜTAŞ tarafından pazarlaması yapılan süt üretici birlikleridir. Bu örgütlenmeler TR72 Bölgesi'nde geniş çapta bireylerin pancar ve süttan para kazanmalarını ve suyu verimli kullanmalarını sağlamaktadır. İlçelerdeki süt üretici birliği yöneticilerinin başarısı ilçe çiftçisinin refah düzeyini doğrudan etkilemektedir. Yozgat'ın Sarıkaya ilçesindeki süt üreticiler birliği 800 çiftçinin soğuk zinciri kırmadan sütünü toplamakta ve SÜTAŞ'a teslimini yapmaktadır. Bölgemizdeki diğer kooperatiflerin bu örnek yapılarıdaki gibi daha merkezi yapılar ile yönetsel olarak bağlarının kuvvetlendirilmesi gerekmektedir.

Bölgesel kalkınma programları tasarımı yapılırken özellikle bölgeye has ürünlerin tespit edilmesi ve bu ürünler çerçevesinde politikaların geliştirilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Bölgemizde birçok yöresel ürün bulunmakta ancak bunların tanıtımı ve yönetimi profesyonel şekilde yapılamamaktadır. Ajans olarak 2022 yılı içerisinde ilçeler bazında yapılan birebir toplantılarla Sivas'a ait yöresel ürünlerin tespitine yönelik bir çalışma yapılmış ve bu alanda politika üretimi için yardımcı bir kaynak oluşturulmuştur. Türkiye'ye mal olmuş yöresel ürünleri olan TR72 Bölgesi'ndeki ürünlerin kurumlar ve özel sektör firmaları arasında daha koordineli yönetilmesi gerekmektedir. Özellikle kırsal alanda üretimi yapılan ürünlerde koordinasyon faaliyeti daha önemli hale gelmekte ve iyi düzenlenen yapılar bireylerin sosyo-ekonomik gelişmelerini doğrudan etkilemektedir. Kayseri'nin 26, Sivas'ın 19 ve Yozgat'ın 7 coğrafi işaretli ürünü bulunmaktadır. Coğrafi işareti olmasa da ticari potansiyeli olan onlarca ürün TR72 Bölgesi'nde üretilmektedir. Örneğin Sivas'ın Ulaş ilçesinde üretilen zerun buğdayı, buğdayın 11 atasından biridir ve siyez buğdayı gibi ticarileşme potansiyeli taşımaktadır. Ajans olarak bölgedeki paydaşlarla bu ve benzeri ata tohumlarının bilinirliğini arttırmak üzerine çalışmalara devam edilmektedir.

Çiftçilerin gelir seviyelerini yükseltmenin en önemli araçlarından biri de organik tarım dönüşümüdür. Sertifikalandırma sürecinin ve yönetiminin zorluğu nedeniyle kırsaldaki çiftçiler ve yöneticiler tarafından genelde pek düşünülmemeyen bir girişimdir. Ancak bir ürün organik sertifikası aldığı anda fiyatı piyasa fiyatının 2-3 katına çıkabilmektedir. Bu durum organik tarımı program amaçlarına ulaşmak için önemli bir araç haline getirmektedir. TR72 Bölgesi'ndeki çoğu korunmuş ve çevresi ile izolasyonu sağlanmış mikro alanlar için organik tarım projeleri kurumlar arası diyalog ile geliştirilebilir.

Kırsalda sosyo-ekonomik gelişimin sağlanması için kadının rolünün ve işgücüne katılımının artırılması programın ana eksenlerindedir. Bölgede kadın istihdamı erkek istihdamına göre kısıtlı kalmıştır. TÜİK (2021) verilerine göre Bölgede toplam çalışanların %26,7'si, , tarımda istihdam edilenlerin (15+ yaş)

%38,5'i, sanayide istihdam edilenlerin (15+ yaş) %11,1'i ve hizmetler sektöründe istihdam edilenlerin (15+ yaş) %30'u kadındır.

Kayseri, Sivas ve Yozgat İşgücü Piyasası Araştırmaları (2020) verilerine göre, erkek çalışanlar, toplam çalışanların Kayseri'de %83'ü, Sivas'ta %79,2'si, Yozgat'ta ise %80,1'ini oluşturmaktadır. Ayrıca, Bölgede tipik Anadolu özelliği olan kadının evde ev işleri ile meşgul olma sebebi ile çalışmaması yaygındır. Kadınlarda yükseköğretim mezunlarında bile ev işleri ile meşgul olmak işgücüne dâhil olmamadaki en çok görülen nedendir. Bu durumda, Bölgede sanayi ve hizmet sektöründe ülke oranının altında pay alan kadınların işgücüne katılım oranlarının artırılmasına yönelik tedbirlere önem verilmesi gerekmektedir. Bölgede halen Türkiye ortalamasının (%13) oldukça üzerinde olan ücretsiz aile işçiliği önemli bir pay almaktadır (%25). Ücretsiz aile işçiliğinin sektör bazında durumu irdelendiğinde, istihdam edilenlerin %93,85'i tarımda yer almaktadır. Ücretsiz aile işçilerinin cinsiyet bakımından dağılımında, çalışanların %73,85'inin kadın olduğu görülmektedir. Bu durumda, gelecek 10 yılda tarımdan hizmet ve sanayi sektörüne kaymayla birlikte göç olgusunu tetikleyen tarım sektöründe çözülmenin artmasının beklenmesi, kadınlar ve diğer dezavantajlı gruplar için Bölgede ilave tedbirlerin alınmasını gerektirmektedir.

2019 yılından itibaren yapılan çalışmalar ve saha ziyaretlerinden elde edilen verilerle TR72 Bölgesi'ndeki kadın istihdamına yönelik faaliyetlerin genel olarak aşağıdaki tabloda yer alan faaliyetler/organizasyonlar çerçevesinde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. İstihdama Yönelik Öne Çıkan Bazı Kadın Odaklı Aktiviteler (2)

İl	İlçe	Ürün	Kurum
Kayseri	Yeşilhisar	Kilim Üretimi	Kooperatif
Kayseri	Yeşilhisar	Soğanlı Bez Bebekleri	Mahalle Halkı
Kayseri	Yeşilhisar	Yöresel Yemek Ürünleri	Hanımeli Kooperatifi
Kayseri	Kocasinan	Yamula Patlıcanı	Yemliha Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
Kayseri	Kocasinan	Domates, Biber, Çilek, Kayısı (Reçel, Erişte Üretimi)	KAÇEM Üyeleri
Kayseri	Özvatan	Yufka Üretimi	Bireysel
Kayseri	Felahiye	Yöresel Köy Yufkası, Yöresel Tandır Ekmeği	Bireysel
Kayseri	Sarıoğlan	El Sanatları	Dernek
Kayseri	Yahyalı	Halı-Kilim Üretim	Yahyalı Belediyesi
Kayseri	Sarız	Kilim Üretimi	Halk Eğitim Merkezi
Kayseri	Bünyan	Makarna, Erişte, Tarhana	Kadın Çiftçiler Ekolojik Eğitim Kooperatifi
Kayseri	Talas	Yöresel Ürünler	Kooperatif

İl	İlçe	Ürün	Kurum
Kayseri	Pınarbaşı	Yöresel ürün ve hediyelik eşya	Kooperatif
Kayseri	Tomarza	Yöresel Ürünler	Kooperatif
Sivas	Suşehri	Aromatik Bitkiler Yöresel Ürünler	Yeşilyayla Tarımsal Kalkınma Kooperatifi
Sivas	Koyulhisar	Aksesuar Tasarımı	Bireysel
Sivas	Divriği	Bakır ve Ahşap Oyması	Halk Eğitim Merkezi
Sivas	Divriği	Seramik İmalatı	Halk Eğitim Merkezi
Sivas	Divriği	Tarhana Kuru Biber, Domates, Patlıcan	Bireysel
Sivas	Divriği	Organik Ürünler, Süs Eşyaları	Bireysel
Sivas	Yıldızeli	Yenihan Bebeği	Halk Eğitim Merkezi
Sivas	Yıldızeli	Tezgahta Halı Dokuma	Halk Eğitim Merkezi
Sivas	Şarkışla	Kilim Üretimi	Bireysel
Yozgat	Aydıncık	Mücevher Tasarımı	Kooperatif
Sivas	Zara	Yöresel Ürünler ve yemekler	Kooperatif
Sivas	Akıncılar	Pastane	Kooperatif
Sivas	Divriği	Bal ürünleri	Kooperatif
Sivas	Gemerek	Yöresel ürünler	Kooperatif
Yozgat	Çekerek	Ahşap, Seramik Cam Eşya Süsleme	Kooperatif
Yozgat	Çayıralan	Endemik Bitki Türleri	Halk Eğitim Merkezi
Yozgat	Akdağmadeni	Makarna ve yöresel ürünler	Kooperatif
Yozgat	Sorgun	Yöresel Ürünler	Dernek (Bahadın) + Kooperatif
Yozgat	Sorgun	Çinicilik	Halk Eğitim Merkezi
Yozgat	Sarıkaya	Hediyelik Eşya	Halk Eğitim Merkezi
Yozgat	Şefahtli	Halı Dokuma	Kooperatif

İl	İlçe	Ürün	Kurum
Yozgat	Merkez	Çam Kozalağında kozmetik ürünler ve yöresel ürünler	Kooperatif
Yozgat	Merkez	Helva Üretimi	Bireysel

Kurumlardaki ilgilerle yapılan görüşmeler neticesinde aşağıdaki noktalarda ilerleme sağlanması gerektiği tespit edilmiştir.

- Kurumların üretimle ilgili faaliyetleri yanında yönetsel ve pazarlama faaliyetlerinin yeterince geliştirilemediği,
- Üretimi yapılan ürünlerin piyasa tarafından talep gördüğü şekliyle tasarlanmadığı,
- Nitelikli yöneticilerin kooperatif veya birliklerin yönetimine getirilememesi,
- Bölgede ilgili kurumlar arasında bulunan iletişim eksiklikleri,
- Hem kurulum hem de yönetim aşamasında danışmanlık ve mentorluk ihtiyaçlarının karşılanamaması

Geleneksel alanlarda çalışan kadınların sorunlarının çözümü ve iş imkânlarının artırılmasına ilaveten, kadın istihdamını artırmak amacıyla yönelik, sosyal inovasyon ve sosyal girişimciliğin etkili bir çözüm aracı olduğu değerlendirilmektedir.

Bölgemizde birçok sosyal proje yürütülmekte, ancak finansal yapısı ve yönetim şekli iyi kurgulanamadığı için kısa zamanda girişimler olumsuz sonuçlanabilmektedir. Bölgedeki büyük firmaların ve kamu kurumlarının kadın istihdamına yönelik çalışmaları desteklemesi ve onlara yeni pazarlar oluşturulmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirmesi hedeflere ulaşılması açısından faydalı olacaktır. İşgücüne yeni kadınların dâhil edilip istihdam olanaklarının artırılmasıyla bölgedeki aile işçisi kadın sayısının azaltılması sağlanacaktır.

Sonuç olarak bölgemizde özellikle kırsal alanda faaliyet gösteren kadın organizasyonlarına yönelik olarak geleneksel yaklaşımların yanı sıra sosyal girişimcilik ve sosyal inovasyon yaklaşımı ile yeni çözümler geliştirilmesi ve istihdam olanaklarının artırılması hedeflenmektedir.

d. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 6. Kırsal SOP Sonuç Göstergeleri

Performans Göstergeleri	Sonuç/Çıktı Göstergesi	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Doğrudan veya dolaylı istihdamı desteklenen edilen kadın sayısı	Sonuç Göstergesi	Adet	30	Web Sitesi Haberleri KAYS
Doğrudan Değer Zincirine Destek Olunan/Geliştirilen Yöresel Ürün Sayısı	Sonuç Göstergesi	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporları Tarım İl Müdürlükleri

Tablo 7. Kırsal SOP Çıktı Göstergeleri

Performans Göstergeleri	Sonuç/Çıktı Göstergesi	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kadın odaklı kurulan kooperatif ve birlikler ile yapılan işbirliği sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Kadın odaklı kurulan kooperatif ve birlikler için yeni oluşturulan pazarlama kanalı sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu Web Sitesi Haberleri
Kadınların ürettiği ürünlerin satılması amacıyla kurulan dijital veya fiziki satış yeri sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kadın istihdamı ile ilgili düzenlenen panel/konferans/seminer sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kadınların işgücü piyasasına kazandırılmasını amaçlayan proje sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	KAYS Ajans Faaliyet Raporu
Sosyal girişimcilik alanında verilen eğitim sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kırsal Kalkınmaya Yönelik Desteklenen Proje Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	30	MDP Kapanış Raporu, SOGEP, Teknik Destek veya CMDP Projeleri
Tıbbi Aromatik Bitkiler ve Endüstriyel Bitkilere Yönelik Desteklenen Proje Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Web Sitesi Haberleri
Kırsal Kalkınmaya Yönelik Yapılan Araştırma Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kırsalda Örgütlenme İle İlgili Geliştirilen İşbirliği Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Yöresel Ürünlerin Tanıtım ve Pazarlamasına İlişkin Geliştirilen Proje Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	KAYS Ajans Faaliyet Raporu
Gençlik odaklı kurulan kooperatif sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

e. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

(1) Araştırma Çalışmaları: (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır)

Sonuç Odaklı Program kapsamında Kırsal ve Sosyal Kalkınma Birimi öncelikleri dikkate alınarak aşağıdaki konularda araştırma raporu hazırlanacaktır.

Tablo 8. Planlanan Araştırma Konuları

Araştırma Konusu	Planlanan Yayınlanma Tarihi
Yozgat İli YER-SİS Sonuçları Çalışması	2023-Haziran
Sivas İli Tarımsal Ürün Üretim Trendleri Raporu	2023 Haziran
Kayseri'deki Tarım Sektöründeki Desteklerin Tarım Göstergeleri İle İlişkisi	2023 Haziran

(2) Kırsal Kalkınma Saha Araştırmaları ve Raporları:

2021 yılı içerisinde TR72 Bölgesi'nde Kooperatifçilik ve Kooperatif Envanteri isimli doküman hazırlanmış olup, 2023 yılı içerisinde hem saha çalışmaları hem de kooperatiflere yönelik yapılacak seminer vb. faaliyetlerden de elde edilecek bilgilerden hareketle kooperatiflerin ne derece aktif oldukları ve aksayan yönlerinin tespitine ilişkin daha kapsamlı araştırma yapılacaktır. Özellikle kapanan kooperatiflere yönelik verilerin toplanması amaçlanacaktır.

(3) Yöresel Ürün İlçe Potansiyelleri (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

2022 yılı içerisinde tamamlanan Sivas ili yöresel ürünler tespit çalışmasının 2. Aşaması olarak dış destek olmadan Yozgat ili için benzer çalışma gerçekleştirecektir.

(4) Kayseri'ye Özgü Sebze Ata Tohumlarının Tespiti ve Potansiyelinin Belirlenmesi (Bu faaliyet hizmet alımı yoluyla yapılacaktır)

Çalışmanın ilk aşamasında Kayseri'ye özgü sebze gen kaynaklarının tespit edilerek potansiyelinin belirlenmesi amacıyla Kayseri Üniversitesi ile birlikte saha çalışması gerçekleştirilecektir. Çalışma sonuçlarının raporlanması sonrasında benzer çalışmalar diğer bölge illeri için de gerçekleştirilecektir.

(5) Mali Destek Programı Etki Analizi Çalışmaları (TR72/18/YTU) (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır)

2018 yılında sonuçları açıklanan ve kırsal kalkınma ile ilişkili olan "Yeni ve Yenilenebilir Tarım Uygulamaları" mali destek programının etki analizi çalışmaları Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır.

(6) Mali Destek Programı Etki Analizi Çalışmaları (TR72/18/KSA) (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır)

2018 yılında sonuçları açıklanan ve kırsal kalkınma ile ilişkili olan "Kentsel ve Sosyal Altyapının İyileştirilmesi" mali destek programının etki analizi çalışmaları Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır.

ii. İşbirliği Koordinasyon

(1) Kooperatifçilik Semineri (Bu faaliyet hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

2023 yılında bölgede özellikle kadın kooperatiflerinin karşılaştığı sorunların görüşüleceği "Sorunlara Çözümler Buluşmaları" gerçekleştirilecektir.

(2) Yöresel Üretim Webinarı (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Bölge'de başta kooperatifler olmak üzere yöresel üretim yapan paydaşların, ürün tanıtımı yapabileceği, üretim ve pazarlamada karşılaşılan sorunlarla birlikte yapılabilecek işbirliklerinin görüşüldüğü webinar

düzenlenecektir. Webinara bölge dışından iyi uygulama örnekleri gösteren kooperatif temsilcileri de davet edilecektir.

(3) Coğrafi İşaret Alınmasına Yönelik İşbirliği (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Başta ticaret borsaları olmak üzere ilgili diğer kurumlarla ikili işbirlikleri oluşturarak coğrafi işaretli ürünlerin tespiti ve coğrafi işaret alma sürecine yönelik Ajans tarafından yönlendirme ve danışmanlık sağlanacaktır.

(4) Kadınlar Tarafından Üretilen Yöresel Ürünlere Satış Bağlantısının Kurulması (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

TR72 Bölgesi'nde faaliyetlerine yakın zamanda başlamış bir kadın kooperatifi belirlenerek üretilen ürünlere satış bağlantısının kurulması konusunda danışmanlık desteği sağlanacaktır.

(5) Kooperatifler Mentorluk Programı (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Bölgede kurulmuş ve kurulacak olan kooperatiflere yönelik iş modelinin geliştirilmesi, tüzüğünün oluşturulması, pazarlama modelinin geliştirilmesi, ürün yelpazesinin belirlenmesi, organizasyon şemasının oluşturulması gibi konularda ajans uzmanları tarafından danışmanlık ve mentorluk hizmeti verilecektir.

(6) Zerun Buğdayının Ekonomik Kapasitesinin Artırılması ve Markalaştırılması Programı (Bu faaliyet hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

Anadolu'daki 11 ana buğday türünden biri olan ve Sivas ili Ulaş ilçesinde ekimi yapılan zerun buğdayının daha geniş alanlara ekiminin sağlanması ve ulusal piyasada sürdürülebilir pazarlar bulunmasına ilişkin tanıtım çalışmaları yapılacaktır. Bu kapsamda yöre çiftçileri ve yerel kurumlarla koordinasyon geliştirilecektir.

Program kapsamında Tarım ve Orman İl ve İlçe Müdürlüğü eliyle çiftçilere eğitim verilmesi, mevcut tohumların analizlerinin yapılması, ekim alanının yaygınlaştırılması, tohumların alınarak çiftçilere dağıtılması faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu programın devamı olarak tanıtım programına ağırlık verilecektir.

Faaliyet	Sorumlu Kurum	Açıklama
Zerun Gastronomi Günü	ORAN-Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Alanında ünlü şeflerin katılım sağlayacağı organizasyonda, şeflerin zerun ile yemekler yapması ve yapılan yemeklerin dağıtılması, zerun üzerine söyleşiler gerçekleştirilmesi, belirlenen ilçelerden davet edilecek üreticilere ekşi mayanın önemi ve kurulumunun anlatılarak ekşi mayalı zerun ekmeği yapımının öğretilmesi gibi faaliyetler gerçekleştirilecektir.

(7) Gacer Buğdayının Yaygınlaştırılması ve Korunması (Bu faaliyet hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

Ajans Mali Destek Programı kapsamında "Toprak Anadan Develi Ekonomisine" isimli proje desteklenmiş ve proje kapsamında gacer buğdayının üretiminin yaygınlaştırılması, katma değerli ürünlere dönüştürülmesi ve tanıtılması faaliyetleri yer almaktadır. Bununla beraber zerun gastronomi günü faaliyeti ile aynı faaliyetleri kapsayacak şekilde gacer gastronomi günü faaliyeti de gerçekleştirilecektir.

(8) Akdağmadeni Salebi İçin Satış Bağlantılarının Oluşturulması Mentörlüğü: (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır)

Akdağmadeni ormanlarında yetişen ve içerisindeki peklik veren etken maddesi glukammon oranı tüm Türkiye'de en yüksek olan salep için coğrafi işaret başvurusu Ajans desteği ile yapılmış ve coğrafi işaret alınmıştır. Başta salep olmak üzere bölgede yetiştirilen tıbbi aromatik bitkilerin paketlenmesine yönelik mali destek programı kapsamında destek verilmiştir. Üretilen bu ürünler için yerel paydaşlarla birlikte yeni pazarlar bulunması konusunda çalışmalara devam edilecektir.

(9) Tozanlı Vadisi Organik Bal Üretimi (Bu faaliyet hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

Belirtilen bölgede Ajans, organik bal üretimi için 30 arıcının sertifika ücretlerini karşılayarak organik bal üretimine destek vermiştir. Aynı bölgede DAP İdaresi tarafından da çeşitli destekler verilmekte olup bu faaliyetlerin takip edilmesi ile Tozanlı Vadisi organik bal üretimine yönelik tanıtım çalışmaları yapılacaktır.

(10) Özvatan İlçesi Organik Bal Üretimi (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Geçtiğimiz yıllarda ORAN Kalkınma Ajansı teknik destek projesi kapsamında arıcılıkta verimli bal ve yenilikçi arı ürünleri üretimi eğitimi gerçekleştirilmiştir. Arıcılığa yönelik tarımsal kalkınma kooperatifi kurulmuştur. Özvatan Balı coğrafi işaret almıştır. Kayseri Orman Bölge Müdürlüğü tarafından bal ormanları tesis edilmiştir. Bu desteklerin devamı niteliğinde ilçede karabuğday balı, apılarnil ve perga üretimine yönelik alt yapı oluşturulması, ilçede üretilen balın katma değerli şekilde değerlendirilmesine yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, tanıtım faaliyetleri ile birlikte satış bağlantıları oluşturulması hedeflenmektedir.

(11) Gilaburu Üretimine Artırılması (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında Akkışla Belediyesi'ne ait gilaburu üretiminin artırılması, katma değerli ürünlere dönüştürülerek pazara sunulması faaliyetlerine içeren projeye mali destek verildi. Bu desteğin devamı niteliğinde gilaburu üretiminin artırılmasına yönelik fide üretimi faaliyetleri ve gilaburu ürünlerinin tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Gilaburu için satış bağlantıları oluşturulması amacıyla başta Akkışla Belediyesi olmak üzere diğer paydaşlarla birlikte çalışmalar gerçekleştirilecektir.

(12) Tarımda Su Yönetimine Yönelik Modern Uygulamalar Eğitici Eğitimi (Bu faaliyet hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

Kayseri, Sivas ve Yozgat İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ile Ajans tarafından belirlenecek personellerin tarımda su yönetimine yönelik modern uygulamalar konusunda eğitim almaları ve alınan eğitim sonrası

ilçe müdürlüklerinde yer alan personellerin kendi bölgelerindeki çiftçilere bu konuda danışmanlık vermesi sağlanacaktır. Bu kapsamda eğitim alan kişilerle birlikte iyi uygulama ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

(13) Kooperatif-Üniversite-Meslek Lisesi Eşleştirmesi (Genç istihdamı faaliyetleri kapsamında yapılacaktır):

Kooperatifler ile bölgemizde bulunan meslek liseleri ve üniversitelerin ilgili bölümleri eşleştirilerek kooperatiflerin iletişim, tasarım, sosyal medya içerik hazırlanması, web sitesi kurulumu gibi ihtiyaçlarının giderilmesi hedeflenmektedir. Sivas ili yöresel ürün potansiyeli çalışması sonucunda ticarileşme potansiyeli olan ürünlerin geliştirilmesi, satışa uygun hale getirilmesine yönelik Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları bölümü ile protokol yapılacaktır. Bu faaliyetle yöresel ve doğal ürün üreten kooperatiflerin ihtiyaçlarının giderilmesine, gençlerin ise iş hayatına geçişte deneyim eksikliklerinin giderilmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

SOGEP 2022 Yılı kapsamında destek almaya hak kazanan “Niteliğim Artsın Ülkem Kazansın Projesi” ile Sivas OSB’de faaliyet gösteren Sivas MTAL ve Sivas İŞGEM işbirliği ile mesleki eğitime ve istihdama yönelik simülasyon laboratuvarı kurulacaktır. Bu sayede, Sivas ilinde genç istihdamına yönelik altyapı güçlendirilmiş olacak ve sürdürülebilirlik sağlanacaktır. Merkezde Sivas’ta faaliyet gösteren kooperatifler de faydalanacaktır.

iii. Kapasite Geliştirme

(1) Sosyal GirişimcilikEğitimleri (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Sosyal Girişimcilik ile ilgili eğitici eğitimi alınmış olup, TR72 Bölgesi’ndeki paydaşların konuyla ilgili bilgi ve becerilerinin artırılması yönünde eğitimler verilecektir. Eğitimler ve bilgilendirmeler neticesinde bölgedeki sosyal girişimcilerin doğru yönlendirilmesi yönünde danışmanlık hizmetleri verilecektir.

(2) Permakültür Uygulamalarının Yaygınlaştırılması (Bu faaliyet hizmet alımı yoluyla yapılacaktır)

Bölgede karşılaşılan çevre problemlerinin çözümüne katkı sağlanması ve bilinç seviyesinin artırılması adına permakültür eğitimleri verilecek ve permakültür uygulama alanları oluşturulacaktır. Bu eğitim ve uygulamaların bölge geneline yaygınlaştırılması adına Sorgun İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılacak protokol kapsamında bu alanda eğitim alacak öğretmenlerin diğer bölge illerinde eğitim vermeleri sağlanacaktır.

(3) Tarımsal Girişimcilik Eğitimleri (Genç istihdamı faaliyetleri kapsamında yapılacaktır)

Üniversitelerin ziraat fakülteleri başta olmak üzere diğer ilgili bölümlerinde öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğrencilerine yönelik, kırsal alanlardaki girişimcilik ve istihdam olanaklarını artırmak, gençlerin girişimciliği bir kariyer fırsatı olarak değerlendirilmelerini sağlamak amacıyla tarımsal girişimcilik eğitimleri verilecektir.

Bu eğitimler ile gençlerin tarımsal alanda yeni iş fikirleri geliştirmeleri konusunda teşvik edilmesi, iş fikrinin hayata geçirilmesi süreçleri hakkında bilgi ve becerilerini geliştirmesi, gençler üzerinde tarıma yönelik devlet destekleri konusunda farkındalık oluşturulması hedeflenmiştir.

(4) Odak Grup Toplantılarının Gerçekleştirilmesi (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır)

Bölgede faaliyet gösteren birlikler ve üniversitelerin ilgili bölümlerindeki(ziraat fakülteleri gibi) akademisyenlerin katılımı ile tematik odak grup toplantıları düzenlenip, çıkan sonuçların raporlanması gerçekleştirilecektir. Raporda, birliklerin karşılaştıkları problemler ve muhtemel çözüm önerileri yer alacaktır.

(5) Kooperatifler Güç Birliği Programı (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Bölgede benzer ürünler üreten kooperatiflerin eşleştirilmesi yoluyla pazarlama kanallarına ortak bir şekilde dâhil olmalarını sağlayarak rekabetçi ortamda etkin faaliyetler yürütülmesiteşvik edilmiş olacaktır. İhtiyaç duyulması durumunda mentorluk desteği sağlanacaktır.

(6) Gençlik (Gençler tarafından kurulan) Kooperatiflerinin Kurulmasının Teşvik Edilmesi ve Desteklenmesi (Genç istihdamı faaliyetleri kapsamında yapılacaktır):

Yeni nesil kooperatifçilik anlayışı farklı eğitim ve beceriye sahip gençler için üretimden hizmet sektörüne geniş bir yelpazede önemli bir istihdam ve girişim seçeneği oluşturmaktadır. Bu kapsamda gençlerin temel kooperatifçilik kültürü ile tanıştırılması, yeni nesil kooperatifçilik konusunda bilgi sahibi olmalarının sağlanmasına yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilerek, genç girişimci adaylarının kooperatifler üzerinden inovatif ürün ve hizmet satışına yönelik projeler geliştirmesine yönelik eğitim ve atölye çalışmaları düzenlenecektir.

iv. Ajans Destekleri

(1) Tematik Eğitimler Programı

Teknik destek programı unsurlarından hareketle yeni bir destek programı tasarlanarak, kırsal ve sosyal kalkınma alanındaki konularda eğitim ihtiyaçlarının giderilmesine katkı sağlanacaktır.

(2) Sorgun İlçesi Toprak Haritasının Hazırlanması

Toprak analiz cihazı alınması amacıyla Sorgun İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne verilen mali destek programı desteğinin tamamlayıcısı olacak şekilde, Sorgun ilçesinde toprak yapısına uygun ve gerekli miktarda gübre kullanımı sağlanarak toprak kirliliğinin azaltılması ve ilçedeki ürün deseninin toprak özelliklerine uygun olarak belirlenmesi konusunda altyapının oluşturulması ve uygulamanın yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

(3) Ortak Pazarlama Ajansı:

Sivas İl Özel İdaresi tarafından bölgede faaliyet gösteren kadın kooperatiflerinin çatı kooperatifi olması amaçlanan ve birçok konuyla birlikte ürünlerin tek merkezden pazarlanması için faaliyet gösterecek Sivas Üreten Kadınlar Akademisi projesine mali destek verilmiştir. Uygulama aşamasında eğitim ve danışmanlık faaliyetlerine devam edilecek olup Ajans uzmanlarının sürece aktif katılımı sağlanacaktır.

(4) Glutensiz Kayseri Mutfağı:

Çölyak hastalığına sahip kişilerin en önemli sorunu gluten içermeyen besinlere ulaşamamak ve ulaşıldığında da bu besinlerin çok pahalı olmasıdır. Özellikle de gelir düzeyi oldukça düşük olan çölyak hastaları bu ürünlere ulaşmada daha fazla problem yaşamaktadır. Bu kapsamda Kayseri ilinde ekonomik ve sosyal açıdan dezavantajlı çölyak hastalarına yönelik sadece glutensiz ürünlerin üretileceği ve aynı zamanda kafe olarak hizmet verilecek bir tesis SOGEP kapsamında desteklenmeye hak kazanmıştır. Bu proje kapsamında dezavantajlı kesimlere ulaşma konusunda ve üretilen ürünlerin Kayseri talebi üzerinde olması durumunda Kayseri dışında satış bağlantıları oluşturulması açısından destek sağlanacaktır.

(5) Suşehri Marmelat, Reçel ve Pekmez Üretim Tesisi:

Suşehri ilçesinde kadınların ekonomiye katkı sağlaması ve işgücüne katılmaları amacıyla kooperatif kurmaları sağlanacak ve bölgede kadınlar tarafından üretilen marmelat, reçel, pekmez gibi ürünlerin üretimine yönelik altyapı oluşturulacaktır. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında bu alanda bir proje destek almaya hak kazanmış ve izleme süreçleri devam etmektedir. Projenin tamamlanması neticesinde de sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla yerel yönetim temsilcileriyle belirli aralıklarla görüşme gerçekleştirilecektir.

(6) Katma Değerli Tarım Ürünleri Üretimi:

Çekerek ilçesinde üretilen Tıbbi Aromatik bitki, hububat ve bakliyat ürünleri, arıcılık, balcılık, arı ürünleri, gibi tarım ve sanayi ürünlerine katma değer kazandırmak, bu ürünlerin tek bir alandan tüketiciye ulaştırılması, esnaf ve tüketiciyi bir paydada buluşturmak amacıyla ilçenin sosyo-ekonomik gelişmişliğinin artırılmasına katkı sağlayacak üretim tesisi kurulacaktır.

Projede %50 oranında gerçekleştirme sağlanmıştır. Gerekli makine ve ekipman alımı ihalesi yapılmış olup inşaat çalışmaları ise devam etmektedir.

(7) Yaşam Destek Merkezi:

Boğazlıyan'da yaşayan 65 yaş üstü bireylerin sosyal olarak kendilerine uygun ortam bulabilmelerine, günlük bakım ihtiyaçlarının karşılanabileceği ve sosyalleşmelerine imkân sağlayacak yaşam destek merkezi kurulmasına destek verilecektir.

(8) Tarımsal Üretim Merkezi

Yozgat ilinde kaz önemli bir üretim şekli olup buna yönelik katma değerli üretim istenen seviyede değildir. 2020 Yılı Mali Destek Programı kapsamında Şefaathli ilçesinde benzer pilot bir proje uygulaması gerçekleştirilmiş bu proje ile içerisinde damızlık kaz üretim tesisi, kuluçkahanesi, kesimhanesi, soğuk hava deposunun bulunan kaz tüyü, kaz yağı ve kaz yumurtasının katma değerli ürünü dönüştürüldüğü bir tesisin kurulması sağlanacaktır.

(9) Akıncılar Yöresel Gıda Üretim Tesisi:

Hali hazırda kadınlar tarafından üretilmekte olan yöresel gıda ürünlerinin üretimini sistematik, hijyenik ve uygun koşullarda gerçekleştirmek, üretilen ürünlerin markalaşma çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla Akıncılar ilçesinde yöresel gıda üretim tesisi kurulması sağlanacaktır. Bu proje ile 7 adet geçici, 4 adet kalıcı "genç istihdamı" hedeflenmektedir.

(10) Sivas Aşçılık ve Pastacılık Mesleki Eğitim Merkezi:

Sivas Belediyesi işbirliği ile aşçılık ve pastacılık mesleki eğitim merkezi kurulması, bu tesiste 200 kadının eğitim alması ve başarılı olan kadınlar arasından 10 kişinin bu tesiste istihdam edilmesi, bununla beraber eğitim alan kadınlara kuruluş desteği verilmesi amaçlanmaktadır. Merkezde üretilen ürünler aynı zamanda ihtiyaç sahibi ailelerin günlük yemek ihtiyaçlarının karşılanmasına da katkı sağlayacaktır. Proje SOGEP 2021 yılı projesi olarak desteklenmeye hak kazanmıştır.

Proje %50 oranında tamamlanmıştır. İnşaat çalışmalarında sona gelmiş, makine satın alma işlemleri devam etmektedir. 2023 yılında projenin eğitim ve istihdam faaliyetlerine devam edilecektir.

(11) Medikal Kenevir Üretim ve İşleme Merkezi:

Yozgat Bozok Üniversitesi kenevir ihtisas üniversitesi olup, medikal kenevir üretimi için ülkemizde henüz yeterli kanuni düzenlemeler mevcut değildir. Çalışmalarına devam edilen kanuni düzenlemelerin tamamlanması durumunda medikal kenevir üretiminin kontrollü modern sera şartlarında yapılması, işlenmesi ve değerli bir bileşeni olan CBD (Cannabidiol) üretiminin gerçekleştirilmesi adına güdümlü proje desteği verilmesi planlanmaktadır.

(12) Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı:

TR72 Bölgesinde tarım ve hayvancılık altyapısının geliştirilmesi, katma değerli ürünlerin üretiminin, yenilikçi uygulamaların ve örgütlenmenin yaygınlaştırılması, kırsal turizm imkânlarının geliştirilmesi yoluyla kırsalda yaşayan bireylerin sosyo-ekonomik gelişmelerine katkı sağlanması amacıyla oluşturulan Mali Destek Programı kapsamında başarılı bulunan projelerin izleme süreçleri devam ettirilecektir.

(13) Tamamlanan Mali Destek Programları Tanıtım Filmlerinin Oluşturulması

Güdümlü Proje Destek Programı, Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı ve Yozgat Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında tamamlanan projeler için tanıtım filmleri çekilecektir.

(14) Yozgat Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı:

Yozgat ili özelinde uygulanmakta olan Yozgat Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı kapsamında başarılı bulunan projelerin izleme süreçleri gerçekleştirilecektir.

v. Diğer Proje ve Faaliyetler

Avrupa Birliği ve Mali Yardımlar Daire Başkanlığı ve ilgili diğer kuruluşlar tarafından bilgilendirmeleri yapılan ulusal ve uluslararası proje başvuru süreçleri takip edilmekte olup özellikle kadın istihdamı, kırsalda yaşayan bireylerin hayata katılımlarının artırılması, kırsalda karşılaştıkları problemlerin çözümüne yönelik projeler geliştirilmektedir. Bu kapsamda 2020 yılı içerisinde 12 projede Ajans başvuru sahibi, ortak ya da ilgili/iştirakçi kuruluş olarak yer almıştır. 2023 yılı içerisinde de çağrılar takip edilecektir. Ajans içerisinde oluşturulan proje yazma ekibinin çalışmaları 2020 yılı içerisinde faydalarını göstermeye başlamış ve ekibin AB projeleri yazma becerisindeki artış Ajans faaliyetlerine de yansımıştır. Projelerde önemli bir unsur olan network bulma konusunda da personelin becerisinin artırılması çalışmaları devam edecektir.

(1) Uçak Bakım Teknisyenliği Eğitimi Projesi (Genç istihdamı faaliyetleri kapsamında yapılacaktır):

Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olan Gençlere Yönelik İşgücü Piyasası Destek Programı kapsamında Erciyes Üniversitesi Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi ve 2. Hava İkmal Bakım Merkezi Komutanlığı ile geliştirilen projenin kesin başvuru süreci yürütülecektir. Projenin olumlu sonuçlanması durumunda proje kapsamında uçak bakım teknisyenliği eğitimleri 29 yaş altında ve işsiz olan 54 gence verilerek ilgili sertifikaları almaları sağlanacaktır. Sonrasında ise işe yerleşmeleri ile ilgili kariyer danışmanlıkları ve yönlendirme hizmetleri verilecektir. **Bu proje ile 54 adet kalıcı “genç istihdamı” hedeflenmektedir.**

(2) Yahyalı Gençleri Mesleki Eğitim ile İşe Yönlendiriliyor Projesi (Genç istihdamı faaliyetleri kapsamında yapılacaktır):

Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olan Gençlere Yönelik İşgücü Piyasası Destek Programı kapsamında Yahyalı Belediyesi ve Kayseri Üniversitesi ile geliştirilen projenin kesin başvuru süreci yürütülecektir. Projenin başarılı olarak değerlendirilmesi halinde **4 farklı branştan 25'er gencin toplamda 100 gencin mesleki eğitimlerinin verilerek istihdama yönlendirilmeleri sağlanacaktır.**

Tablo 9. Program Süresi ve Zaman Planlaması – Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişiminin Sağlanması

Faaliyet	İlgili Amaç	Özel	Sorumlu Birim	Paydaşlar	Tür	2023			
						1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek

Kırsal Alanda Faaliyet Gösteren Kooperatiflere Yönelik Araştırma Yapılması	Özel Amaç 3	KSKB	ORAN	Faaliyet			x	x
Yöresel Ürün İlçe Potansiyelleri	Özel Amaç 4	KSKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	
Kayseri'ye Özgü Sebze Ata Tohumlarının Tespiti ve Potansiyelinin Belirlenmesi	Özel Amaç 4	KSKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Mali Destek Programı Etki Analizi Çalışmaları (TR72/18/YTU)	Özel Amaç 6	KSKB	Program yararlanıcıları	Rapor	x	x	x	x
Mali Destek Programı Etki Analizi Çalışmaları (TR72/18/KSA)	Özel Amaç 6	KSKB	Program yararlanıcıları	Rapor	x	x	x	x
Kadın Kooperatiflerine Yönelik Kooperatifçilik Semineri	Özel Amaç 3	KSKB, Sivas YDO	ORAN	Faaliyet			x	x
Yöresel Üretim Webinarı	Özel Amaç 4	KSKB	ORAN, Kooperatifler	Faaliyet		x	x	x
Coğrafi İşaret Alınmasına Yönelik İşbirliği	Özel Amaç 4	KSKB	ORAN, Ticaret Borsaları, Belediyeler	Faaliyet	x	x	x	x
Kadınlar Tarafından Üretilen Yöresel Ürünlerin Satış Bağlantısının Kurulması	Özel Amaç 3	KSKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Kooperatifler Mentorluk Programı	Özel Amaç 3	KSKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Zerun Buğdayının Ekonomik Kapasitesinin Artırılması ve Markalaştırılması Programı	Özel Amaç 4	KSKB	ORAN, Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Program		x	x	x
Gacer Buğdayının Yaygınlaştırılması ve Korunması	Özel Amaç 4	KSKB	ORAN, Kayseri İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Develi Belediyesi	Faaliyet		x	x	x
Akdağmadeni Salebi İçin Satış Bağlantılarının Oluşturulması Mentörlüğü	Özel Amaç 4	KSKB	ORAN, Akdağmadeni Belediyesi	Faaliyet			x	x
Tozanlı Deresi Organik Bal Üretimi	Özel Amaç 5	KSKB	ORAN, Sivas İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Faaliyet		x	x	x
Özvatan İlçesi Organik Bal Üretimi	Özel Amaç 5	KSKB	ORAN, Kayseri İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	Faaliyet		x	x	x
Gilaburu Üretiminin Artırılması	Özel Amaç 4	KSKB	ORAN, Kayseri İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Akkışla Belediyesi	Faaliyet			x	x
Tarımda Su Yönetimine Yönelik Modern Uygulamalar Eğitici Eğitimi	Özel Amaç 6	KSKB	ORAN, Tarım ve Orman Müdürlükleri, Çiftçiler	Faaliyet		x	x	x
Kooperatif-Üniversite-Meslek Lisesi Eşleştirmesi	Özel Amaç 3	KSKB, Sivas YDO	ORAN, Üniversiteler, Meslek Liseleri, Kooperatifler	Faaliyet	x	x	x	x
Sosyal Girişimcilik Eğitimleri	Özel Amaç 3	KSKB	ORAN	Faaliyet			x	x
Permakültür Uygulamalarının Yaygınlaştırılması	Özel Amaç 6	KSKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x

Tarımsal Girişimcilik Eğitimleri	Özel Amaç 2	KSKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Odak Grup Toplantılarının Gerçekleştirilmesi	Özel Amaç 3	KSKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Kooperatifler Güç Birliği Programı	Özel Amaç 3	KSKB	ORAN	Faaliyet		x	x	x
Gençlik kooperatiflerinin kurulmasının teşvik edilmesi ve desteklenmesi	Özel Amaç 3	KSKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Tematik Eğitimler Programı	Özel Amaç 1,2,3,4,5,6	KSKB	Başarılı Sahipleri	Proje Program	x	x	x	x
Sorgun İlçesi Toprak Haritasının Hazırlanması	Özel Amaç 6	KSKB	ORAN, İlçe Tarım Müdürlükleri, Çiftçiler	Faaliyet		x	x	x
Ortak Pazarlama Ajansı Kurulması	Özel Amaç 1,4	KSKB	ORAN Belediyeler	Proje			x	x
Glutensiz Kayseri Mutfağı	Özel Amaç 1	KSKB	ORAN	Proje	x	x	x	x
Suşehri Marmelat, Reçel ve Pekmez Üretim Tesisi	Özel Amaç 1,2	KSKB, Sivas YDO	ORAN	Proje	x	x	x	x
Katma Değerli Tarım Ürünleri Üretimi	Özel Amaç 1,2	KSKB, Yozgat YDO	ORAN	Proje	x	x	x	x
Yaşam Destek Merkezi	Özel Amaç 1	KSKB, Yozgat YDO	ORAN	Proje	x	x	x	x
Tarımsal Üretim Merkezi	Özel Amaç 1, 2	KSKB, Yozgat YDO	ORAN	Proje	x	x	x	x
Akıncılar Yöresel Gıda Üretim Tesisi	Özel Amaç 1,4	KSKB, Sivas YDO	ORAN	Proje	x	x	x	x
Sivas Aşçılık ve Pastacılık Mesleki Eğitim Merkezi	Özel Amaç 1	KSKB, Sivas YDO	ORAN	Proje	x	x	x	x
Medikal Kenevir Üretim ve İşleme Merkezi	Özel Amaç 2	KSKB	ORAN, Yozgat Bozok Üniversitesi	Proje	x	x	x	x
Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı Proje Uygulama Süreçleri	Özel Amaç 1, 2,3,4,5,6,7	KSKB, YDO	Başarılı Sahipleri	Proje Program	x	x	x	x
Yozgat Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı Proje Uygulama Süreçleri	Özel Amaç 1, 2,3,4,5,6	KSKB,	Başarılı Sahipleri	Proje Program	x	x	x	x
Tamamlanan Mali Destek Programları Tanıtım Filmlerinin Oluşturulması	Özel Amaç 1, 2,3,4,5,6	KSKB	Başarılı Sahipleri	Proje Faaliyet	x	x	x	x
Uçak Bakım Teknisyenliği Eğitimi Projesi: Ön aşamada başarılı bulunan projenin nihai kabul alması durumunda projenin uygulanması	Özel Amaç 3	KSKB	ORAN, Erciyes Üniversitesi, 2. Hava İkmal Bakım Merkezi Komutanlığı	Faaliyet	x	x	x	x
Yahyalı Gençleri Mesleki Eğitim ile İşe Yönlendiriliyor Projesi: Ön aşamada başarılı bulunan projenin nihai kabul alması durumunda proje	Özel Amaç 3	KSKB	ORAN, Yahyalı Belediyesi, Kayseri Üniversitesi	Faaliyet	x	x	x	x

ortağı olarak faaliyetler gerçekleştirmek									
SOGEP Programı	Özel Amaç 1	KSKB, YDO	ORAN	Program	x	x	x	x	
Ulusal ve Uluslararası Kaynaklı Programlara Proje Yazılması	Özel Amaç 1, 2,3,4,5,6	KSKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x	

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişiminin Sağlanması Sonuç Odaklı Programı Kırsal ve Sosyal Kalkınma Birimi tarafından yönetilecektir. Faaliyetlerin çeşitlenmesi durumuna göre diğer birimlerdeki uzman personelden faaliyetlerin yürütülmesi noktasında destek alınacaktır. Bazı konularda ise diğer birimlerden uzman personel ayrıca görevlendirilecektir.

Faaliyetler yürütülürken büyük ölçüde paydaşlar arasındaki iletişimi ve değer zincirleri arasındaki bağların kurulmasına yönelik faaliyetler yapılmaya çalışılacaktır. Yeni oluşan yapılar yerine belli ölçüde ilerleme kaydetmiş organizasyonların geliştirilmesine yönelik faaliyetler yürütülecektir. Kooperatif veya birlik benzeri yapıların ilçe düzeyinde doğrudan kurdurulması yerine mevcut birlik veya kooperatiflerin kullanılması yönünde yönlendirme yapılacaktır. Satış bağlantıları kuvvetlendirilmemiş yapılar için ayrıca üretim yapıları desteklenmeyecektir. Sosyal medya pazarlaması ve internet üzerinden satış unsurları desteklenmeye çalışılacaktır. Kadın organizasyonlarında erkek yöneticilerden ziyade lider kadınlar bulunmaya çalışılacaktır.

Tıbbi aromatik bitkiler ve yöresel ürünler ile ilgili çalışmalarda büyük ölçüde pazarı belli olan ve satış bağlantıları oluşturulmuş bitki ve ürünler üzerine destekleme yapılacaktır. Kritik bitkilerin gelişme sürecinde ve yöresel ürünlerin markalaştırılması konularında uzman danışmanlardan destek alınacaktır.

g. İzleme ve Değerlendirme

Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişiminin Sağlanması Sonuç Odaklı Programı Kırsal ve Sosyal Kalkınma Birimi tarafından yönetilecektir.

ORAN, Bölge Planı'nda belirtilmiş olan ana amaç ve hedeflere ulaşmasına yardımcı olmak ve hazırlanmış olduğu çalışma programının en iyi seviyede gerçekleşmesini sağlayabilmek adına, faaliyetlerin kurallara uygun yürütülmesini sağlamak, süreç içerisinde oluşacak riskleri tespit etmek ve bu risklere yönelik düzeltici ve önleyici tedbirleri oluşturarak uygulamaya koymak amacıyla programın sonuçlarını izleme, değerlendirme, koordinasyon ve raporlama faaliyetlerini gerçekleştirecektir.

Bu süreç aşağıdaki ana faaliyetleri kapsamaktadır;

- Belirtilmiş olan performans kriterlerine yönelik sistematik bilgi ve verilerin toplanması,
- Toplanan bilgi ve verilerin analizi ile belirlenen hedeflere yönelik gelişme ve risklerin tespit edilmesi,
- Analiz sonuçlarının 3 ya da 6 aylık dönemler halinde Genel Sekretere raporlanması.

Belirlenmiş olan performans kriterleri esas alınacaktır. Bu kriterlerin takibi için toplanacak bilgi ve verilerin içeriği, hangi yöntemler ya da kurumlardan tedarik edileceği gibi konular izlenecek uygulamanın performans göstergeleri ile ilgili bölümünde tanımlanmıştır.

Değerlendirme sürecinde ise izlenecek uygulamanın ilgililiği, etkinliği ve sürdürülebilirliği gibi sorulara cevap aranacaktır. Ayrıca uygulama aşamasında karşılaşılan problemler ve hedeflere ulaşılmasına yönelik riskler tespit edilerek ilgili birimler ile paylaşılacaktır.

Tablo 10. Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişimlerinin Sağlanması SOP'ı 2023 Yılı Faaliyetleri

Proje/Faaliyet	Sorumlu Birim	Tahmini Maliyet (TL)
Kırsal Alanda Faaliyet Gösteren Kooperatiflere Yönelik Araştırma Yapılması	KSKB	10.000
Yöresel Ürün İlçe Potansiyelleri	KSKB	25.000
Kayseri'ye Özgü Sebze Ata Tohumlarının Tespiti ve Potansiyelinin Belirlenmesi	KSKB	30.000
Mali Destek Programı Etki Analizi Çalışmaları (TR72/18/YTU)	KSKB	10.000
Mali Destek Programı Etki Analizi Çalışmaları (TR72/18/KSA)	KSKB	10.000
Kooperatifçilik Semineri	KSKB, Sivas YDO	25.000
Yöresel Üretim Webinarı	KSKB	10.000
Coğrafi İşaret Alınmasına Yönelik İşbirliği	KSKB	20.000
Kadınlar Tarafından Üretilen Yöresel Ürünlere Satış Bağlantısının Kurulması	KSKB	0
Kooperatifler Mentorluk Programı	KSKB	50.000
Zerun Buğdayının Ekonomik Kapasitesinin Artırılması ve Markalaştırılması Programı	KSKB	100.000
Gacer Buğdayının Yaygınlaştırılması ve Korunması	KSKB	100.000
Akdağmadeni Salebi İçin Satış Bağlantılarının Oluşturulması Mentörlüğü	KSKB	0
Tozanlı Deresi Organik Bal Üretimi	KSKB	100.000
Özvatan İlçesi Organik Bal Üretimi	KSKB	100.000
Gilaburu Üretimini Artırılması	KSKB	20.000
Tarımda Su Yönetimine Yönelik Modern Uygulamalar Eğitici Eğitimi	KSKB	20.000
Kooperatif-Üniversite-Meslek Lisesi Eşleştirmesi	KSKB, Sivas YDO	150.000
Sosyal Girişimcilik Eğitimleri	KSKB	30.000
Permakültür Uygulamalarının Yaygınlaştırılması	KSKB	50.000
Tarımsal Girişimcilik Eğitimleri	KSKB	50.000
Odak Grup Toplantılarının Gerçekleştirilmesi	KSKB	20.000
Kooperatifler Güç Birliği Programı	KSKB	50.000
Gençlik kooperatiflerinin kurulmasının teşvik edilmesi ve desteklenmesi	KSKB	100.000
Tematik Eğitimler Programı	KSKB	1.500.000
Sorgun İlçesi Toprak Haritasının Hazırlanması	KSKB	0
Ortak Pazarlama Ajansı Kurulması	KSKB	0
Glutensiz Kayseri Mutfağı	KSKB	678.191
Suşehri Marmelat, Reçel ve Pekmez Üretim Tesisi	KSKB, Sivas YDO	250.000
Katma Değerli Tarım Ürünleri Üretimi	KSKB, Yozgat YDO	1.300.000
Yaşam Destek Merkezi	KSKB, Yozgat YDO	1.020.000
Tarımsal Üretim Merkezi	KSKB, Yozgat YDO	860.940
Akıncılar Yöresel Gıda Üretim Tesisi	KSKB, Sivas YDO	389.692
Sivas Aşçılık ve Pastacılık Mesleki Eğitim Merkezi	KSKB, Sivas YDO	600.000
Medikal Kenevir Üretim ve İşleme Merkezi	KSKB	0

Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı Proje Uygulama Süreçleri	KSKB, YDO	3.339.367
Tamamlanan Mali Destek Programları Tanıtım Filmlerinin Oluşturulması	KSKB	300.000
Yozgat Kırsal Kalkınma Mali Destek Programı Proje Uygulama Süreçleri	KSKB,	2.085.721
Uçak Bakım Teknisyenliği Eğitimi Projesi: Ön aşamada başarılı bulunan projenin nihai kabul alması durumunda projenin uygulanması	KSKB	600.000
Yahyalı Gençleri Mesleki Eğitim ile İşe Yönlendiriliyor Projesi: Ön aşamada başarılı bulunan projenin nihai kabul alması durumunda proje ortağı olarak faaliyetler gerçekleştirmek	KSKB	0
	Toplam	14.003.911

2.2. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi

a. Amaç

İmalat sanayindeki firmaların tasarım kalitesinin yükseltilmesi, firmaların dijitalleşmesi, süreç verimliliğinin ve kurumsallaşmalarının sağlanması, katma değerli üretimin yaygınlaştırılması yoluyla bölgesel rekabet edebilirliğin artırılmasıdır.

b. Özel Amaç

- TR72 Bölgesi imalat sanayinde tasarım ekosisteminin geliştirilmesi
- TR72 Bölgesi imalat sanayinde süreç ve kaynak verimliliğinin artırılması
- TR72 Bölgesi imalat sanayindeki firmaların kurumsallaşma düzeylerinin artırılması
- TR72 Bölgesi imalat sanayinde dijital dönüşümün sağlanması ve dijital pazarlama araçlarının çeşitlendirilmesi
- TR72 Bölgesi imalat sanayinin teknoloji düzeyinin yükseltilmesi, orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürün üretiminin artırılması

c. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi:

Toplam Faktör Verimliliği (TFV) politika çerçevesi geliştirilmesine destek projesi kapsamında hazırlanan yeşil kitapta¹ firma düzeyindeki içsel unsurlara yönelik tespit edilen eğilimlerin sentezlenmesi sonucunda, toplam faktör verimliliğini firma düzeyinde belirleyen yedi kritik unsur belirlenmiştir. Bunlar;

1. İş modelleri: Değer zincirlerinde konumlanma
2. Küresel tedarik zincirlerine entegrasyon
3. Bilgiye erişim, yenilikçilik ve teknoloji transferi
4. Firmalar arası iş birlikleri ve uzun vadeli müşteri ilişkileri
5. Modern üretim tekniklerinin kullanımı
6. Firma yönetim kalitesi ve kurumsallaşma
7. İşgücü verimliliği ve insan kaynakları uygulamaları

Firmaların özellikle küresel tedarik zincirlerine entegrasyonunun sağlanması aşamasında dijital pazarlamanın ve özellikle e-ticaret yetilerinin yerel düzeyde artırılması gerekmektedir.

Bölge planının rekabet edebilirlik gelişme ekseninde yer alan “İmalat Sanayinin Geliştirilmesi” önceliği aşağıdaki tedbirleri içermektedir.

- KOBİ’lerin yönetim becerilerinin geliştirilmesi ve kurumsal yetkinliklerinin artırılması sağlanacaktır.
- Bölgede rekabetçi sektörler geliştirilecektir.
- Mevcut üretim tesislerinin modernizasyonu geliştirilecektir.

¹ <http://tfvp.org/yesilkitap/>

TR72 Bölgesi'ndeki illerde öne çıkan sanayi kollarında bölge dışı rakiplere karşı bir fark oluşturmak, bu farkın getireceği özgünlükle marka değerlerinin yükselmesini sağlamak, tasarımı ve kalitesi ile kendisini sürekli yenileyen sektörler oluşturmak için tasarım ve Ar-Ge önemlidir.

Özellikle Kayseri'de sanayi üretimi fason imalata yöneliktir. Firmalar standart, çok fazla tasarım özelliği taşımayan ürünlerini düşük fiyat stratejisini kullanarak satış yapma eğilimindedirler. Bu durum büyük üretim kapasitelerine sahip olan bölgemizde yeterli katma değer oluşmasını engellemekte ve beklenen ihracat rakamları veya yurtdışı satış rakamlarına ulaşamamaktadır.

Ajans tarafından gerçekleştirilen Mobilya Sektörü Değer Zinciri Analizi çalışmasında firmaların pek çok stratejik pazarlama fonksiyonunun gelişmemiş durumda olduğu tespit edilmiştir. Bunlar arasında pazarlama planı oluşturmak, müşteri kârlılığını takip etmek, iş zekâsı yazılımlarını kullanmak ve tüketici araştırmaları gösterilebilir. Bu eksiklik, işletme rekabetçiliğini ve devamlılığını olumsuz yönde etkilemekte, diğer işletme faaliyetlerinin verimsiz sürdürülmesi sonucunu doğurmakla kalmayıp işletmelerin sadece fiyat açısından rekabet edebilir kalmasına neden olmaktadır. Aynı zamanda ürün geliştirme ve tasarım kabiliyetleri ile beraber diğer fonksiyonlar da bu durumdan olumsuz etkilenmektedir.

Aynı rapordaki GZFT analizinde tasarımın bölge içinden temin edilememesi, 3D modelleme ve tasarım kabiliyeti konusunda yetersiz olunması sorunlarına da dikkat çekilmektedir.

Kayseri Mobilyacı Sanayicileri Derneği tarafından Kayseri'deki mobilya firmalarına yapılan anket değerlendirmesi sonucunda; tasarım konusunda Bölgenin kendisini geliştirmesi, uluslararası tasarım fuarlarına katılımın artırılması gerektiği, konunun öneminin vurgu yapılacağı seminer ve yarışmaların düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Tasarım haricinde firmaların rekabet gücünü artıracabilecek önemli konulardan biri de verimliliğin artırılmasıdır. Herhangi bir makine ve alet almadan sadece işin yapılış şeklini iyileştirerek firmaların kapasitelerinde, fire oranlarında, stok devir oranlarında, sipariş karşılama oranlarında en az %20 verimlilik artışları gözlemlenebilmektedir.

Üretim süreçlerini verimli hale getiren firmaların hem ulusal piyasada hem de uluslararası piyasada varlıklarını sürdürmeleri kolaylaşmakta ve dolaylı yoldan ihracat rakamları ve istihdam miktarları artmaktadır.

2018 yılı içerisinde Kayseri'de Elektrikli Ev Aletleri Sektörü Değer Zinciri Analizi çalışmasında firmaların süreçlerini verimli hale getirmelerinin bir zorunluluk haline geldiği ve rekabet seviyelerini koruyabilmeleri için yalın imalat üzerine danışmanlık almaları gerektiği vurgulanmıştır.

Kurumsallaşmanın TR72 Bölgesi firmalarında tam olarak sağlanamaması, aile şirketlerinin fazlalığı, yüksek beyaz yaka personel devir oranları, firmaların büyük bir kısmının fason çalışması ve marka oluşturamamaları, pazarlama birimleri gelişmediği için mevcut pazar firmaları için aşırı fiyat kırmaları ve firmaların büyük bir bölümünde 1-2 mühendis ya da hiç çalışmaması TR72 Bölgesi'nde kurumsallaşma başlığı altında KOBİ'lere yönelik eğitimlerin desteklenmesini gerekli kılmaktadır.

Ajans doğrudan faaliyet desteği ile "Mobilya Sektörü Stratejik Eylem Planı" çalışması kapsamında yaptırılan Kayseri'deki mobilya firmalarına yapılan anket değerlendirmesi sonucunda, birçok işletmenin "Kurumsallaşma" süreçlerinin henüz başlatılmadığı veya eksik olduğu tespit edilmiş ve stratejik ana amaçlardan biri olarak "Kurumsallaşma İçin Eğitim ve Danışmanlık Hizmetlerini Arttırmak" olarak belirlenmiştir. "Arz talebi doğurur" paradigması bağlamında şekillenen günümüzün pazarlama yaklaşımları, bilgi ve iletişim teknolojilerinin baş döndürücü düzeydeki ilerleyişi neticesinde dijital dünya etrafında şekillenmektedir. Geleneksel satış ve pazarlama alışkanlıkları yerini internet üzerinden

gerçekleşen çevrimiçi pazarlama ve satış kanallarına bırakmaktadır. E-Ticaret ve Dijital Pazarlama; dijital dünyanın itici gücü olarak karşımızda durmaktadır.

www.datareportal.com sitesindeki Türkiye raporuna göre, 2020 yılında internet siteleri ve mobil platformlardan 37,2 milyon kişi alışveriş yapmış ve böylelikle 11,3 milyar \$ değerinde bir ticaret hacmi oluşmuştur. Böylelikle Türkiye e-ticaret hacminde yıllık %43,1'lik artış olduğu gözlemlenmiştir. Dijital kanallardan alışveriş yapan kişilerin %92,6'sı (34,45 milyon kişi) dijital ödeme yöntemlerini kullanmıştır. Aynı raporda, Türkiye'de 2020 yılında dijital kanallar üzerinden yapılan reklam harcamaları ise 695,8 Milyon \$ olarak belirtilmektedir. Bu harcamaların %36,4'ü arama motorları reklamları, %29,3'ü ise sosyal medya reklamlarıdır.

Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği'nin raporunda 2015-2019 yılları arasında e-ticaret ile yapılan perakende alışverişlerin toplam içerisindeki payı kullanılarak e-ticaret hacminin büyüme hızlarına bakıldığında; Türkiye'deki e-ticaret hacminin 2016 yılı hariç diğer üç yılda da gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin e-ticaret hacimlerinden hızlı büyüdüğü görülmektedir.

23 Mart 2021 itibariyle; TR72 Bölgesi'nde Ticaret Bakanlığı Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi'ne kayıtlı olarak faaliyet gösteren internet sitesi sayısı 250 olarak belirtilmektedir. ETBİS'e kayıtlı olan toplam firma sayısı ticareti yapılan ürünlere göre sınıflandırıldığında en fazla mobilya, ev tekstili, beyaz eşya ve ev gereçleri satan sitelerin mevcut olduğu (42 site, toplam sayının %16,8'i) görülmektedir. Bunu gıda, elektronik eşya ve giyim eşyaları satan internet siteleri takip etmektedir. Listede onaylı 25 sayfaya ise ulaşamamıştır veya yapım aşamasındadır.

Yine aynı verilere göre, 2020 yılında Kayseri ilinde (ETBİS kaydı olan/olmayan) e-ticaret faaliyetinde bulunan firma sayısı 4.735 adettir. Kayseri, e-ticaret faaliyeti gösteren işletme sayısı kategorisinde 8. sıradadır. Bu bilgiler ışığında bölge işletmelerinin pazarlama ve satış alışkanlıklarını yeni dijital çağın gerektirdiği enstrümanlar üzerinden yapmaları, küresel ve ulusal ölçekte rekabet edebilirlik düzeylerinin artırılması bağlamında bir zorunluluk olarak görülmelidir.

Küresel ölçekte firma değeri en yüksek işletmelerin dijital dünyanın önemli aktörleri olması bu gerçeği teyit etmektedir. Bununla beraber yeni dijital çağın belirlediği değişen tüketici profilleri ve tüketici davranışları firmaları e-ticaret ve dijital pazarlama kanalları üzerinden bir pazarlama karması geliştirmeleri yönünde zorlamaktadır. Bu değişim ve dönüşümün getirdiği yeniliklere cevap verebilen bir pazarlama karması geliştiremeyen işletmelerin özellikle perakende pazarında ve hatta endüstriyel pazarda hayatta kalma şansı önemli ölçüde azalmaktadır.

TR72 Bölgesindeki yoğun üretim ve satış hacmi göz önüne alındığında işletmelerin bu hacimle orantılı olarak e-ticaret ve dijital pazarlama kanallarının kullanımı noktasında aktif olmadıkları görülmektedir. Satışın üretim faktörlerini tetikleyen ve dönüştürüp geliştiren bir unsur olduğu gerçeğinden hareketle, bölge işletmelerinin e-ticaret hacminin artırılması bölgenin üretim kapasitesinde önemli miktarlarda bir artışı tetikleyecektir, işletmeler için küresel rekabetin gerektirdiği esnek ve güçlü bir kurumsal kapasitesinin gelişimine katkı sağlayacaktır.

i. Orta-Yüksek ve Yüksek Teknolojili Ürün Üretilmesi

Teknoloji seviyesi yüksek yeni ürünlerin üretilmesi firmaların karlılığını ve dolaylı olarak birçok verimlilik parametresini olumlu yönde etkilemektedir. Bölgemizde orta ve yüksek teknoloji ürünlerin üretilmesine yönelik büyük ölçekli yatırımların güdümlü projeler ile desteklenmesi hedeflenmektedir.

Bu bağlamda, bölgemizde orta-yüksek, yüksek teknoloji bazlı üretim yapan Aspilsan A.Ş. ve 2. Hava İkmal Bakım Komutanlığı ile çeşitli projeler yürütülmesi planlanmaktadır. Aspilsan A.Ş.'nin Fizibilite Destek Programı'ndan yararlanarak fizibilitesi hazırlanan "Havacılık ve Raylı Sistem Aküleri Teknoloji Geliştirme ve Üretim Merkezi" projesi ve yine 2. Hava İkmal Bakım Komutanlığı'nın Ajans Fizibilite

Destek Programı'ndan yararlanarak fizibilitesi hazırlanan "Uluslararası Onaylı Uçak Bakım Merkezi" projelerinin devamı olarak güdümlü projelerin ilerleyen yıllarda yapılması planlanmaktadır.

ii. İmalat Sanayide Genç İstihdamı

2021 yılı sonu itibariyle ülkemiz nüfusu 84.680.273 vatandaş olarak kaydedilmiştir. TR72 Bölgesi'nde ikamet eden vatandaşlarımızın sayısı ise 2.488.978 olarak gerçekleşmiştir. Ülkemizde, Kalkınma Ajansları Genç İstihdamı temasında belirtilen genç nüfus yaş aralığına giren (15-34 yaş arası) vatandaş sayısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 11. Bölge Bazlı Genç Nüfus Rakamları (2021) (1)

Bölge	15-19 Yaş	20-24 Yaş	25-29 Yaş	30-34 Yaş
Türkiye	6.229.709	6.741.580	6.476.899	6.341.787
Kayseri, Sivas, Yozgat-TR72	191.587	206.812	178.286	173.017
Kayseri	112.494	114.108	101.927	102.811
Sivas	47.608	57.567	47.512	42.388
Yozgat	31.485	35.137	28.847	27.818

Tablo 12. Yıllar İtibariyle Genç Nüfusun İşgücüne Katılma Oranları (%) (1)

Yaş Grupları	Yıllar	Kayseri, Sivas, Yozgat-TR72	Türkiye-TR
15-19 Yaş Grubu	2017	28,9	28,5
	2018	21,5	29,1
	2019	22,9	28,9
	2020	21,1	23,6
	2021	24,3	24,9
20-24 Yaş Grubu	2017	56,1	60
	2018	54,9	60,4
	2019	54,2	61,3
	2020	50	55,1
	2021	55,9	59
25-34 Yaş Grubu	2017	68	70,3
	2018	66,1	70,4
	2019	67,5	70,7
	2020	63,9	66,9
	2021	66,3	69,8

Girişimci Bilgi Sistemi verilerine göre; TR72 Bölgesi'nde imalat sanayinde kayıtlı çalışan sayısının, Bölgede istihdam sağlayan tüm sektörlerdeki çalışan sayısına oranı son 5 yılda %37-40 aralığında gerçekleşmiştir.

Tablo 13. TR72 Bölgesi'nde İmalat Sanayi İstihdam Bilgileri (3)

Dönem	Ücretli Çalışan Sayısı		
	Tüm Sektörler	İmalat Sanayi	İmalat Sanayi / Toplam İstihdam Oranı
2020	244.366	96.895	%39,65
2019	218.344	87.758	%40,19
2018	228.424	87.068	%38,12

2017	254.784	92.970	%36,49
2016	239.978	89.285	%37,21

Kalkınma Ajansları 2023 teması olan “genç istihdamı” kapsamında, Ajans tarafından TR72 Bölgesi’nde genç nüfusun imalat sanayinde istihdama katılımının artırılması amacıyla 2023 yılı faaliyetleri planlanmaktadır.

d. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 14. İmalat SOP Sonuç Göstergeleri

Performans Göstergeleri	Sonuç/Çıktı Göstergesi	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Süreç Ve Kaynak Verimliliği Sonucu Kazanılan Ekonomik Değer (KOBİ Teknik Destek Programı ve Ajans Uzmanlarının Yaptığı Danışmanlıkların Sonuçları İle Bu Hedef Ölçülecek)	Sonuç Göstergesi	TL	2,5 milyon	Ajans Faaliyet Raporu, KAYS
Genç İstihdamını Artırmaya Yönelik Düzenlenen Etkinlik Sayısı	Sonuç Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, KAYS
İmalat Sanayindeki KOBİ'lere Yönelik Verilen Danışmanlık Sonucunda İlerleme Kaydedilen Firma Sayısı	Sonuç Göstergesi	Adet	15	Ajans Faaliyet Raporu
İmalat Sanayindeki KOBİ'lere Yönelik Uygulanan Finansman Desteği Programı Sayısı	Sonuç Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, KAYS

Tablo 15. İmalat SOP Çıktı Göstergeleri

Performans Göstergeleri	Sonuç/Çıktı Göstergesi	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Yeni Tasarımı Yaptırılan Mamul Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Genç İstihdamını Artırmaya Yönelik Yapılan Etkinliklere Katılım Sağlayan Genç Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	250	Ajans Faaliyet Raporu
SOP Özel Amaçları Kapsamında Yapılan Teknik Gezi/İyi Uygulama Ziyaretleri Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Firmalar Ve İmalat Sanayindeki Üst Çatı Kuruluşlar Tarafından Firmaların Kurumsallaşma, Tasarım, Verimlilik, E-Ticaret Kabiliyetlerini Artırmaya Yönelik Ajans'a Yapılan Proje Başvurusu Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	20	KAYS
Süreç Verimliliği Sağlanan Firma Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	25	KAYS
Eğitim Alan Firma Sayısı - Süreç Verimliliği ile İlgili - Kurumsallaşma ile İlgili - E-ticaret/E-ihracat, Dijital Pazarlama ile İlgili - Tasarım Odaklı Üretim ile İlgili	Çıktı Göstergesi	Adet	15	KAYS
SOP Özel Amaçları Kapsamında Yapılan Bilgilendirme Toplantılarına Katılım Sağlayan Paydaş Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	15	Ajans Faaliyet Raporu

SOP Özel Amaçları ve Genç İstihdamı Teması Kapsamında Yapılan İş birliği Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Teknik Destek / Danışmanlık Alan Firma Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	15	KAYS, Ajans Faaliyet Raporu
Hazırlanan Değer Zinciri Analizi Raporu Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Sitesi, Kalkınma Kütüphanesi
Kayseri E-Ticaret ve E-İhracat Danışmanlık Ofisi Projesi'nde Eğitim Alan Genç Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
SOP Amaçlarına Hizmet Eden Nitelikli Rapor/Araştırma /Fizibilite Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	5	Ajans Sitesi, Kalkınma Kütüphanesi
Üreten Şehirler Programı/CMDP Kapsamında Başlayan/Uygulanan Proje Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	KAYS, Sözleşme Belgeleri
KOBİ Finansman Desteği Programı'nda Uygulanan Proje Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	40	KAYS
Sivas İnovasyon Merkezi'nde Eğitim Alan Meslek Lisesi / Üniversite Öğrenci Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu
Gençlere Yönelik Gerçekleştirilen Proje Yarışması Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

e. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

(1) SOP Özel Amaçları ve İmalat Sanayi ile Alakalı Nitelikli Raporların ve Yayınların Hazırlanması (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır)

Bu kapsamda kalkınma kütüphanesi, yatırımadestek.gov.tr sitesi ve Ajans sitesinde yayınlanmak üzere; SOP özel amaçlarıyla alakalı uzman araştırma raporu, ön fizibilite, eylem planı vb. nitelikli çalışmalar yapılacaktır.

- 5 adet uzman araştırma raporu hazırlanacak.

- ka.gov.tr için içerikler oluşturulacak.

- Sivas veya Yozgat'ta seçilecek en az 1 sektörde Değer Zinciri Analizi Raporu hazırlanacak.

(2) Endüstriyel Gelişim ve Verimlilik Mali Destek Programı (TR72/18/EGV) Etki Analizi Çalışması (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır)

2018 yılında sonuçları ilan edilen ve uygulanmaya başlanan mali destek programlarından, imalat sanayine yönelik olan "Endüstriyel Gelişim ve Verimlilik" mali destek programının etki analizi yapılacaktır.

ii. İşbirliği ve Koordinasyon

(1) Bölge İmalat Sanayi ile İlişkili Paydaşlarla SOP Özel Amaçlarına Yönelik Ortak Faaliyetler Düzenlenmesi

Bölgedeki organize sanayi bölgeleri, meslek odaları, imalat sanayinde faaliyet gösteren firmaların kurduğu STK'lar, üniversiteler başta olmak üzere imalat sanayi ile ilgili paydaşlar ile, sonuç odaklı programın özel amaçları ve genç istihdamı çerçevesinde aşağıdaki ana başlıklarda faaliyetler düzenlenecektir.

- Bilgilendirme Seminerleri
- Tanıtım Faaliyetleri
- Başlangıç Eğitimleri
- Arama Toplantıları
- Sektör Buluşmaları
- Pilot Çalışmalar
- İyi Uygulama Ziyaretleri, Teknik Geziler

(2) Sivas İnovasyon Merkezi'nde Meslek Lisesi / Üniversite Öğrencilerinin Eğitilmesi (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır. Yapılacak faaliyetler genç istihdamı temasına yöneliktir.):

Ajans desteği ile kurulan Sivas İnovasyon Merkezi'ni makine parkuru ve tasarım ofisinin üniversite öğrencileri ve mesleki eğitim öğrencilerine eğitim verme misyonu kazanması sağlanacaktır. Böylelikle gençlerin teorikte gördüğü konuların modern teknolojilerle donanmış bir atölye düzeninde tatbiki sağlanacaktır.

(3) TR72 İmalat Sanayinde Genç İstihdamını Artırma Çalışmaları

TR72 Bölgesi imalat sanayinin gelişmesiyle birlikte ihtiyaç duyulacak mühendis ve üretim personelinin (teknisyen/tekniker) fabrikalarda daha hızlı ve sürdürülebilir işe alımını sağlamak amacıyla hazırlayıcı eğitim programları geliştirilecektir. Özellikle bölgemizde yapılacak yeni yatırımlarda bölgemiz üniversitelerinin teknik bölümlerinden ve mesleki teknik eğitim kurumlarından mezun olan gençlerin Bölge imalat sanayinde değerlendirilmeleri için yetkinlik artırıcı programlar yürütülecektir.

Ajans 2022 yılında KAYSO, Erciyes KSS, Kayseri Büyükşehir Belediyesi, UGDD gibi paydaşlarla yaptığı protokolleri devam ettirecektir. Yine bölgedeki Sivas, Yozgat illerinde de benzer ortak çalışmalarla istihdam garantili eğitimler yapılacaktır.

(4) TR72 Bölgesinde Tasarım Kültürünün Geliştirilmesi Faaliyetleri

TR72 imalat sanayindeki paydaşların, tasarım odaklı üretim anlayışını daha fazla benimsemeleri için bir dizi sempozyum, workshop ve saha çalışmalarının yapılması planlanmaktadır.

Ajans tarafından gerçekleştirilen değer zinciri analizi çalışmalarında (elektrikli ev aletleri, mobilya ve fabrikasyon metal ürünleri) katma değeri daha yüksek ürünler üretmek için tasarımın önemine değinilmektedir. Mobilya sektörü değer zinciri analizinde ürün tasarımı, geliştirme konularında genel olarak firma yeteneklerinin düşük olduğu belirtilmektedir. Yine aynı raporda Kayseri ilinin, yurtdışında benzer hacimde mobilya üretimi yapan diğer iller ile karşılaştırıldığında, en düşük kilogram ihracat değeri olan mobilyayı ürettiği belirtilmektedir (1,81 USD/kg). Bu durumda tasarımın etkisi yadsınamaz.

(5) Gençler için TR72 İmalat Sanayi Kariyer Mentorluğu (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır. Yapılacak faaliyetler genç istihdamı temasına yöneliktir.):

İmalat sanayinde istihdam edilebilecek mesleklerden mezun olan veya mezuniyet aşamasında olan gençler ile imalat sanayinde çalışan veya imalat sanayi tecrübesi olan meslektaşlarının eşleştirileceği bir web sitesi kurulması planlanmaktadır. Kurulan web sitesinde gönüllülük esaslı mentorler görev alacaktır. Web sitesinin kurulumu, mentorluk sisteminin kurgulanması, tanıtım faaliyetleri gibi alt faaliyetler de ilgili paydaşlarla birlikte gerçekleştirilecektir.

(6) TR72 Bölgesi'ndeki Stratejik Üretim Sektörlerinde Gençlere Yönelik Proje Yarışmaları Düzenlenmesi (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır. Yapılacak faaliyetler genç istihdamı temasına yöneliktir.):

TR72 Bölgesi'nde, kamu veya kar amacı gütmeyen iştiraklerin hakim ortağı olduğu ve stratejik olarak kabul edilen savunma sanayi, enerji ekipmanları, ulaşım, medikal gibi sektörlerde yeni fikirlerin, girişimlerin önünü açmak amacıyla yarışmalar düzenlenecektir.

Bu yarışmaların ilki 2022 yılında Aspilsan ile "Kendi Enerjini Kendin Üret" adıyla gerçekleştirilmiştir. Bu yarışmada akıllı enerji, sürdürülebilir enerji, enerji üretimi ve depolaması hibrit sistemleri, yenilenebilir enerji kaynakları ve teknolojileri, atıklardan enerji üretimi tematik alanlarında gençlerin proje fikirleri değerlendirilmiştir. Prototip aşamasına geçen projelerin geliştirilmesi için destek verilerek prototip ürünler Aspilsan tarafından her yıl düzenlenen pil çalıştayında sergilenmiştir. Yine, projeleriyle prototip aşamasına geçen gençler Aspilsan tarafından aday mühendislik programında değerlendirilecektir.

(7) Kayseri, Sivas ve Yozgat İmalat Sanayinde Ur-Ge Projelerine Teknik Yardım Sağlanması

TR72 Bölgesi illerinde UR-GE projeleri yürütülmesi için uygun olan sektörlerin seçilerek, potansiyel başvuru sahibi paydaşların yönlendirilmesi sağlanacaktır. Buna ilaveten, proje başvurusu ve kurgulanması aşamasında da teknik yardım sağlanacaktır.

iii. Kapasite Geliştirme

(1) TR72 İmalat Sanayi Teknik Destek Uygulamaları

- KOBİ Teknik Destek Programı Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları
- 2022 Yılı Üreten Şehirler Programı Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları

- TR72 Bölgesi'nde Faaliyet Gösteren Firmalara Yönelik Doğrudan Ajans Uzmanlarınca Verilecek Danışmanlık Faaliyetleri
- (Bu kapsamda yapılacak faaliyetlerde hizmet alımı planlanmaktadır):

2022 yılında İmalat Sanayide Dönüşüm Birimi uzmanları tarafından TR72 Bölgesi imalat sanayinde seçilen firmalarda pilot uygulamalar gerçekleştirildi. Kurumsallaşma ve dijitalleşme özel amaçlarına bağlı olarak 10 firmada saha çalışması yapıldı. 2021 ve 2022 yıllarında yapılan bu çalışmalar neticesinde 3 milyon TL'ye yakın ekonomik katma değer sağlandı. 2023 yılında da SOP özel amaçlarıyla uyumlu danışmanlık çalışmalarına devam edilecektir. Bu danışmanlık çalışmaları Ajans uzmanlarınca verileceği gibi, teknik destek odaklı projelerle de gerçekleştirilecektir.

iv. Ajans Destekleri

(1) 2023 İmalat Sanayi KOBİ Teknik Destek Programı (İlan edilecek program kapsamında genç istihdamı temasına yönelik performans göstergeleri tanımlanacaktır.):

Bölgemizdeki imalat yapan KOBİ statüsündeki firmalara yönelik olarak; kurumsallaşma, dijitalleşme, verimlilik, genç istihdamı ve tasarım odaklı öncelikleri olan teknik destek programı yürütülecektir. **Bu proje ile 25 adet geçici, 10 adet kalıcı "genç istihdamı" hedeflenmektedir.**

(2) 2023 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Önerilerinin Geliştirilmesi ve Sunulması:

2023 yılında devam edecek olan ve Kayseri'yi de içine alan programa uygun başvuru sahiplerinden yapılabilecek başvurular Ajans koordinasyonunda geliştirilecektir.

(3) Kayseri E-Ticaret ve E-İhracat Danışmanlık Ofisi Projesi (Bu proje 2021 yılı Üreten Şehirler Programı kapsamında desteklenecek olup uygulaması 2023 yılında yapılacaktır):

Geleceğin mesleği olarak tanımlanabilecek olan e-ticaret/e-ihracat danışmanlığı konusunda Kayseri Ticaret Odası ile hazırlanan projede Kayseri imalat sanayindeki 20 firmada e-ticaret/e-ihracat danışmanlığı çalışmaları yürütülecektir. Bunun yanı sıra, Kayseri Ticaret Odası ve Kayseri Sanayi Odası çalışanlarından oluşan 10 kişilik bir ekip mentör olarak yetiştirilecektir. İçlerinde firma çalışanları ve KTO tarafından seçilecek gençlerin de bulunduğu 120 kişiye de e-ticaret/e-ihracat eğitimleri verilmesi hedeflenmektedir. **Bu proje ile 10 adet kalıcı "genç istihdamı" hedeflenmektedir.**

(4) 2022 Yılı İmalat Sanayi Finansman Destek Programı Proje Uygulama Dönemi (Bu programda genç istihdamının gerçekleşmesi planlanmaktadır.)

2022 yılında ilan edilen ve sonuçlanan finansman destek programının teknik uygulama dönemi 2023 yılının ilk yarısında tamamlanacaktır. Bu sürede projelerde belirtilen faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, bütçelerinde belirtilen alımların yapılması ve performans göstergeleri takip edilecektir. Programın mali uygulama dönemi 24 ay olduğu için 2023 yılı boyunca izleme faaliyetleri devam edecektir.

(5) 2022 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Uygulama Dönemi

Üreten Şehirler Programı kapsamında devreye alınacak tematik teknik destek programı ile Kayseri ilindeki başarılı başvuru sahiplerine yeşil dönüşüm, karbon ayak izi, temiz üretim vb. konularda danışmanlık/eğitim sağlanacaktır.

(Bu program ile 15 adet kalıcı genç istihdamı hedeflenmektedir.)

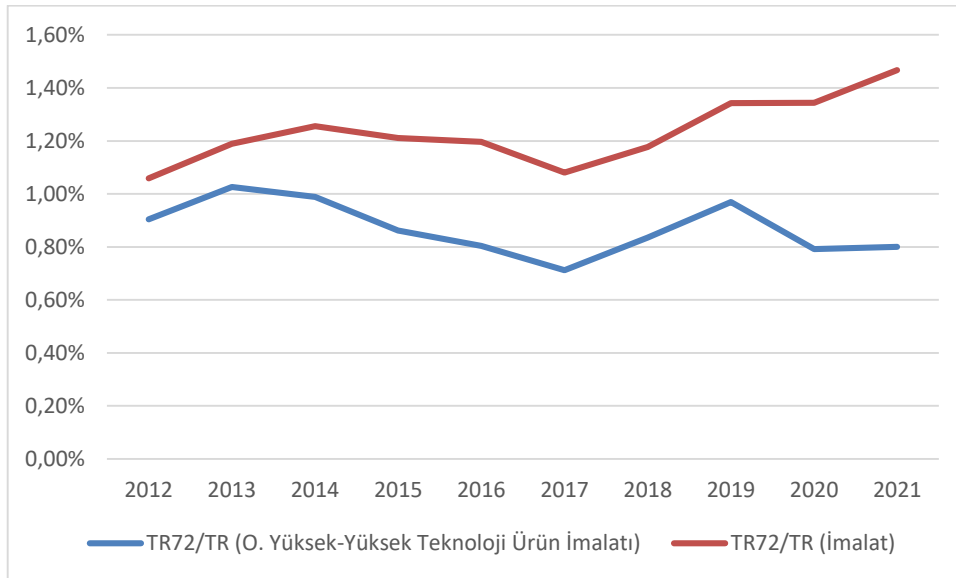
(6) TR72 Bölgesi İmalat Sanayi'nden Seçilecek Odak Sektörlerdeki (Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji Üretim Sektörleri gibi) Firmalara Yönelik Finansman Destek Programı (İlan edilecek program kapsamında genç istihdamı temasına yönelik performans göstergeleri tanımlanacaktır.):

Girişimci Bilgi Sistemi 2021 yılı verilerine göre TR72 Bölgesi imalat sanayine bakıldığında; ciro yönünden sektörün %9,25'inin, girişim sayısı yönünden ise sadece %12,33'ünün orta-yüksek veya yüksek teknolojide üretim yaptığı görülmektedir. Bu oranın artırılması için KOBİ'lerin ihtiyaç duyduğu finansman desteğinin 2023 yılında Ajans tarafından verilmesi hedeflenmektedir. **Bu proje ile 30 adet kalıcı "genç istihdamı" hedeflenmektedir.**

Tablo 16. TR72 Bölgesi İmalat Sanayi Teknoloji Seviyesi Bilgileri (4)

Teknoloji Düzeyi	Girişim Sayısı	Ciro
Düşük Teknoloji	54,93%	58,07%
Orta-Düşük Teknoloji	32,75%	32,68%
Orta-Yüksek Teknoloji	11,56%	9,16%
Yüksek Teknoloji	0,76%	0,08%

Son 10 yılda (2012-2021) TR72 Bölgesi imalat sanayi ihracatının ülke imalat sanayi ihracatına oranı incelendiğinde; orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyesindeki ürünlerin ihracat oranının, tüm imalat sanayi ihracat oranının altında kaldığı görülmektedir. Bu noktadan hareket ederek, TR72 Bölgesi'nde orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyesinde ürünlerin ihracatının desteklenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Şekil 2. İmalat Sanayi İhracatında TR72/TR Oranı (USD) (1)

(7) Optik Eğitim, Tasarım ve Kaplama Merkezi CMDP Projesi Uygulaması:

Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nin başvuru sahibi olacağı bu proje savunma, havacılık ve uzay sektörlerinde elektro-optik sistemlerin (dürbün, nişangah, kamera vb.) geliştirilmesine yönelik faaliyet göstermekte olan kamu ve özel sektör firmalarının optik imalat süreçlerinde ihtiyaç duydukları/eksik kaldıkları hassas optik yüzeylere fonksiyonel (yansıtıcı, anti-yansıtıcı, filtre, koruyucu vb.) kaplamaların geliştirilmesine yönelik eğitim, proses, üretim ve metroloji hizmetlerinin verilmesini kapsamaktadır. Optik üretim ve eğitim cihazlarının yer aldığı, eğitim ve danışmanlık, optik tasarım ve kaplama, ürün geliştirme konularında hizmet verecek bir merkezin kurulması amaçlanmıştır.

(8) Yeni Nesil Havacılık Ve Raylı Sistem Aküleri Teknoloji Geliştirme Ve Üretim Merkezi Projesi:

Havacılık sektöründe kullanılan (askeri ve sivil) araçların komple akü ve /veya elektrot sistemleri çoğunlukla yurtdışından ithal edilmekte olup kalan kısmı 1990 yılından bu yana sadece ASPİLSAN Enerji A.Ş. tarafından üretilmektedir. Bu proje ile havacılık ve raylı sistem araçlarında kullanılan akülerin yerli imkanlarla üretimi sayesinde hem dışa bağımlılık ortadan kaldırılmış olacak, hem de katma değeri yüksek kritik ürünlerin ithalat ikamesi önlenmesi sağlanarak cari açık noktasında Ülkemiz ekonomisine fayda sağlanacaktır. Projede, kalıcı genç istihdamı hedeflenmektedir.

(9) Şarkışla OSB'de İstihdam Artıyor Projesi:

TR72 Bölgesi'nde imalat sanayinin gelişimine yönelik olarak bilgi formları ve fizibiliteleri hazırlanan aşağıdaki projelerin desteklenmesi konusunda çalışmalar yapılacaktır:

- **Şarkışla OSB'de İstihdam Artıyor Projesi:** Alt yapı eksiklikleri bulunan Şarkışla OSB'de yaklaşık 3-4 milyon TL'lik bir proje ile eksiklerin giderilmesi ve istihdamın artırılmasına yönelik güdümlü proje fikri bulunmaktadır.

v. Diğer Proje ve Faaliyetler**(1) Orta Ölçekli İşletmelerin Kurumsal Yönetimlerinin Güçlendirilmesi Projesi**

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda başlatılan projede Türkiye'de orta büyüklükteki işletmelerin kurumsal yönetimlerinin iyileştirilmesi ve bu doğrultuda işletmelere danışmanlık hizmetlerinin sağlanması amaçlanmaktadır. Projenin uygulama döneminde Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'nın faaliyet gösterdiği illerdeki işletmeler de dikkate alınacaktır.

Kurumsallaşma, İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı'nın özel amaçlarından biridir. Bu bağlamda TR72 imalat sanayindeki orta ölçekli firmalar üzerinden bu projenin faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

(2) Gemerek OSB Tekstil İmalat Merkezi Projesi

Gemerek OSB'de yaklaşık 5000 metrekare alanda 450-500 ek istihdam hedefi için Gemerek OSB Müdürlüğü ile proje geliştirilmiştir.

(3) Ajans Dışı Finansman Kaynakları ile Desteklenebilecek Proje Önerileri:

Bu kapsamda geçmiş dönemlerde destek alınan Sivas İŞGEM projesi gibi dış finansman desteğiyle Ajans'ın da yönetiminde olacağı projeler değerlendirilmektedir:

- **Savunma Sanayi ve İleri Teknolojiler İş Geliştirme Merkezi:** Özellikle Sivas İŞGEM ve Sivas OSB'de faaliyet gösteren, savunma sanayi ağırlıklı çalışan KOBİ'lerin işlerinin de gelişmesiyle doğru orantılı olarak daha geniş üretim sahalarına ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu noktada Sivas Savunma Sanayi ve İleri Teknoloji Üreticileri Derneği'nin de talebi bulunmaktadır. Proje kapsamında Sivas Seyfebeli Sanayi Sitesi'nde veya OSB içerisinde tahsis edilecek bir bölgede yaklaşık işlik başı 1000'er metrekare alanı olan ve toplamda 10-15 (bütçeye göre) işlikten oluşan tematik bir İŞGEM oluşturulması planlanmaktadır.

Tablo 17. Program Süresi ve Zaman Planlaması- İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi

Faaliyet	İlgili Özel Amaç	Sorumlu Birim	Paydaşlar	Tür	2023			
					1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek
SOP Özel Amaçları ve İmalat Sanayi ile Alakalı Nitelikli Raporların ve Yayınların Hazırlanması - Uzman Araştırma Raporları - ka.gov.tr Sitesi İçerikleri - Kalkınma Kütüphanesi Yayınları - Değer Zinciri Analizi Raporları (Sivas veya Yozgat'ta seçilecek en az 1 sektörde rapor hazırlanacak)	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	TR72 İmalat Sanayi, Meslek Odaları, OSB Müdürlükleri, Üniversiteler	Rapor	x	x	x	x
Endüstriyel Gelişim ve Verimlilik Mali Destek Programı (TR72/18/EGV) Etki Analizi Çalışması	Özel Amaç 1, 2, 5	İSDB	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Rapor		x	x	x
Bölge İmalat Sanayi İle İlişkili Paydaşlarla SOP Özel Amaçlarına Yönelik Ortak Faaliyetler Düzenlenmesi - Bilgilendirme Seminerleri (Savunma Sanayi Sempozyumu vb.) - Tanıtım Faaliyetleri - Başlangıç Eğitimleri - Arama Toplantıları - Sektör Buluşmaları - Pilot Çalışmalar - İyi Uygulama Ziyaretleri, Teknik Geziler	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	Meslek Odaları, OSB Müdürlükleri, Üniversiteler	Faaliyet	x	x	x	x
Sivas İnovasyon Merkezi'nde Meslek Lisesi / Üniversite Öğrencilerinin Eğitilmesi Programı	Özel Amaç 1, 5	İSDB	Sivas 1. OSB Müdürlüğü, Cumhuriyet	Faaliyet		x	x	

			Üniversitesi, Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğü					
TR72 İmalat Sanayinde Genç İstihdamını Artırma Çalışmaları - İstihdam Garantili Eğitimler - İşbirliği Protokolleri (UGDD, KAYSO, Erciyes KSS, KBB) - TR72 Bölgesi Mühendis ve Tekniker İstihdamını Hızlandırma Programı - Kayseri İmalat Sanayi İçin Mavi Yaka Çalışan Yetiştirme Programı	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	TR72 İmalat Sanayi, Meslek Odaları, OSB Müdürlükleri, Üniversiteler	Faaliyet				
TR72 Bölgesinde Tasarım Kültürünün Geliştirilmesi Faaliyetleri	Özel Amaç 1	İSDB	TR72 İmalat Sanayi	Faaliyet				
Gençler için TR72 İmalat Sanayi Kariyer Mentörlüğü	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	Meslek Odaları, OSB Müdürlükleri, Üniversiteler, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı	Program	x	x	x	x
TR72 Bölgesi'ndeki Stratejik Üretim Sektörlerinde Gençlere Yönelik Proje Yarışmaları Düzenlenmesi	Özel Amaç 5	İSDB	Aspilsan, Aselsan Hassas Optik	Faaliyet	x	x	x	
Kayseri, Sivas ve Yozgat İmalat Sanayinde Ur-Ge Projelerine Teknik Yardım Sağlanması * Ur-Ge potansiyeli taşıyan sektörlerin tespiti * Ur-Ge başvurusunu yapacak kurumların araştırılması ve seçimi * Ur-Ge Başvuru Sürecinde Teknik Yardım	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	Meslek Odaları, OSB Müdürlükleri, Üniversiteler, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı	Faaliyet	x	x	x	x
TR72 İmalat Sanayi Teknik Destek Uygulamaları - KOBİ Teknik Destek Programı Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları - 2022 Yılı Üreten Şehirler Programı Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları - TR72 Bölgesi'nde Faaliyet Gösteren Firmalara Yönelik Doğrudan Ajans Uzmanlarınca Verilecek Danışmanlık Faaliyetleri	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	TR72 İmalat Sanayi, Meslek Odaları, OSB Müdürlükleri, Üniversiteler	Proje ve Faaliyet				
2023 İmalat Sanayi KOBİ Teknik Destek Programı	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	TR72 İmalat Sanayi, Meslek Odaları, OSB Müdürlükleri, Üniversiteler	Program		x	x	x

2023 Yılı Üreten Şehirler Programı - Proje Fikri Geliştirme, Öneri Formları Hazırlama - Proje Öneri Formları Başarılı Bulunan Başvuru Sahipleri İle Proje Değerlendirme Raporu Hazırlama - Proje Değerlendirme Raporu Başarılı Başvuru Sahipleri İle Sözleşme İmzalama	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	Meslek Odaları, OSB Müdürlükleri, Üniversiteler, Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı	Program		x	x	x
Kayseri E-Ticaret ve E-İhracat Danışmanlık Ofisi Projesi - İmalat Sanayindeki 20 Firmada Danışmanlık Yürütülecek. - Gençlerin de içinde bulunduğu E-ticaret/E-İhracat Eğitimleri Yapılacak.	Özel Amaç 4	İSDB	Kayseri Ticaret Odası	Proje	x	x	x	
KOBİ Finansman Desteği Programı Proje Uygulama Dönemi	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	TR72 İmalat Sanayi	Program	x	x	x	x
2022 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Uygulama Dönemi	Özel Amaç 1, 2, 3, 4, 5	İSDB	Kayseri İmalat Sanayi	Program	x	x	x	x
TR72 Bölgesi İmalat Sanayi'nden Seçilecek Odak Sektörlerdeki (Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji Üretim Sektörleri gibi) Firmalara Yönelik Finansman Destek Programı	Özel Amaç 5	İSDB	TR72 İmalat Sanayi	Program				
Optik İnce Film Tasarım ve Kaplama Merkezi CMDP Projesi Uygulaması	Özel Amaç 5	Sivas YDO	Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	Proje	x	x	x	
Yeni Nesil Havacılık Ve Raylı Sistem Aküleri Teknoloji Geliştirme Ve Üretim Merkezi GÜDÜMLÜ Projesi	Özel Amaç 5	İSDB	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Aspilsan A.Ş.	Proje				
Dijital Pazarlama Merkezi GÜDÜMLÜ Projesi	Özel Amaç 4	İSDB	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Melikgazi Belediyesi	Proje				
Orta Ölçekli İşletmelerin Kurumsal Yönetimlerinin Güçlendirilmesi Projesi	Özel Amaç 3	İSDB	UNDP, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Proje				

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı İmalat Sanayide Dönüşüm Birimi tarafından yönetilecektir. Birim içinde her bir özel amacın sorumluluğu 2 uzmana verilecektir.

Ajans destek programları projeleri, Ajans proje uygulama sistematığı içerisinde yürütülecektir. Hibe programlarının oluşturulması ve başvuru alma, ön inceleme, ön izleme ve değerlendirme süreçleri de birim içerisinde gerçekleştirilecektir.

g. İzleme ve Değerlendirme

İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretim Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı İmalat Sanayide Dönüşüm Birimi tarafından yönetilecektir.

ORAN, Bölge Planı'nda belirtilmiş olan ana amaç ve hedeflere ulaşmasına yardımcı olmak ve hazırlanmış olduğu çalışma programının en iyi seviyede gerçekleşmesini sağlayabilmek adına; faaliyetlerin kurallara uygun yürütülmesini sağlamak, süreç içerisinde oluşacak riskleri tespit etmek ve bu risklere yönelik düzeltici ve önleyici tedbirleri oluşturarak uygulamaya koymak amacıyla programın sonuçlarını izleme, değerlendirme, koordinasyon ve raporlama faaliyetlerini gerçekleştirecektir.

Bu süreç aşağıdaki ana faaliyetleri kapsamaktadır;

- Belirtilmiş olan performans kriterlerine yönelik sistematik bilgi ve verilerin toplanması
- Toplanan bilgi ve verilerin analizi ile belirlenen hedeflere yönelik gelişme ve risklerin tespit edilmesi
- Analiz sonuçlarının 3 ya da 6 aylık dönemler halinde Genel Sekretere raporlanması

Belirlenmiş olan performans kriterleri esas alınacaktır. Bu kriterlerin takibi için toplanacak bilgi ve verilerin içeriği, hangi yöntemler ya da kurumlardan tedarik edileceği gibi konular izlenecek uygulamanın performans göstergeleri ile ilgili bölümünde tanımlanmıştır.

Değerlendirme sürecinde ise izlenecek uygulamanın ilgililiği, etkinliği ve sürdürülebilirliği gibi sorulara cevap aranacaktır. Ayrıca uygulama aşamasında karşılaşılan problemler ve hedeflere ulaşılmasına yönelik riskler tespit edilerek ilgili birimler ile paylaşılacaktır.

Tablo 18. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretim Geliştirilmesi SOP'ı 2023 Yılı Faaliyetleri

Proje/Faaliyet	Sorumlu Birim	Tahmini Maliyet (TL)
SOP Özel Amaçları ve İmalat Sanayi ile Alakalı Nitelikli Raporların ve Yayınların Hazırlanması- Uzman Araştırma Raporları - ka.gov.tr Sitesi İçerikleri- Kalkınma Kütüphanesi Yayınları- Değer Zinciri Analizi Raporları (Sivas veya Yozgat'ta seçilecek en az 1 sektörde rapor hazırlanacak)	İSDB	15.000
Endüstriyel Gelişim ve Verimlilik Mali Destek Programı (TR72/18/EGV) Etki Analizi Çalışması	İSDB	10.000
Bölge İmalat Sanayi İle İlişkili Paydaşlarla SOP Özel Amaçlarına Yönelik Ortak Faaliyetler Düzenlenmesi- Bilgilendirme Seminerleri (Savunma Sanayi Sempozyumu vb.)- Tanıtım Faaliyetleri- Başlangıç Eğitimleri- Arama Toplantıları- Sektör Buluşmaları- Pilot Çalışmalar- İyi Uygulama Ziyaretleri, Teknik Geziler	İSDB	500.000
Sivas İnovasyon Merkezi'nde Meslek Lisesi / Üniversite Öğrencilerinin Eğitilmesi Programı	İSDB	25.000
TR72 İmalat Sanayinde Genç İstihdamını Artırma Çalışmaları- İstihdam Garantili Eğitimler- İşbirliği Protokolleri (UGDD, KAYSO, Erciyes KSS, KBB) - TR72 Bölgesi Mühendis ve Tekniker İstihdamını Hızlandırma Programı- Kayseri İmalat Sanayi İçin Mavi Yaka Çalışan Yetiştirme Programı	İSDB	500.000

TR72 Bölgesinde Tasarım Kültürünün Geliştirilmesi Faaliyetleri	İSDB	300.000
Gençler İçin TR72 İmalat Sanayi Kariyer Mentörlüğü	İSDB	250.000
TR72 Bölgesi'ndeki Stratejik Üretim Sektörlerinde Gençlere Yönelik Proje Yarışmaları Düzenlenmesi	İSDB	200.000
Kayseri, Sivas ve Yozgat İmalat Sanayinde Ur-Ge Projelerine Teknik Yardım Sağlanması * Ur-Ge potansiyeli taşıyan sektörlerin tespiti* Ur-Ge başvurusunu yapacak kurumların araştırılması ve seçimi* Ur-Ge Başvuru Sürecinde Teknik Yardım	İSDB	10.000
2023 İmalat Sanayi KOBİ Teknik Destek Programı	İSDB	5.000.000
2023 Yılı Üreten Şehirler Programı- Proje Fikri Geliştirme, Öneri Formları Hazırlama- Proje Öneri Formları Başarılı Bulunan Başvuru Sahipleri İle Proje Değerlendirme Raporu Hazırlama- Proje Değerlendirme Raporu Başarılı Başvuru Sahipleri İle Sözleşme İmzalama	İSDB	15.000
2022 Yılı İmalat Sanayi Finansman Destek Programı Proje Uygulama Dönemi	İSDB	10.860.000
2022 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Uygulama Dönemi	İSDB	3.000.000
TR72 Bölgesi İmalat Sanayi'nden Seçilecek Odak Sektörlerdeki (Orta-Yüksek ve Yüksek Teknoloji Üretim Sektörleri gibi) Firmalara Yönelik Finansman Destek Programı	İSDB	6.000.000
Kayseri E-Ticaret ve E-İhracat Danışmanlık Ofisi Projesi- İmalat Sanayindeki 20 Firmada Danışmanlık Yürütülecek.- Gençlerin de içinde bulunduğu E-ticaret/E-İhracat Eğitimleri Yapılacak.	İSDB	1.085.351,40
Orta Ölçekli İşletmelerin Kurumsal Yönetimlerinin Güçlendirilmesi Projesi	İSDB	50.000
Yeni Nesil Havacılık Ve Raylı Sistem Aküleri Teknoloji Geliştirme Ve Üretim Merkezi Güdümlü Projesi	İSDB	6.649.376
Optik İnce Film Tasarım ve Kaplama Merkezi CMDP Projesi Uygulaması	Sivas YDO	8.975.455
TR72 İmalat Sanayi Teknik Destek Uygulamaları- 2022 KOBİ Teknik Destek Programı Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları- 2022 Yılı Üreten Şehirler Programı Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları- TR72 Bölgesi'nde Faaliyet Gösteren Firmalara Yönelik Doğrudan Ajans Uzmanlarınca Verilecek Danışmanlık Faaliyetleri	İSDB	3.000.000
Toplam		45.066.622

2.3 Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi

a. Amaç

Potansiyel arz eden turizm değerlerinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi ile turizmde sürdürülebilirliğin sağlanması ve bölgedeki illerin rekabet güçlerinin artırılmasıdır.

b. Özel Amaç

- Kış turizmi altyapı imkânlarının iyileştirilmesi ve kış turizmi odaklı tesisler için turizmi 12 aya yaymak
- Termal turizm altyapısının geliştirilmesi ve tanıtımının yapılması
- Sağlık turizmi iş birliklerinin geliştirilmesi ve tanıtımının yapılması

- Doğal, kültürel, tarihi ve coğrafi değerlerin tespiti, kullanılması ve tanıtılması ile turizm alternatiflerinin oluşturulması
- Kırsala ait turizm değerlerine yönelik üretim ve uygulamaların çeşitlendirilmesiyle kırsalda alternatif turizmin geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması

c. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Türkiye’de turizm sektöründe sürdürülebilirliğin sağlanması ve mevsimsellik sorununun çözümü için alternatif turizm alanlarının geliştirilmesi önem kazanmaktadır. Alternatif turizm, kıyı turizmi dışındaki turizm faaliyetlerini kapsamaktadır. Turizmin çeşitlendirilmesi ihtiyacı, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Turizm Stratejisi 2023 ve Eylem Planı 2007-2013 kapsamında ortaya konmuş ve alternatif turizmin desteklenmesi hedeflenmiştir. Stratejide söz konusu hedef doğrultusunda alternatif turizm türlerinden sağlık ve termal turizm, kış sporları dağ ve doğa turizmi, deniz, kırsal ve eko-turizm, yayla turizmi, kongre ve fuar turizminin öncelikli olarak geliştirilmesi öngörülmüştür. Bununla birlikte ülkemizin sağlık, termal, yayla, kış ve dağ sporları ve kültürel potansiyelinin birbiriyle entegrasyonu sayesinde alternatif varış noktaları ve güzergâhların oluşturulması hedeflenmiştir.

On Birinci Ulusal Kalkınma Planı’nda, turizm sektörünün amacı; değişen tüketici eğilimleri ile teknolojik gelişmeler doğrultusunda turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, sezon süresinin uzatılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve daha fazla harcama eğilimi olan ziyaretçinin ülkemize çekilmesi ile konaklama süresi ve konaklama dışı harcamaların artırılması, her bir destinasyon özelinde ve odaklı anlayış çerçevesinde sektörde dönüşümün gerçekleştirilmesi ve koruma-kullanma dengesi gözetilerek ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlanması olarak belirtilmektedir.

Türkiye Turizm Stratejisi (2023)’te ülkemizin turizm sektörü vizyonu “Sürdürülebilir turizm yaklaşımının benimsenerek istihdamın artırılmasında ve bölgesel gelişmede turizmin öncü bir sektör konumuna ulaştırılması ve Türkiye'nin 2023 yılına kadar, uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk beş ülke arasında önemli bir varış noktası ve uluslararası bir marka haline getirilmesinin sağlanmasıdır.” olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda, doğal, tarihi ve kültürel zenginliklere sahip bir alanı kapsayan TR72 Bölgesi kış turizmi, yüksek irtifa kamp olanakları, spor turizmi, kuş gözlemciliği, balon turizmi, termal turizm, sağlık turizmi ve kırsal turizme yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için büyük bir potansiyel taşımaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığının verilerine göre Türkiye’de 29 kış turizm merkezi bulunmaktadır. Bunlardan aktif olanların sayısı dokuz, bir kısmı aktif olanların sayısı ise yedi iken diğerleri plan aşamasındadır. Bunların ikisi TR72 Bölgesi’nde yer almaktadır.

Bu kış turizm merkezlerinde toplam yatak kapasitesi 11.459’dur. 2023 Turizm Stratejisi Planı kapsamında bu kapasitenin 80.175’e çıkarılması hedeflenmektedir.

Tablo 19. Kültür ve Turizm Bakanlığınca Kış Sporları TM VE KTKGB Olarak İlan Edilen Merkezlerin Yatak ve Mekanik Tesis Kapasiteleri (5)

Merkez Adı	Yatak Kapasitesi		Mevcut Mekanik Tesisler		
	Mevcut	Hedef	Adet	Kapasite (kişi/saat)	Uzunluk (m)
Erzurum Palandöken Kış Sporları Merkezi	2.466	8.850	19	24.563	22.018
Bursa Uludağ II. Gelişim Bölgesi TM	2.250	3.500	22	15.000	16.145
Bolu Köroğlu Dağı KTKGB	1.713	4.000	14	10.000	10.380
Kayseri Erciyes Kış Sporları TM	1.072	6.000	13	19.300	21.832

Kastamonu Çankırı Ilgaz Kış Sporları TM	1.217	1.300	6	5.639	5.983
Kocaeli Kartepe TM	800	1.000	4	6.400	3.250
Kars Sarıkamış Kış Sporları TM	1013	12.000	4	5.348	6.263
Isparta Davraz Dağı Kış Sporları TM	467	1.600	4	3.800	3.621
Sivas Yıldız Dağı Kış Sporları TM	110	1.600	3	3.000	4.547
Çankırı Ilgaz Kadınçayırı Yıldıztepe KTKGB	80	400	1	1.200	1.588
Ardahan Yalnızçam Uğurludağ Kış Sporları TM	74	4.250	2	2.000	2.250
Bayburt Kop Dağı TM	60	810	1	600	1.220
Gümüşhane Zigana TM	40	470	1	843	661
Erzincan Ergan Dağı KTKGB		8.000	3	3.450	6.967
Denizli Tavas Bozdağ KTKGB		2.250	3	2.400	3.822
Samsun Ladik Akdağ Kış Sporları TM		800	1	800	1.360
Aksaray Hasan Dağı Kış Sporları TM	97	1.235			

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

Erciyes Kayak Merkezi, Kayseri il merkezine 25 km uzaklıkta Erciyes Dağı üzerinde yer almaktadır. Merkezdeki 23.750 metre hat uzunluğundaki teleferik sisteminin taşıma kapasitesi 26.750 kişi/saattir. Merkezdeki otellerin yatak kapasitesi ise 1.000'dir. Merkez şehre çok yakın olduğundan şehrin konaklama olanaklarından da yararlanmak mümkündür.

Erciyes Kayak Merkezi'nin toplam pistlerinin uzunluğu 112 km'yi bulmakta ve bu pistlerin %36'sı Mavi-Kolay(%15-35 derece eğim), %42'si Kırmızı-Orta Zor (%35-60 derece eğim), %22'si Siyah-Zor (%60 ve fazlası eğim) pistlerden oluşmaktadır. Pistler 2.100-3.345 metre başlangıç ve bitiş rakımları arasında yer almaktadır.

Yıldız Dağı, 26.07.2010 tarih ve 27653 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile Yıldız Dağı Kış Sporları Turizm Merkezi olarak ilan edilmiştir.

Turizm merkezi, zirve yüksekliği 2.552 metre olan dağın 1.740 m yüksekliğindeki bölümünde yer almaktadır. 2016 yılında işletmeye açılan merkezde 38 oda 110 yatak kapasiteli belediye belgeli otel, kapalı buz pateni salonu, günübirlik tesis binası, kafeler, kayak kiralama evi, bilet gişesi, sağlık merkezi, merkez idare binası, jandarma binası tamamlanmış yapılar arasındadır. İnşaat aşamasında olan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Yüksek İrtifa ve Spor Bilimleri Araştırma Merkezi'ne entegre olarak planlanmış spor tesislerinin yapımına ise henüz başlanmamıştır.

Spor turizmi kapsamında dağ bölgelerine yeni otel yatırımı çekebilmek için «off-season» süresince doluluk oranlarının düşük kalmaması gerekmektedir. Sporcuların müsabaka ve maçlar öncesinde alyuvarlarındaki oksijen depolama kapasitesini arttırmak zorunda olmaları, yüksek irtifa kampını zorunlu kılmaktadır. Dünya spor bilimi, en ideal yüksek irtifa eğitim kamplarının en az 21 gün konaklama ile 2.200 metrede yapılacağını ortaya koymaktadır. Dünyada bu kamp olanaklarının şartlarını taşıyan İtalya'daki Livigno Dağ bölgesine baktığımızda, en yakın havalimanına arabayla 3,5 saat uzaklıkta ve gecelik konaklama bedellerinin 1000 TL'den başladığı düşünüldüğünde, Erciyes Dağ bölgesinin daha ucuza ve şehre 20 dk. mesafede olması rekabetçiliği arttıran bir gösterge sunmaktadır. Bisiklet sporcuları için THY'nin ücretsiz taşıma politikası izlemesi, ORAN Kalkınma Ajansı olarak kurumumuzun doğrudan bisiklet sporu turizmini hedef almasında etkili olmuştur.

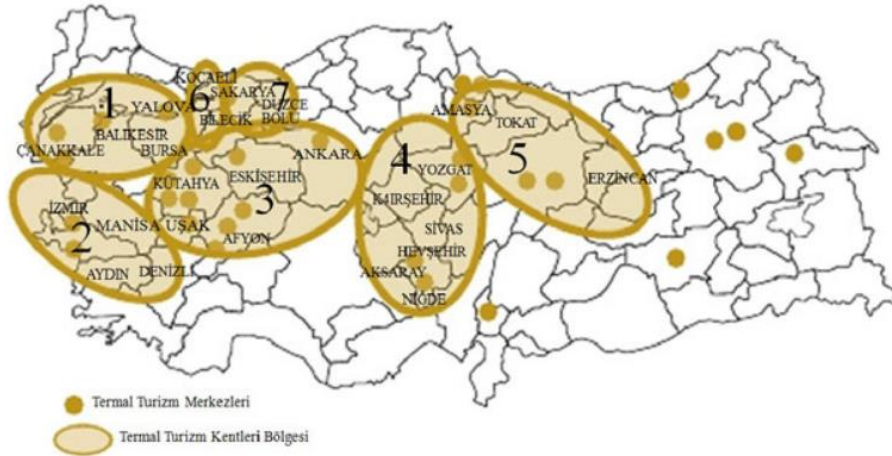
İlk olarak 2017 yılında ORAN Kalkınma Ajansı, Erciyes A.Ş. ve Velo Erciyes ile birlikte başlatılan "Bisiklet Sporunda Erciyes Yüksek İrtifa Kamp Olanaklarının Tanıtılması" projesi kapsamında, Erciyes Dağı bisiklet sporcularının dikkatini çekmeye başlamıştır. Proje kapsamında; Bisiklet dergisi editörleri, takım kaptanları, bisiklet federasyonu yetkilileri, sporcular ve takım doktorlarının katılımı ile 2017 yılında

gerçekleştirilen FAM Tripler sonrası, 2018 yılında 15 ve 2019 yılında 30 bisiklet takımının (yaklaşık 1.000 sporcu) yüksek irtifa kampı için Erciyes'i tercih etmesi sağlanmıştır.

Ancak dağ ve yol yarışlarında, yarışların profesyonelliğini ve görsel heyecanını artırmak için yıllık yapılan küçük harcamalar yetersiz kalmaktadır. İtalya'daki Livigno Dağı'nın benzeri bir yarış altyapısına kavuşmak için çeşitli totem ve levhalar; ahşap ve taşlardan görsel öğeler eklenmesi, parkurların daha kalıcı olarak belirlenmesi gerekmektedir. Bisiklet yarışlarına yurtiçinden katılım sağlayan ve konaklama için otelleri tercih etmeyen amatör sporcular için dağ şartlarında uygun konaklama alternatiflerinin oluşturulması hedeflenmektedir. Bununla birlikte yol bisikleti yarışçılarının asfaltta antrenman yapabilmeleri sebebiyle Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından arsa tahsis edilmesi halinde yaklaşık 300 metre uzunluğunda inşa edilecek bir açık veledromun daha fazla sporcu çekeceği düşünülmektedir.

Kayak sezonu dışında Erciyes Dağı'nda konaklamaların artmasını takiben iki yatırımcı ile görüşmeler devam etmektedir. Yüzme, tenis, güreş, futbol ve basketbol öncelikli olmak üzere sporcular tarafından tercih edilen tam donanımlı bir Yüksek İrtifa Spor Merkezi'ne ihtiyaç olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından Hacılar Kapı'da iki adet futbol sahası inşa edilmiş ve işletmesi özel bir firmaya verilmiştir.

TR72 Bölgesi'nin öne çıkan turizm potansiyellerinden biri de jeotermal kaynaklarıdır. Yozgat ili jeotermal kaynakları Orta Anadolu termal kaynakları olarak gruplandırılmış ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan Termal Turizm Master Planı'nda termal turizm kent bölgeleri olarak belirlenmiştir. Aynı şekilde Sivas, Amasya, Tokat, Erzurum ile birlikte ayrı bir termal gelişim alanı belirlenmiştir.

Şekil 3. Termal Turizm Kentleri Bölgeleri Haritası (5)

Sivas Sıcak Çermik kaplıca alanında 1624 yatak kapasitesine sahip 5 adet termal otel, 10 adet prefabrik ünite ve Cumhuriyet Üniversitesi'ne ait 15 yatak kapasiteli Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi bulunmaktadır. Ayrıca yaz sezonunda çadır kent görünümünde olan kaplıca alanında 1200 adet kapasiteli çadır alanı bulunmaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan Turizm Master Planı kapsamında destinasyon planlama kriterlerine uygun olarak; "Akdağmadeni-Karadikmen Termal Turizm Merkezi", "Boğazlıyan-Bahariye Termal Turizm Merkezi", "Sarıkaya Termal Turizm Merkezi" ve "Sorgun Termal Turizm Merkezi"nin geliştirilmesi öngörülmüştür.

Sarıkaya ilçesinde antik dönemde "Aquae Sarvenae" veya "Basilika Therma" adıyla anılan ve Roma döneminde hamam olarak kullanılmış kalıntılar arasında tonozlu mekâna geçişi sağlayan kemer dizileri ile bunun üzerinde boğa ve yılanbaşı motifli süslemeler bulunmaktadır. Yozgat Valiliği, Sarıkaya

Belediyesi ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı işbirliğinde Tarihi Roma Hamamı'nın termal tedavi uygulamaları ve tanıtımına yönelik; proje, sempozyum, çalıştay faaliyetleri yürütülmüştür. Hamamın bulunduğu alan ve çevresindeki taşınmazlar 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiş olup Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Yozgat Valiliği ile tanıtım ve altyapı çalışmaları yapılması planlanmaktadır. Eski isminden de anlaşılacağı gibi kaplıcalar şehri olan Sarıkaya'da bugün ise modern kaplıcalar bulunmaktadır. Sorgun ilçesinde bir adet 5 yıldızlı termal otel bulunmaktadır. İl Genel Meclisi Ağustos toplantısında 714 yatak kapasiteli, 5 yıldızlı termal otel projesinin 12 ay içinde başlanıp 48 ay içinde teslim edilmesi şartıyla, İl Özel İdaresi'nin %93,67 oranında sahip olduğu firma üzerinden jeotermal suyun kullanılması hususu oy birliği ile kabul edilmiştir. Bu proje ile Yozgat ili Sorgun ilçesi 2 adet 5 yıldızlı termal otele sahip olacak ve bu sayede termal turizm kapasitesini artıracaktır.

Yozgat ve Sivas illerinde ise uzun yıllardır atıl durumda veya verimsiz kullanılan termal tesisler ve jeotermal kaynaklar bulunmaktadır. Kamu kurumları ile birlikte bir program dâhilinde gerçekleştirilecek faaliyetler kaynak verimliliğine ve turizmin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Sağlık turizmi; kısaca bireylerin koruyucu, tedavi edici ve rehabilite edici hizmetler almak amacı ile yaşadıkları ülke dışında bir ülkeyi ziyaret etmeleri olup, uluslararası sağlık amaçlı hareketlilik potansiyelini kullanarak sağlık kuruluşlarının büyümesine imkân veren bir sektördür.

USHAŞ verilerine göre 2021 yılında tıbbi nedenlerle ülkemizi ziyaret edenlerin toplamı 642.444 kişi olmuş ve buradan elde edilen gelir 1.048.549.000 ABD doları tutarında gerçekleşmiştir.

Kayseri'nin Türkiye'deki en kapsamlı şehir hastanelerinden birini bünyesinde barındırması, mevcut kamu üniversite hastaneleri ve özel hastanelerin de varlığı dolayısıyla 2018 yılında başlayan sağlık turizmi konusundaki ilginin ve yabancı hastaların dikkatinin 2023 yılında da artarak devam edeceği öngörülmektedir. Türkiye'nin en büyük araştırma merkezi olan Erciyes Üniversitesi GENOM ve Kök Hücre Merkezi'nde yer alan erişkin ve çocuk kemik iliği, kemoterapi, radyoterapi, karaciğer, böbrek, kornea nakil merkezleri üniversitenin sağlık turizmi açısından potansiyelini göstermektedir. Erciyes Üniversitesi ve Bahreyn Krallığı ile yapılan iş birliği sonucu pandemi öncesi son 3 yılda sadece Bahreyn'den 193 hasta gelmiştir ve üniversite hastanelerinde tedavi olmuştur.

Türkiye Turizm Stratejisi'nde ayrıca turizmin mevsimlik ve coğrafi dağılımını iyileştirmek ve dış pazarlarda değişen tüketici tercihleri göz önüne alınarak yeni potansiyel alanlar oluşturmak amacıyla alternatif turizm olanakları ile ilgili planlama faaliyetleri sürdürülmesi amaçlanmaktadır. Alternatif turizm olanakları oluşturularak talebin artırılmasını sağlamak ve iç turizmi geliştirmek amacıyla sektörün mevsimsellik özelliğini değiştirmeye yönelik yasal-yönetmelik düzenlemeler yapılması, doğal, tarihi ve sosyal çevreyi koruyan ve sürdürülebilir kılan, karşılaştırmalı rekabet üstünlüğüne uygun turizm çeşitlerinin ön plana çıkarılması hedeflenmektedir.

Doğal, tarihi ve kültürel zenginliklere sahip bir alanı kapsayan TR72 Bölgesi kırsal turizme yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için büyük bir potansiyel taşımaktadır. Mevcut durumların tespit ve analizi neticesinde bölgenin turizm değerlerine yönelik geliştirme ve tanıtım faaliyetlerinin yapılması önem arz etmektedir. Belli bir döneme sıkışan iç turizmdeki mevsimselliğin kaldırılması, turizmin tüm sezona yayılması amaçlanmalıdır. Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkı sağlamayı temel kuruluş amacı sayan kalkınma ajansları için kırsal turizm çarpan etkisi yüksek bir araçtır. Kırsalda yer alan doğal, tarihi ve kültürel değerlerin kırsal turizm yelpazesinde bütüncül bir şekilde yer alması, kırsaldaki yöresel ürünlerin turizm faaliyetlerine entegrasyonu yerel ekonominin canlanması ve yeni istihdam alanlarının da oluşmasına katkı sağlayacak olması açısından oldukça önem arz etmektedir.

Birçok doğal, tarihi ve kültürel zenginliklere sahip olan bölgenin Yozgat ilinde bulunan Çamlık Milli Parkı Türkiye'nin ilk milli parkı olma özelliği taşımaktadır. Yozgat'ın büyük bir turizm değeri olan ve sayılı kalıntı ormanlardan biri olan Çamlık Milli Parkı'nın doğası ve mevcut biyoçeşitliliği korunarak turizme

kazandırılması ve bir çekim merkezi olması hedeflenmektedir. Milli Park, günü birlik yahut kısa süreli olarak rekreasyonel amaçlı kullanılmakta olup doğal ekolojik yapısı ile eğitim organizasyonları ve indoor-outdoor aktiviteler tasarlanarak kurumsal gelişim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi imkânını barındırmaktadır. 2011 yılında hazırlanan Uzun Devreli Gelişim Planı'nda Milli Park'ın sahip olduğu kaynak değerlerin, koruma-kullanma dengesi içinde sürdürülebilir kullanımını ve bozulmadan gelecek nesillere aktarılmasını sağlayacak arazi kullanım kararlarının oluşturulması, araç ve yöntemlerin geliştirilmesi ve tanımlanması amaç olarak belirtilmiştir. Bu bağlamda, şehri temsilen ön plana çıkan Çamlık Milli Parkı'nın muhafaza edilerek gelecek nesillere aktarılması ile alternatif turizm/faaliyetler sahası olarak kullanılması hususunda hassas bir denge gözetilmesi önem taşımaktadır.

2019 yılı Teknik Destek Programı kapsamında alanında uzman akademisyenler tarafından saha çalışması ile elde edilen verilerle hazırlanan "Kültepe Turizme Kazandırılıyor" raporu ve 4 yıllık Eylem Planı'nın (2020-2023) Kültepe'nin turizme kazandırılması çalışmalarında rehber niteliğinde olacağı düşünülmektedir. Kültepe ören yeri, 2014 yılında UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne alınmış olup 2015'te yapılan kazılarda ortaya çıkarılan çivi yazılı kil tabletler 2015 yılında Dünya Bellek Listesi'ne alınmıştır. Ören yerinin UNESCO Dünya Miras Kalıcı Listesi'ne alınması için gereken hazırlıkların tamamlanması konusunda Kayseri Büyükşehir Belediyesince gerekli girişimler başlatılmış olup Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından gerekli destek sağlanacaktır.

UNESCO, milletlerarası bir işbirliğine dayanarak, ilim, kültür ve eğitim yolu ile dünyadaki barış ve güvenliğini korumak maksadıyla kurulmuştur. UNESCO'nun görevlerinin en önemlilerinden bir tanesi üye ülkelerde bulunan tarihi eserleri, yapıları dünya mirası kabul ederek koruma altına almasıdır. Bir diğeri, milletlerin birbirlerinin kültürleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır.

Ülkemizdeki 19 UNESCO Dünya Miras Alanından biri olan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası 1985 yılında Dünya Miras Listesine kaydedilmiştir. Kayseri'de bulunan Koramaz Vadisi de, içinde barındırdığı doğal güzellikleri ve tarih öncesi kiliseleri ile Yozgat'ta bulunan Kazankaya Vadisi ise doğal güzellikler ve tarih öncesi yerleşim izleri ile UNESCO için büyük bir potansiyeldir. Bu doğrultuda, bu değerlerin korunması ve geliştirilmesi konusunda diğer kurumlarla işbirliği çalışmalarının illerdeki YDO'larla birlikte yürütülmesi planlanmaktadır. Benzer çalışmalar, ilerleyen yıllarda Kültepe-Kaniş-Karum bölgesi için de düşünülmektedir.

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı (Creative Cities Network), UNESCO tarafından 2004 yılında oluşturulmuş olup çeşitli bölgelerden, farklı gelir seviyeleri, kapasite ve nüfusa sahip şehirleri kreatif endüstriler alanında çalışmak üzere bir araya getiren bir girişimdir. Sivas'ın müzik envanterini belirlemek, ilgili aktörleri desteklemek, eğitim ve gelişim faaliyetleri yapmak adına UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı (Creative Cities Network) kapsamında 2017 yılında yapılan başvuru başarısız sonuçlanmış olup 2021 yılında yinelenmiştir. Başvuru aşamasında Sivas YDO ve Sivas Belediyesi ile araştırma ve hazırlık süreçleri birlikte yürütülmüş ve başvuru gerçekleşmiştir. Sivas ili UNESCO kısa listesine girmeye hak kazanmış ancak son aşamada elenmiştir.

Şehirler, tarihi ve kültürel geçmişi olan ve çeşitli kültür aktörlerini bir arada bulunduran dinamik bir yapıya sahiptirler. Program, yerel aktörler tarafından yürütülen kültürel endüstrilerin farklı kılın, ekonomik ve sosyal potansiyelini geliştirmeyi amaçlamakta ve bu sebeple UNESCO'nun kültürel çeşitlilik ideallerini desteklemektedir.

Yaratıcı Şehirler Ağı, şehirler tarafından kendi yetenek ve enerjilerini yönlendirecekleri farklılık ortaya koyan endüstri sektörü tercihlerine göre seçilebilecek yedi tema etrafında şekillendirilmiştir. Bu temalar edebiyat, film, müzik, zanaat ve halk sanatları, tasarım, gastronomi ve medya sanatları olarak belirlenmiştir. Hâlihazırda, Yaratıcı Şehirler Ağı'nın 246 üyesi bulunmakta olup sadece 6'sı Türkiye'dedir (İstanbul, Gaziantep, Hatay, Kütahya, Afyonkarahisar, Kırşehir).

2021 yılında Yozgat YDO koordinasyonu ve Yozgat Belediyesi ortaklığında 'UNESCO Öğrenen Şehirler Ağı' programına başvuru yapılmış, başvuru Milli Komisyon tarafından yapılan değerlendirilen başvurular arasında ilk üçe girerek final değerlendirmesi için Paris'te bulunan Uluslararası Komisyona gönderilmiştir. Değerlendirilme süreci 2022 yılı Eylül ayında sonuçlanmış ve Yozgat UNESCO Öğrenen Şehri olmaya hak kazanmıştır.

UNESCO Öğrenen Şehirler Küresel Ağı, politika diyalogunu ve üye şehirlerin arasındaki ikili öğrenmeyi; bağlantılar kurarak, ilişkileri destekleyerek, kapasite geliştirmeye olanak sağlayarak ve öğrenen şehirler inşa etme sürecinin tanınması ve güçlendirilmesi için araçlar geliştirerek teşvik edip dünya şehirlerindeki hayat boyu öğrenme uygulamalarını desteklemekte ve geliştirmektedir.

Dünya'nın çeşitli bölgelerinden 1000'in üzerinde şehir "Öğrenen Şehir" olmuş ve olma sürecindedir. Ülkemizden ise 9 şehir bu ağa katılmaya hak kazanmıştır (Eskişehir (2016), Konya (2017), Hatay(2019), Afyon (2020), Balıkesir (2020), İzmir (2020), Bursa (2022), Sakarya (2022), Yozgat (2022)). Bu şehirler uluslararası politika diyalogundan, eylem araştırmalarından, kapasite geliştirmeden, karşılıklı öğrenmeden ve hayat boyu öğrenmenin teşvik edilmesi için gerekli "Öğrenen Şehir" yaklaşımlarını etkin şekilde kullanmaktan yararlanmayı amaçlamaktadırlar.

2022 yılında UNESCO Dünya Mirası Gönüllüleri (WHV) Kampanyası kapsamında, "Dünya Mirasına Yönelik Dayanıklılık ve Yeniden Harekete Geçirme" başlığı altındaki gönüllük projesine Geçici Miras Listesinde olan Sarıkaya Roma Hamamı için Yozgat Valiliği ve Sarıkaya Belediyesi ortaklığında, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'nın yürütücüsü olduğu proje için başvuru yapılmıştır. Uluslararası komisyonun değerlendirmesinin ardından 29 ülkeden 59 proje başarılı bulunmuştur. Avrupa'dan 12, Türkiye'den ise 2 projenin yer aldığı listede Yozgat da yer almayı başarmıştır. Program kapsamında Dünya Mirası konusyla ilgili 13 gönüllü Yozgat'a gelerek, belirlenen faaliyetlerde yer almış ve Roma Hamamının tanıtımına katkıda bulunmuşlardır.

Kayseri'deki yerel kurumlar ile gastronomi alanında yaratıcı şehirler ağına dahil olabilmek üzere 2019 yılında bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na Kayseri adına gastronomi dalında Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile başvuruda bulunulmuş ancak listeye girilememiştir. 2023 yılında başvurunun yenilenmesi planlanmaktadır.

2020 yılında Sivas'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı adaylığını desteklemek adına UNESCO'nun kültürel çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi amacıyla yayınladığı UNESCO IFCD 2020 Kültürel Çeşitlilik Uluslararası Fonu Çağrısı'na AHİKA öncülüğünde ÇKA, Karacadağ ve ORAN Kalkınma Ajansları ortaklığında "Promoting Music of Turkey With Cultural Industries Development Platform" projesi oluşturulmuştur. Yapılan başvuruda olumlu sonuç alınamamıştır.

TR72 Bölgesinin mevcut turizm potansiyelini en üst ölçekte değerlendirebilmesi için yetkin insan kaynağına ihtiyacı bulunmaktadır. Ayrıca Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından 2023 yılı teması "Genç İstihdamı" olarak belirlenmiştir. Genç işsiz kesimin teknik kapasitelerinin artırılarak turizm sektöründe rahatlıkla istihdam edilebilir hale gelmeleri önemli bir husustur. Dolayısı ile, gençlerin istihdamına yönelik faaliyetler önemli görülmektedir. Bununla birlikte Ajans uzmanlarının alacağı ve dâhil oldukları uluslararası projeler kapsamında aldıkları eğitimler de bölgedeki turizm ve ilişkili sektör çalışanları ile KOBİ'ler açısından potansiyel olarak değerlendirilmektedir. Dijital içerik üretimi konusunda Turizm Destekleri konusunda Ajans uzmanlarının eğitilmesi ve Turizm Hizmetlerinin Sunumu, Mutfak Sanatları, ön büro ve işletme yönetimi eğitimlerinin Bölge'de desteklenmesi ve PCM eğitimlerinin bölgede yaygınlaştırılmasının Covid-19 salgını sürecinden etkilenen turizm sektörü için durgun dönemin verimli geçmesini sağlayabilecek faaliyetler olduğu düşünülmektedir.

d. Sonuç ve Çıktı Hedefleri**Tablo 20. Turizm SOP Sonuç Göstergeleri**

Performans Göstergeleri	Sonuç/Çıktı Göstergesi	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
TR72 Bölgesine Gelen Yabancı Turist Sayısı	Sonuç Göstergesi	Kişi	55.000	TÜİK
TR72 Bölgesine Gelen Yerli Turist Sayısı	Sonuç Göstergesi	Kişi	1.000.000	TÜİK
Turizme Kazandırılan Unsur/Rota Sayısı	Sonuç Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Çeşitlendirilen ve/veya Geliştirilen Turizm Faaliyeti Sayısı	Sonuç Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Geliştirilen Termal Turizm Altyapı Sayısı	Sonuç Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu GPD Sonuç Raporu KAYS

Tablo 21. Turizm SOP Çıktı Göstergeleri

Performans Göstergeleri	Sonuç/Çıktı Göstergesi	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Turizmin Geliştirilmesine ve Çeşitlendirilmesine Yönelik Araştırma Raporu Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporları
Turizmin Tanıtımına İlişkin Geliştirilen İş Birliği Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi Kapsamında Kurulan İş Birliği Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Sağlık Turizmi Kapsamında Gelen Turist Sayısını Artırmak İçin Yapılan B2B Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Düzenlenen Bisiklet Yarışı Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Düzenlenen Tanıtım Faaliyetleri Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Katılım Sağlanan Fuar/Online Fuar Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Yeni Geliştirilen Program Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu KAYS
Turizm Çeşitlendirmesine Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Turizm Sektörü İnsan Kaynağının ve Kurumlarının Geliştirilmesine Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

e. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

TR72 Bölgesinde turizm öğelerine yönelik mevcut durum ve ihtiyaç analizi yapılmaya devam edilecektir. Destinasyon oluşturulması ve yönetimi konusunda temel çalışmalar gerçekleştirilecek ve destinasyon tasarımına entegre edilebilme potansiyeli olan yöresel turistik ürünlere yönelik araştırma çalışmaları gerçekleştirilecektir. 2023 yılının ilk yarısında ağırlıklı olarak odak konularda bölgeye yönelik araştırmalar yapılması ve bu çalışmalara yönelik raporlar oluşturulması amaçlanmaktadır.

(1) Araştırma Raporları Hazırlanması: (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

2023 yılında Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi SOP'u kapsamında Genel Sekreterliğin de onayı ile;

- Anadolu Hitit Rotası Raporu
- Kayseri'deki Turizm Rotaları
- Ajans İletişim Stratejisi: Bölge düzeyinde Ajans konum/görünürlük ve imajının güçlendirilmesi maksadıyla Ajans'ın dış paydaşlarla olan iletişim stratejisinin oluşturulması

raporları hazırlanacaktır.

(2) TR72 Bölgesi Eğlenceli Turizm Haritalarının Hazırlanması: (Bu faaliyet Ajans koordinasyonunda hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

Turizm değer zincirinde yer alan çeşitli turistik değer ve unsurları içerecek şekilde TR72 illerinin eğlenceli turizm haritaları hazırlanacaktır. Bu kapsamda; mevcut ve potansiyel turizm öğeleri belirlenecek, TR72 potansiyel turizm türleri belirlenecek, TR72 turistik değer envanteri ve haritası oluşturulacaktır. Yozgat ilinde ise öncelikle Sarıkaya Roma Hamamı'ndan başlanılarak dijital envanter ve 3D modelleme çalışmaları yapılmaktadır. Bölgedeki turizm değerlerini içine alan Kayseri, Sivas ve Yozgat (birlikte/bağımsız) destinasyonlarının oluşturulması için paydaşlar ile çalışmalara devam edilmesi planlanmaktadır. Sivas için hazırlanan haritanın Kültür A.Ş. bünyesindeki "visitsivas" portalında, Yozgat için hazırlanan haritanın "visityozgat" portalında yayımlanması öngörülmektedir. Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından yayımlanan "kayseri.com.tr" isimli turizm portalında ad Kayseri haritasının interaktif bir şekilde yer alması konusunda Büyükşehir Belediyesi ile görüşülmüştür. Portalın site içeriği konusunda da ORAN olarak destek verilecektir.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

(1) Yol ve Dağ Bisiklet Yarışları Tertip Edilmesi: (Bu faaliyet Ajans koordinasyonunda hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin iştiraki olan Erciyes A.Ş. ve ORAN işbirliği ile yaz aylarında otellerin doluluk oranlarını artırmaya yönelik kamp ve yarış aktiviteleri 2019 yılından beridir düzenlenmektedir. ORAN Kalkınma Ajansı, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Erciyes A.Ş. ve Velo Erciyes ile başlatılan "Bisiklet Sporunda Erciyes Yüksek İrtifa Kamp olanaklarının tanıtılması" projesi kapsamında; 2018 yılında 15 ve 2019 yılında 30 takım kamp için Erciyes'i tercih etmiştir. 2019, 2021 ve 2022 yıllarında bir bisiklet yarışı organize edilmiştir.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından yüksek irtifa kamp merkezine inşa edilen çim futbol sahalarının işletmecisi firma, iki adet tenis kortu inşası için Erciyes A.Ş.'den yer temini talebinde bulunmuştur. Ayrıca Speed Skating ve Triatlon sporu antrenmanlarının bisiklet sporu ile benzer özellikler göstermesi

ve altyapı gereksinimlerinin aynı olmasından hareketle, yeni dönemde bu spor dallarına yönelik etkinlikler düzenlenmesi planlanmaktadır.

2022 yılı Nisan – Ekim dönemleri arasında Erciyes – Kayseri bölgesinde sporculara UCI (Dünya Bisiklet Birliği) puanı veren yol bisikleti, dağ bisikleti ve downhill yarışları ile çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir. Bu yarışların 2023 yılında da Yozgat ve Sivas'ın da eklenerek devam etmesi planlanmaktadır. Yozgat Çamlık Milli Parkında dağ bisikleti yarışları ve Sarıkaya, Sorgun ve Yozgat Merkez arasında yol bisikleti yarışlarının düzenlenmesi için ön keşif çalışmaları yapılmıştır. 2022 Eylül ayında Çamlık Milli Parkında dağ bisikleti yarışları düzenlenmiştir. Türkiye Bisiklet Federasyonunun koordinasyonunda 2023 yılında da bisiklet yarış organizasyonları düzenlenecektir.

(2) Sivas ilinin Avrupa Tarihi Termal Kentler Birliği Üyeliği Çalışmaları (EHTTA Üyeliği): (Bu faaliyet Ajans koordinasyonunda hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

Avrupa Konseyi tarafından desteklenen Avrupa Tarihi Termal Kentler Birliği'ne Sivas ilinin üye olması noktasında gerekli çalışmaların Sivas İl Özel İdaresi, Sivas Belediyesi ve Sivas Buruciye A.Ş. ile birlikte yürütülmesi planlanmaktadır. Bir şehrin, bu birliğe dâhil olmak için güçlü bir termal altyapısı ve gastronomi kültürünün olması gerekmektedir. Birliğe üye olunması durumunda, Avrupa Konseyi'nin termal turizm rotalarına dâhil olunması ve Sivas'ın bu alandaki uluslararası tanınırlığının artması hedeflenmektedir. Ancak, 2021 yılında yapılan araştırmalara göre, Birliğin üyelik aidatlarının yüksek olması ve sürdürülebilirlik konusunda sıkıntı yaşanması endişesinden dolayı, bu faaliyetin Sivas İl Özel İdaresi tarafından hazırlanacak olan "Sivas Sıcak Çermik Bölgesine Jeotermal Dağıtım Merkezi Kurulması" güdümlü projesi çatısı altında yürütülmesi planlanmaktadır.

(3) Rota Yozgat Uygulaması ve Websitesi Çalışmaları (Ajans koordinasyonunda hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilecektir.):

Hizmet sektörü ve turizm destinasyonları bilgi teknolojisinde yaşanan gelişmelerden ve değişimlerden oldukça fazla etkilenmektedir. Ziyaretçinin destinasyonun hakkındaki ilk fikirlerini edinmesinde sözlü, yazılı ve görsel her türlü sosyal medya ve basın yayını etkilidir. Bütün bunları akıl ve duygu yorumuyla birleştirerek bölgeyle ilgili zihinsel bir resim oluştururlar. Başarılı yönetilen ve marka olmuş bir destinasyon olmak için ziyaretçilere sunulan hizmet ve tecrübelerin yanı sıra ziyaretçilerin bu bölgeye ilişkin algıları, düşünceleri ve hislerinin toplamını yönetmeyi başarabilmek gerekmektedir. Bugünün turistleri ve destinasyon ile aralarındaki ilişkiyi yöneten en önemli unsur ise bilgi iletişim teknolojileri sayesinde oluşturulmuştur. Bu uygulama Yozgat ili için görülen bu eksiklik üzerine tasarlanmıştır.

Günümüzde seyahat öncesi mobil cihaz kullananların %55'inin destinasyonla ilgili bilgi edinmek ve %50'sinin de otel araştırması yapmak; seyahatleri sırasında ise %94'ünün destinasyon bilgilerine ulaşmak, %85'inin seyahat fotoğrafları çekmek, %75'inin restoran bilgilerine ulaşmak ve %50'sinin de uçuş durumunu kontrol etmek için mobil uygulamalardan yararlandığı tespit edilmiştir. Yozgat ilinin markalaşması ve turizm konusunda algıların ve bilgilerin doğru yönetilebilmesi için doğru belirlenen sosyal medya mecralarında yer alması oldukça önemlidir. Uygulama Yozgat'a gelmeyi planlayan ziyaretçilerin; "Nasıl gidebilirim? Ne yapabilirim? Nerede kalabilirim? Nerede, ne yiyip, içebilirim?" gibi temel ancak bir seyahati planlarken cevap verilmesi gereken olmazsa olmaz sorulara cevap bulabilecekleri bir platform olacaktır. Tasarlanan uygulama sadece turizm rotalarının tanıtımı için değil bu motivasyon ile diğer sosyal medya mecralarında yer alarak Şehrin bir bütün olarak tanıtımı için önemli bir adım olacaktır.

(4) Soğanlı Vadisi'nin Turizme Kazandırılması (Bu faaliyet hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

Kayseri'ye 80 km. uzaklıkta, binlerce yıldır farklı hayatlara tanıklık eden yeşillikler içerisindeki Soğanlı Vadisi, güvercinlik, mağara, barınak, kilise ve manastır olarak kullanılan ilginç kaya oluşumlarına ev sahipliği yapmaktadır. Vadi, çok eski bir yerleşim alanı olarak Roma devrinden kalan kiliseleri ile ünlüdür. Bu kiliselerin en ünlüleri; Aziz Barbara (Tahtalı), Karabaş, Kubbeli ve Yılanlı kiliseleridir. Bunun yanı sıra, yerel kadınların el emeği soğanlı bez bebekleri coğrafi işaretli ürünlerdendir. Soğanlı ören yerinde daha yeni keşfedilen ve M.S. 4.yy'a ait olduğu belirlenen mozaikler, 2.yy'a ait Zeugma mozaiklerinden sonra en eski mozaiklerdir. Ancak, şu an için kalıntıların sergilenebileceği bir müze bulunmamaktadır. Kapadokya'nın uzantısı konumunda olan Soğanlı Vadisi'nde ilk sıcak hava balonu uçuşları, Kayseri Valiliği ve Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin girişimleri ile 2019 yılı Kasım ayında başlamış ve 5 operatör firma uçuş izin belgesini almıştır. Yol açma çalışmalarının devam ettiği bölgede 2023 yılından itibaren uçuşların başlaması hedeflenmektedir. Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile iş birliği içerisinde, Soğanlı Vadisi'ndeki kazı çalışmalarının ve turizm geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi planlanmaktadır.

(5) Divriği Alternatif Turizm İşbirliği Buluşması

ORAN, KUDAKA, Fırat Kalkınma Ajansı ve DAP Bölge Kalkınma İdaresi işbirliği ile yakın zamanda cittaslow ağına dahil olan Arapgir ve Kemaliye (EğİN) ile aynı turizm rotasında bulunan Divriği ilçesinin hem rota anlamında hem de turizm tanıtımı anlamında bir araya getirilerek geliştirilmesi amacıyla bir işbirliği organizasyonu yapılacaktır. Karavanpark, bisiklet, yürüyüş ve motosiklet rotası, trekking ve rafting imkanlarının değerlendirileceği ve tanıtılacağı toplantıya Ajanslar haricinde TURSAB, TGA, ilgili federasyon temsilcileri ve blogger'lar davet edilecektir. Toplantı sayesinde hem bölge tanıtımı ve işbirliği sağlanacak hem de alternatif turizm imkanlarının geliştirilmesine katkıda bulunulacaktır.

Faaliyet, SOP'un Turizmin Tanıtımına İlişkin Geliştirilen İş Birliği Sayısı ve Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi Kapsamında Kurulan İş Birliği Sayısı'na katkı sunacaktır.

(6) UNESCO 2023 Yaratıcı Şehirler Ağı Başvuru Süreci ve Tamamlayıcı Faaliyetler

ORAN'ın geçmişte yaptığı UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı ile gündeme gelen ve milli komisyon tarafından yapılan başvuru sonucu, UNESCO 2023 yılını Aşık Veysel'in 50. Ölüm yıl dönümü nedeniyle resmi anma programına almıştır. Bu kapsamda, Sivas'ın kültürel tanıtımı, Aşık Veysel ve aşıklık kültürünün ulusal ve uluslararası bilinirliğinin artırılması adına ORAN, TGA, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve TRT işbirliği ile "UNESCO 2023 Aşık Veysel Yılı Konseri" ve Sivas'ın müzik alanında Ağa başvurusunun kabul edilmesi için Sivas Halk müzikisine yönelik ulusal ve uluslararası diğer tanıtım organizasyonları düzenlenecektir.

(7) UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Başvuru Çalışmaları

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı (Creative Cities Network), UNESCO tarafından 2004 yılında oluşturulmuş olup çeşitli bölgelerden, farklı gelir seviyeleri, kapasite ve nüfusa sahip şehirleri kreatif endüstriler alanında çalışmak üzere bir araya getiren bir girişimdir. Sivas'ın müzik envanterini belirlemek, ilgili aktörleri desteklemek, eğitim ve gelişim faaliyetleri yapmak adına UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Programı (Creative Cities Network) kapsamında 2017 ve 2021 yıllarında yapılan başvurular son aşamaya kadar başarıyla taşınmış ancak uluslararası finalde elenmiştir. 2023 yılında Sivas Belediyesi ile işbirliği içinde başvurunun tekrar yapılması planlanmaktadır.

(8) Gökyüzü Gözlem Etkinliği Çalışmaları

Sivas Yıldızdağı ya da Divriği’de gökyüzü gözlem etkinliği düzenlenmesi adına Bakanlık ve yerelde ilgili kurumlarla işbirliği çalışması düzenlenecektir. Etkinliğin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın daha önce Diyarbakır ve Erzurum’da düzenlenen gözlem etkinlikleri şeklinde düzenlenmesi adına faaliyetler yürütülecektir.

iii. Kapasite Geliştirme

(1) Turizm Paydaşlarına PCM Eğitiminin Verilmesi (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Erciyes Yüksek İrtifa Spor Turizmi Derneğine üye firma ve kurumların proje yazma kapasitesini geliştirebilmek için PCM eğitimleri 2021 yılında verilmiştir. 2023 yılında da Sivas ve Yozgat illerinde bu eğitimlerin tekrarlanarak Kalkınma Ajansı ve uluslararası kuruluşların çağrılarına başvuru yapma yeteneklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

(2) Birim içi Eğitimler (Bu faaliyet hizmet alımı yoluyla yapılacaktır):

Dijitalleşen dünyada turizm değerlerinin dijital platformlarda tanıtımı, Turizm sektörü araştırma raporlarında kullanılan programlar ve turizm hizmet yönetimine yönelik olarak Turizm, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi personellerinin eğitimler alınması ve bu doğrultuda uzmanlık alanlarının oluşması hedeflenmektedir.

(3) Turizm Sektörüne Yönelik Teknik Destek Programı (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından, Genç İstihdam Teması kapsamında yapılacaktır):

2023 yılında Turizm işletmelerinin kapasite geliştirme, resepsiyon ve karşılama hizmetleri, otel yönetim programları, aşçılık ve servis hizmetleri, dijital pazarlama ve satış konularında ihtiyaç duydukları personelin eğitilmesi konusunda destek olunarak, genç istihdamının ve stajyer sayısının artırılması hedeflenmektedir. İşletmelerin, bu şartlar altında başvuruda bulunabilecekleri bir teknik destek programına çıkılması faydalı olabilecektir.

(4) Turizm İşletmelerinin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi ve Danışmanlık (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Turizm işletmelerinin birçoğunun, turizm sektörüne alaylı olarak dâhil olduğu ve daha önce eğitim almadığı bilinmektedir. TR72 Bölgesi’nde genellikle küçük veya butik diyebileceğimiz turizm işletmelerinin ihtiyaç duyduğu fon kaynaklarına ulaşmalarını kolaylaştırmak ve kurumsal altyapılarını güçlendirmek için, daha önce endüstriyel KOBİ’lerle bu konuda çalışmış bir uzman personelin, kapasite geliştirme ve danışmanlık faaliyetlerine devam etmesi öngörülmektedir.

iv. Tanıtım Faaliyetleri

(1) FAM-TRIP Tanıtım Gezileri (Bu faaliyet Ajans uzmanları koordinasyonunda hizmet satın alınması yolu ile yapılacaktır):

Aşağıda detayları belirtilen kış sporları, speed skating (hız pateni), triathlon ve sağlık turizmi ile TR72 Bölgesine yönelik tanıtım gezilerinin yapılması planlanmaktadır:

2017’de Erciyes A.Ş. ile gerçekleştirilen ve Erciyes’te bisiklet turizminin kapısını açan Fam Trip (Info Tour) organizasyonları şu an itibari ile yeterli gözükmektedir. 2023 yılından itibaren speed skating ve triathlon gibi farklı dallarda sporcusu olan Rusya, Norveç, Hollanda, Polonya, Macaristan gibi ülkelerin olimpiyat komiteleri, federasyon yöneticileri, antrenörler, ünlü sporcular, UCI, ITU gibi dünya federasyonu yönetici ve yetkililerinin davet edilmesi planlanmaktadır. Ayrıca Kış turizminde de yeni hedef ülkeler olarak belirlenen Avusturya ve Finlandiya ticaret ataşeleri ile görüşülerek, turizm sektörünün ilgilileri davet edilecektir.

Yurt içi turizm acentelerinin ve tur operatörlerinin Kayseri, Sivas ve Yozgat illerindeki kültürel değerleri ve turizm potansiyelini görmeleri amacıyla İl kültür turizm müdürlükleri ve yerel turizm yönetimi şirketleri ile TR72 Bölgesinin tanıtımına yönelik Fam-Trip etkinlikleri yapılacaktır. Gezilerde bölgedeki termal tesislerde konaklamaları sağlanacaktır.

Sivas ilinde ORAN, TURSAB ve Buruciye A.Ş. işbirliği ile 40 acente ve tur rehberinin katılımı ile Fam-Trip organizasyonu 2022 yılı Ocak ayında gerçekleştirilmiştir. Termal turizm ve kış turizm imkânlarının özellikle vurgulandığı organizasyonda Sivas’ın tarihi ve turistik alanlarının tanıtımı gerçekleştirilmiştir. 2023 yılı içerisinde de benzer bir organizasyonun yapılması planlanmaktadır.

Balkanlar ve Türki Cumhuriyetler başta olmak üzere, Avrupa’dan gelecek yabancı turizm acenteleri ve Türkiye’deki yerli turizm acentelerine yönelik Kayseri sağlık turizmi altyapısını ve hekim kalitesini öğrenebilmeleri amacı ile tanıtım turları (Fam-Trip) organize edilecektir.

(2) Yurt Dışı Fuarlara Katılım:

2023 yılı Mart – Aralık ayları arasında yurtdışında yapılacak önemli spor ve bisiklet fuarları ile uluslararası yoğun katılımı yol bisikleti, speed skating, triathlon, dağ bisikleti, pist bisikleti ve downhill yarışlarına yerinde katılım sağlanarak Erciyes – Kayseri bölgesinin yüksek irtifa antrenman kamplarının tanıtımı yapılacaktır. Katılım sağlanacak fuarlara ilişkin detaylı bilgiler Ek-C’de sunulmuştur.

(3) Dijital Turizm ve Tanıtım Çalışmaları: (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Değişen tüketici eğilimleri ile teknolojik gelişmeler doğrultusunda turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik araştırmalar yapılacak ve ulusal ve uluslararası turizm uygulamaları, web siteleri, dijital dergiler vb. tanıtımına yönelik platformların tespiti gerçekleştirilecektir. Vlog, Blog, Influencer, podcast vb. trend tanıtım araçlarına yönelik araştırma yapılacak ve turistik değerlerin dijital mecra da tanıtımına yönelik içerikler bu ortamlarda paylaşılacaktır. Yozgat ili kültür ve turizm değerlerinin korunması ve turizme kazandırılması amacıyla, Yozgat Valiliği, Yozgat İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Ajans işbirliği ile Yozgat ilinde öncelikle Sarıkaya Roma Hamamından başlanarak dijital envanter ve 3d modelleme çalışmalarının yapılması planlanmaktadır. Sosyal medya hesaplarının hem içerik hem de görsel tasarım açısından profesyonel olarak desteklenmesi kapsamında hizmet alımı yapılacaktır.

(4) Bölgenin Tanıtımına Yönelik Görsel Materyallerin Üretilmesi Programı: (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

Günümüz iletişim dünyasında en etkili tanıtım araçları videolardır. Bölgemizde yerel halkın dahi bilmediği birçok turistik değer bulunmaktadır. TR72 Bölgesi’nde turistik değerlerin tanıtımını maksadıyla nitelikli videolar ve fotoğraflar üretilecektir. 2023 yılı içerisinde Kayseri’de bulunan 8 farklı rota için 3 adet 1 dk’lık, 3 adet 30 sn’lik ve 3 adet 15 sn’lik videolar olmak üzere toplamda 72 video çekimi yapılacaktır. Bu videolar sosyal medya platformlarında TGA web sitelerinde GO ve Gezen platformlarında, influencerların sosyal medya platformlarında ve Ajans Youtube kanalında yayımlanacaktır. Devamında Yozgat ve Sivas için benzer video ve fotoğraflar üretilecektir.

Faaliyet	Sorumlu Birim	Zaman Dilimi
Belirlenmiş Rotaların ve Turistik Değerlerin Tespiti	ORAN- Kültür Turizm İl Müdürlükleri	2022. IV. Dönem
İklim şartlarına göre en uygun videoların çekilebileceği zamanlarda Video çekimlerinin yapılması	ORAN- Yüklenici Firma	2023 I-IV Dönem
Videoların Etkili bir Kurgu ile Hazırlanması	ORAN- Yüklenici Firma	2023 I-IV Dönem
Sosyal Medyada tanıtım faaliyetleri	ORAN	2023 I-IV Dönem
Videoların etkili influencerlar ile paylaşılması	ORAN	2023 I-IV Dönem
Visit Yozgat Benzeri platformların altlık olarak desteklenmesi	ORAN	2023 I-IV Dönem

v. Ajans Destekleri

(1) Sivas Sıcak Çermik Bölgesine Jeotermal Dağıtım Merkezi Kurulması (Bu faaliyet Ajans uzmanları tarafından yapılacaktır):

2019 yılı içerisinde Afyonkarahisar Belediyesine bağlı AFJET ile Sıcak Çermik Bölgesi'ndeki jeotermal kaynakların etkin kullanılmasına yönelik teknik analiz çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca 2021 yılında "Yozgat Jeotermal Kaynakların Etkin Kullanılması" güdümlü projesi yürütülmüştür. Benzer şekilde Sivas'ta yer alan Sıcak Çermik alanında Jeotermal Dağıtım Merkezi'nin kurulumu için 30,3 milyon TL bütçeli projeye ORAN tarafından 10,3 milyon TL mali destek sağlayacaktır. Bu kapsamda Sıcak Çermik Bölgesinde dağıtım merkezinin yapılması için güdümlü proje başvurusu yapılmıştır.

(2) Sivas Kale Projesi II. Etapı CMDP Projesi (Bu faaliyet Ajans uzmanları koordinasyonunda ilgili kurum tarafından yapılacaktır):

Birinci etabı CMDP kapsamında desteklenen ve Sivas merkezde çok önemli bir turizm alanı oluşturulması amacıyla tamamlanan projenin 2. Etapı CMDP 2022 yılı kapsamında Sivas Belediyesi ile birlikte geliştirilerek Bakanlığa sunulmuş ve onaylanmıştır. Projenin yürütülmesi 2023 yılında devam edecektir.

(3) Soğanlı Örenyeri Işıklandırması ve Turizm Potansiyelinin Artırılması Projesi (Bu faaliyet Ajans uzmanları koordinasyonunda ilgili kurum tarafından yapılacaktır):

Bölgenin turizme kazandırılmasına yönelik olarak Kültür ve Turizm Bakanlığının, Kayseri Valiliğinin, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığının, Orta Anadolu Kalkınma Ajansının ve Yeşilhisar Belediye Başkanlığının sürdürmekte olduğu meydan çevre düzenleme projesi, 1150 metre uzunluğunda 2 etaptan oluşan travers ve taş kaplama yürüyüş yolu projesi, yapıların restorasyonu ve bilinirlik faaliyetlerine ek olarak görünürlüğe, ulaşım ve güvenliğe katkı sağlayacak olan "Soğanlı Örenyeri Işıklandırması ve Turizm Potansiyelinin Artırılması Projesi"nin hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Aydınlatma projesinin Ajans tarafından güdümlü proje desteği ile yapılması planlanmaktadır. Proje kapsamında başvuru sahibi Kayseri Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'dır.

(4) Kazankaya Kanyonu Turizm Rotası Projesi (Bu faaliyet Ajans uzmanları koordinasyonunda ilgili kurum tarafından yapılacaktır):

Aydıncık ilçesinin doğa zenginliği konusunda potansiyelinin ortaya çıkarılması, tanıtımı eksikliği giderilmesi ve turizm imkânlarından ekonomik olarak faydalanılabilmesi amacıyla "Kazankaya Kanyonu Projesi" hazırlanmıştır. Proje kapsamında 1,2 km yürüyüş yolu, seyir terası, 100 çadır kapasiteli kamp alanı ve dinlenme platformları yapılacaktır. Yapılacak güdümlü proje yürüyüş platformu için Yozgat İl Özel İdaresi ve Kayseri Orman Bölge Müdürlüğü ile çalışılması planlanmaktadır.

(5) Akdağmadeni Kırsal Turizm Projesi (Bu faaliyet Ajans uzmanları koordinasyonunda ilgili kurum tarafından yapılacaktır):

Yozgat'ın Akdağmadeni ilçesinde mevcut kaynakların değerlendirilerek turizm ekosistemi oluşturulması hedeflenmektedir. Proje kapsamında konaklama alanları (glamping alanları), karanlık gökyüzü parkı, kamp ve karavan alanları ve etkinlik alanları yapılacak olup, beşeri sermayenin geliştirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

(6) Turizm Tanıtım Programı:

Yerli turist sayısının artırılmasına yönelik olarak yapılacak organizasyon, festival, fam-trip, safari, gastronomi etkinlikleri, spor yarışları v.b. etkinliklerin desteklenmesine yönelik Turizm Tanıtım MDP'nin düzenlenmesi planlanmaktadır. Kar amacı gütmeyen kurumların yararlanıcı olacağı program ile yerli turist sayısının artırılması hedeflenmektedir.

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler:

Ulusal ve uluslararası destek mekanizmalarına bölgenin turizm fiziki ve beşerî altyapısını iyileştirmeye, bölgenin tanıtımını sağlamaya ve iş birlikleri geliştirmeye yönelik proje başvurularında bulunulacaktır. Buna yönelik Avrupa Birliği ve benzeri destek oluşumlarının hibe çağrıları takip edilecektir.

Ajans idari faaliyetleri olarak Turizm, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi uzmanları; Etik Komisyonu, Teknik Destek Değerlendirme Komisyonu, Fizibilite Desteği Değerlendirme Komisyonu, Zeyilname komisyonu, Bağımsız Değerlendirici Seçme Komisyonu, Ajans Basım ve Yayın Değerlendirme komisyonu redaksiyon işleri ve intihal raporlama işlerinde görev almaktadır. Özellikle Zeyilname komisyonu ve Basım ve Yayın Değerlendirme komisyonu işleri yıl boyu yoğun olarak sürmektedir.

Tablo 22. Program Süresi ve Zaman Planlaması – Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi

Faaliyet	İlgili Özel Amaç	Sorumlu Birim	Paydaşlar	Tür	2023			
					1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek
Ajans Uzmanları Tarafından Hazırlanan Araştırma Raporları	Özel Amaç 1,2	TTKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
TR72 Bölgesi Eğlenceli Turizm Haritalarının Hazırlanması	Özel Amaç 1,2,3,4,5	TTKB,	İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, İl Tarım ve Orman Müdürlükleri, Belediyeler, Sivil Toplum Kuruluşları, Acenteler	Faaliyet			x	x

Yol ve Dağ Bisiklet Yarışları Tertip Edilmesi	Özel Amaç 1	TTKB, YYDO	Erciyes A.Ş., Yozgat Valiliği	Faaliyet			x	
Sivas ilinin Avrupa Tarihi Termal Kentler Birliği Üyeliği Çalışmaları, Sıcak Çermik Projesi'nin değerlendirilmiştir.	Özel Amaç 1,2,3	SYDO	ORAN, Sivas Valiliği, Sivas İl Özel İdaresi, Sivas Belediyesi, Sivas Buruciye A.Ş.	Faaliyet			x	x
Rota Yozgat Uygulamaları ve Web Sitesi Çalışmaları	Özel Amaç 1,2,3,4,5	YYDO	Yozgat İl Kültür Turizm Müdürlüğü Yozgat Valiliği	Faaliyet	x	X		
Divriği Alternatif Turizm İşbirliği Buluşması	Özel Amaç 4,5	TTKB, SYDO	ORAN, FKA, KUDAKA, DAP, Kültür ve Turizm Müdürlüğü,	Faaliyet			x	x
UNESCO 2023 Yaratıcı Şehirler Ağı Başvuru Süreci ve Tamamlayıcı Faaliyetler	Özel Amaç 1,2,3	TTKB, SYDO	ORAN, Sivas Belediyesi, TGA, TRT	Faaliyet			x	
UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Başvuru Çalışmaları	Özel Amaç 1,2,3	TTKB, SYDO	ORAN, Sivas Belediyesi	Başvuru ve Danışmanlık	x	x	x	x
Gökyüzü Gözlem Etkinliği çalışmaları	Özel Amaç 4,5	TTKB, SYDO	ORAN, TÜBİTAK, STB	Faaliyet			x	x
Turizm paydaşlarına PCM Eğitimleri	Özel Amaç 1,2,3,4,5	TTKB	ORAN, Erciyes A.Ş.	Faaliyet				
Birim İçi Eğitimler	Özel Amaç 1,2,3,4,5	TTKB	ORAN	Faaliyet			x	x
Turizm Paydaşlarına Yönelik Teknik Destek Programı	Özel Amaç 1,2,3,4,5	TTKB, SYDO, YYDO	ORAN	Program				x
Turizm İşletmelerinin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi ve Danışmanlık	Özel Amaç 1,2	TTKB	ORAN ve Turizm İşletmeleri	Faaliyet			x	x
FAM Trip Gezileri (Bkz:EK-D)	Özel Amaç 1,2,3,4,5	TTKB	ORAN, Belediyeler, ASTUDER, Erciyes A.Ş., Kültür A.Ş.		x		x	x
Yurt Dışı Fuarlara Katılım (Bkz:EK-KC)	Özel Amaç 1,2,3,4,5	TTKB	ORAN, Erciyes A.Ş., Kültür A.Ş., Belediyeler		x			x
Dijital Turizm Tanıtım Çalışmaları, Sarıkaya Roma Hamamı İçin Dijital Envanter ve 3D Modelleme Çalışmaları	Özel Amaç 1,2,3,4,5	YYDO	Yozgat İl Kültür Turizm Müdürlüğü	Faaliyet				X
Bölgenin Tanıtımına Yönelik Görsel Materyallerin Üretilmesi:	Özel Amaç 4	TTKB	ORAN, Kültür ve Turizm Müdürlükleri	Program	x	x	X	x
Dijital İçerik Üretim Eğitimi (TTKB Personeli için)	Özel Amaç 1,2,3,4,5	TTKB	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Sivas Sıcak Çermik Bölgesine Jeotermal Dağıtım Merkezi Kurulması	Özel Amaç 2	SYDO	ORAN, Sivas Valiliği	Proje			x	x
Sivas Kale Projesi II. Etapı (CMDP)- İzleme Süreci	Özel Amaç 4	SYDO	Sivas Belediyesi	Proje	x	x	x	X

Soğanlı Işıklandırması ve Potansiyelinin Projesi	Örenyeri ve Turizm Artırılması	Özel Amaç 4,5	TTKB	Kayseri Valiliği, Kayseri Kültür	Proje	x	x	x	x
Kazankaya Kanyonu Rotası Projesi	Turizm	Özel Amaç 4,5	TTKB YYDO	Kayseri Orman Bölge Müdürlüğü, Yozgat İl Özel İdaresi	Proje	x	x	x	x
Turizm Tanıtım MDP		Özel Amaç 1,2,3,4,5	TTKB	Program Yararlanıcıları	Program	x	x	x	x

h. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Ajans Yönetim Kurulu'nun kararı ile SOP eksenli birim yapılanmasına geçilmiş ve Turizm, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi kurulmuştur. Alternatif Turizm İmkanlarının Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı Turizm, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi tarafından yönetilecektir. Yatırım Destek Ofisleri ile tanıtım ve destekleyici faaliyetler kapsamında iş birliği içinde olunacaktır. İş birliği geliştirilen konularda; Turizm, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi'nin koordinasyonunda her ilde bulunan YDO faaliyetlerin yürütülmesinde ve projelerin izlenmesinde görev alacaktır. Faaliyetlerin çeşitlenme durumuna göre diğer birimlerdeki uzman personelden faaliyetlerin yürütülmesi noktasında destek alınacaktır. Bazı konularda ise diğer birimlerden uzman personel ayrıca görevlendirilecektir. Bu kapsamdaki mali destek, güdümlü proje, fizibilite ve teknik destek mekanizmalarının işleyişleri mevzuatta düzenlenen şekilde işleyecektir. Ajansta tüm mali destek, güdümlü, SOGEP projelerinin; kapsamı ve konusu itibarıyla ilgili SOP tarafından izlenmek suretiyle dağılımı gerçekleştirilmiştir. Yeni yapılanma ile birimler Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği doğrultusunda programın planlanması, program yönetimi ve proje izleme işlerinden sorumlu olacaktır. Bu bağlamda, SOP eksenli birim yapılanması sürecinin azami başarı ile oluşturulması ve yürütülmesi için Bakanlık Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ile istişareli hareket edilecektir.

Her uzman birim ile ilgili en az iki uzmanlık alanına sahip olacak ve bu başlıklarda eğitim, araştırma, iş birliği ve proje faaliyetleri yürütecektir.

Birim uhdesinde yer alan faaliyetlerle hedeflenen göstergelere ulaşmak için paydaşlar ile düzenli toplantılar yapılacaktır.

i. İzleme ve Değerlendirme

ORAN, Bölge Planı'nda belirtilmiş olan ana amaç ve hedeflere ulaşmasına yardımcı olmak ve hazırlamış olduğu çalışma programının en iyi seviyede gerçekleşmesini sağlayabilmek adına, faaliyetlerin kurallara uygun yürümesini sağlamak, süreç içerisinde oluşacak riskleri tespit etmek ve bu risklere yönelik düzeltici ve önleyici tedbirleri oluşturarak uygulamaya koymak amacıyla programın sonuçlarını izleme, değerlendirme, koordinasyon ve raporlama faaliyetlerini gerçekleştirecektir.

Bu süreç aşağıdaki ana faaliyetleri kapsamaktadır;

- Belirtilmiş olan performans kriterlerine yönelik sistematik bilgi ve verilerin toplanması
- Toplanan bilgi ve verilerin analizi ile belirlenen hedeflere yönelik gelişme ve risklerin tespit edilmesi
- Analiz sonuçlarının 3 ya da 6 aylık dönemler halinde Genel Sekretere raporlanması

Belirlenmiş olan performans kriterleri esas alınacaktır. Bu kriterlerin takibi için toplanacak bilgi ve verilerin içeriği, hangi yöntemler ya da kurumlardan tedarik edileceği gibi konular izlenecek uygulamanın performans göstergeleri ile ilgili bölümünde tanımlanmıştır.

Değerlendirme sürecinde ise izlenecek uygulamanın ilgililiği, etkinliği ve sürdürülebilirliği gibi sorulara cevap aranacaktır. Ayrıca uygulama aşamasında karşılaşılan problemler ve hedeflere ulaşılmasına yönelik riskler tespit edilerek ilgili birimler ile paylaşılacaktır.

Tablo 23. İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi SOP'ı 2023 Yılı Faaliyetleri

Proje/Faaliyet	Sorumlu Birim	Tahmini Maliyet (TL)
Ajans Uzmanları Tarafından Hazırlanan Araştırma Raporları	TTKB	0
TR72 Bölgesi Eğlenceli Turizm Haritalarının Hazırlanması	TTKB,	100.000
Sivas ilinin Avrupa Tarihi Termal Kentler Birliği Üyeliği Çalışmaları, Sıcak Çermik Projesi'nin içinde değerlendirilmiştir.	SYDO	0
Visit Yozgat Portalı Çalışmaları	YYDO,	50.000
Soğanlı Vadisi'nin Turizme Kazandırılması	TTKB, KYDO	100.000
Divriği Alternatif Turizm İşbirliği Buluşması	TTKB, SYDO	250.000
UNESCO 2023 Yaratıcı Şehirler Ağı Ağı Başvuru Süreci ve Tamamlayıcı Faaliyetler	TTKB, SYDO	400.000
UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Başvuru Çalışmaları	TTKB, SYDO	100.000
Gökyüzü Gözlem Etkinliği çalışmaları	TTKB, SYDO	100.000
Turizm paydaşlarına PCM Eğitimleri	TTKB	0
Turizm Paydaşlarına Yönelik Teknik Destek Programı	TTKB, SYDO, YYDO	750.000
Turizm İşletmelerinin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi ve Danışmanlık	TTKB	0
FAM Trip Gezileri	TTKB	1.000.000
Yurt Dışı Fuarlara Katılım	TTKB	300.000
Dijital İçerik Üretim Eğitimi (TTKB Personeli için)	TTKB	100.000
Sarıkaya Roma Hamamı İçin Dijital Envanter ve 3D Modelleme Çalışmaları	YYDO	100.000
Sivas Sıcak Çermik Bölgesine Jeotermal Dağıtım Merkezi Kurulması	SYDO	10.302.329
Sivas Kale Projesi II. Etapı (CMDP)	SYDO	10.000.000
Soğanlı Örenyeri Işıklandırması ve Turizm Potansiyelinin Artırılması Projesi	TTKB	8.040.000
Kazankaya Kanyonu Turizm Rotası Projesi	TTKB YYDO	8.993.000
Akdağmadeni Kırsal Turizm Projesi	TTKB, YYDO	10.000.000
Bölgenin Tanıtımına Yönelik Görsel Materyallerin Üretilmesi:	TTKB	300.000
Turizm Tanıtım Programı	TTKB	3.500.000
Toplam		54.485.329

3. Kurumsal Gelişim

a. Amaç

Ajanslar kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlar olup görev, yetki ve sorumlulukları çeşitli mevzuat hükümleri ile belirlenmiş yapılardır. Bölge planları, stratejik planlar ve çalışma planları bu yetki, görev ve sorumlulukları yerel bazda hangi sebeplerden ötürü, hangi amaçlara yönelik ve hangi faaliyetler için nasıl kullanılacağını belirlemek için hazırlanmaktadır. 26 farklı alt düzey bölgede faaliyet gösteren ajansların faaliyetleri sorumlu oldukları bölgeye münhasır özelliklere göstermektedir. Planlanan bu faaliyetlerin en etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi de uzmanlaşmış insan kaynağı ile gelişmiş teknik ve fiziki altyapı ile mümkündür. Kurumsal Gelişim faaliyetleri ile Ajansın tüm hedeflerine ulaşmada insan kaynağının ve fiziki-teknik altyapısının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ulusal kalkınma çeşitli toplum kesimleri ve bölgeler arasında dengeli bir iş bölümü ile gerçekleştirilebilir. On birinci Kalkınma Planı ve öncesinde hazırlanan diğer kalkınma planlarında önemle vurgu yapılan husus, ulusal kalkınma sağlanırken bölgeler arası gelişmişlik farklarının da azaltılmasıdır. Bu politika çerçevesinde kalkınma ajanslarına önemli bir misyon yüklenmiştir.

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı sahip olduğu insan kaynağı ile yukarıda belirtilen misyonu gerçekleştirmek için faaliyetler gerçekleştirmektedir. Bu faaliyetlerin etkin gerçekleştirilebilmesi için var olan insan kaynağının gerekli bilgilerle donatılmış olması önem arz etmektedir. 2019 yılından itibaren kalkınma ajanslarının çalışma sisteminin SOP odaklı sisteme geçmiş olması alanında uzmanlaşma ihtiyacını daha da ön plana çıkarmaktadır. Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından belirlenen SOP'lar ve bu SOP'ların özel amaç ve hedefleri spesifik konularda uzmanlaşma gerektirmektedir.

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı bölge planında belirlenen vizyon, gelişme eksenleri ve öncelikler ilgili konularda uzmanlaşmış personeller sayesinde daha etkin bir şekilde gerçekleştirilebilir. Ayrıca Orta Anadolu Kalkınma Ajansı stratejik planında da belirlenen tüm hedefleri gerçekleştirebilmek için Kurumsal Kapasiteyi Artırmak ve Kurumsal Dönüşümü Sağlamak amacı başlığı altında 4 farklı hedef ortaya konmuştur. Bu hedeflerin doğrultusunda 2023 yılında birtakım faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Son olarak, Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği de ajans personellerine verilecek eğitimlerle ilgili bir hüküm ortaya koymakta olup yılda en az 10 gün süreyle hizmet içi eğitim verilmesini zorunlu kılmaktadır.

Yukarıda izah edilen hususlar çerçevesinde 2023 yılı kurumsal gelişim çalışmaları dört ana hedef altında toplanmıştır. Söz konusu hedefler 2020 ve 2021 yılı çalışma programlarında da yer almaktadır.

1. Hedef: Ajansın İnsan Kaynakları Kapasitesinin Geliştirilmesi
2. Hedef: Ajansın Fiziki ve Teknolojik Altyapısının İyileştirilmesi
3. Hedef: Ajansın Organizasyon Yapısı ve İş Süreçlerinin Geliştirilmesi
4. Hedef: Ajansın Kurumsal İletişiminin Güçlendirilmesi ve Tanıtımının Yapılması

2023 yılı kurumsal gelişim ana başlığı altında belirlenen bu hedeflere, aşağıdaki faaliyetlerin yerine getirilmesi suretiyle ulaşılması amaçlanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 24. Kurumsal Sonuç Göstergeleri

Faaliyet	Performans Göstergeleri	Sonuç/Çıktı Göstergesi	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Ajansın Organizasyon Yapısı ve İş Süreçlerinin Geliştirilmesi	Ajans Çalışanlarının Görev Tanımlarının Güncellenmesi	Sonuç Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
	Ajans İş Akış Süreçlerinin Güncellenmesi	Sonuç Göstergesi	Adet	1	
	Personel Performans Değerlendirme Sisteminin Güncellenmesi	Sonuç Göstergesi	Adet	1	

Tablo 25. Kurumsal Çıktı Göstergeleri

Faaliyet	Performans Göstergeleri	Sonuç/Çıktı Göstergesi	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Ajansın İnsan Kaynakları Kapasitesinin Geliştirilmesi	SOP Birimleri Tarafından Alınan ve SOP Hedefleriyle İlgili Mesleki ve Teknik Eğitimler	Çıktı Göstergesi	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
	Ajansın Temel Görev ve Faaliyetleri ile İlgili Konularda Alınan Eğitimler	Çıktı Göstergesi	Adet	14	
	Personellerin Kişisel Gelişimleri ile İlgili Kendi Seçecekleri Konularda Aldıkları Eğitimler	Çıktı Göstergesi	Adet	32	
Ajansın Fiziki ve Teknolojik Altyapısının İyileştirilmesi	Ajans İş Süreçlerini İyileştiren Bir Yazılım Temini	Çıktı Göstergesi	Adet	1	
	Hali hazırda Kullanılan Faydalı Yazılımlardan Lisans Yenilemesi Yapılanlar	Çıktı Göstergesi	Adet	3	
	İş Yeri Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında Alınan Tedbirler	Çıktı Göstergesi	Adet	3	
Ajansın Kurumsal İletişiminin Güçlendirilmesi ve Tanıtımının Yapılması	Ajans Faaliyetleri ile İlgili Yazılı Medya Kanalları Üzerinde Yapılan Yayın Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	12	
	Ajans Faaliyetleri ile İlgili Görsel Medya Kanalları Üzerinde Yapılan Yayın Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	3	
	Ajans Faaliyetleri ile İlgili Ajans Sosyal Medya Kanalları Üzerinde Yayınlanan Mesaj Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	100	

d. Faaliyetler

i. Kapasite Geliştirme

(1) Ajansın İnsan Kaynakları Kapasitesinin Geliştirilmesi

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı bünyesinde görev yapmakta olan 1 Genel Sekreter, 1 İç Denetçi, 25 Uzman personel ve 5 Destek personeli bulunmaktadır. Kayseri, Sivas ve Yozgat Yatırım Destek Ofislerinde 9, Kurumsal Yönetimi Birimi bünyesinde de 2 Uzman ve 5 Destek personeli görev yapmaktadır. Bunların dışında kalan 14 Uzman personelin Sonuç Odaklı Programlar kapsamında oluşturulacak birimlerde görev almaktadır.

İnsan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi için en öncelikli faaliyet eğitim faaliyetleridir. Önceki bölümde de belirtildiği üzere Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliğinde belirtilen 10 günlük hizmet içi eğitim faaliyetlerinin 2023 yılında da gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Eğitimlerin gerçekleştirilmesi hususunda önemli bir kaynak Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından sağlanan eğitimlerdir. Ajans personellerinin tamamının bu sisteme erişim imkânı bulunmaktadır. Eğitim ihtiyacının temini noktasında bir diğer kaynak ise Bakanlığımız tarafından koordine edilen ve internet üzerinden Ajans personellerinin erişim imkânı sağlanan udemy.com internet adresi üzerinden erişilebilen eğitimlerdir. Söz konusu eğitim portalının da ajans personellerinin eğitim ihtiyacının giderilmesi noktasında önemli bir katkısı olacaktır.

(2) Ajans Fiziki ve Teknik Altyapısının İyileştirilmesi Hedefi Kapsamındaki Faaliyetler

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı olarak 3 ayrı noktada hizmet vermekteyiz. Bunlar Kayseri’de yer alan Ajans merkez hizmet binasının olduğu yer, diğer ikisi ise Sivas ve Yozgat illerinde yer alan yatırım destek ofisi hizmet binalarımızdır. Kayseri hizmet binası hali hazırda özel bir işletmeden kiralanmış olan işyeri olup Sivas hizmet binası Ajans mülkiyetinde olan tarihi bir konak, Yozgat hizmet binası ise Yozgat İl Özel İdaresinden süresiz olarak tahsis edilen yine tarihi bir binadır.

Fiziki altyapı açısından Ajans binalarının imkanlar ölçüsünden geliştirilmeye çalışılmasına devam edilmektedir. Hizmet binalarının bilgi işlem altyapıları gerekli görülen zamanlarda yenilenmekte, personelin ve hizmet sunulan kesimlerin erişimine sürekli olarak açık tutulmaya çalışılmaktadır. Ajans dijital verileri her bir ofiste yer alan sunuculara saklanmakta ve sürekli olarak yedeklemesi yapılmaktadır. 2023 yılında söz konusu dijital veri güvenliği ile ilgili yedekleme ve koruma faaliyetlerine devam edilecektir. Verilerin güvenli bir şekilde korunması ve saklanması bilgi işlem yetkilisi tarafından sürekli izlenmektedir.

Personeller tarafından kullanılmakta olan bazı yazılımların lisansları yıllık olarak yenilenmektedir. Ayrıca teknolojik gelişmelere bağlı olarak hizmet süreçlerini daha verimli ve etkin hale getirecek yazılımlar için araştırmalar yapılmakta, gerekli görülen durumlarda söz konusu yazılımlar Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından temin edilmektedir.

Personellerin çalışma süreleri boyunca güvenli bir iş ortamında bulunmalarını sağlamak amacıyla özel bir firmadan iş yeri sağlığı ve güvenliği konusunda hizmet alınmaktadır. 2023 yılında söz konusu hizmet alımına devam edilecektir. İş yeri sağlığı ve güvenliği uzmanları tarafından tespit edilen eksiklikler ve alınması gerekli tedbirler ivedilikle yerine getirilmektedir. Bu sayede olası iş kazalarına karşı önceden gerekli tedbirler alınmaktadır.

(3) Ajansın Organizasyon Yapısı ve İş Süreçlerinin Geliştirilmesi Kapsamındaki Faaliyetler

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı SOP bazlı birim yapılanmasını uygulamaktadır. Söz konusu yapılanma usulü bazı ajanslar tarafından uygulanmakla beraber bazı ajanslar için halen eski birim yapılanmalarına

devam edilmektedir. Ajansların kendi aralarında oluşturdukları bir çalışma grubu ile hali hazırda aşağıdaki çalışmalar yapılmakta olup 2023 yılında bu çalışmaların bir kısmının tamamlanması beklenmektedir:

- Görev Tanımları, İş Akışlarının Tümdengelim Metodolojisi İle Belirlenmesi
  - Tüm iş akışları ve görev tanımları için standart bir format oluşturulması
  - Ajans'ta yapılan tüm işlerin tespit edilmesi
  - Tüm Birimleri ilgilendiren ortak işlerle birime özel işlerin ayrıştırılması
  - Tüm işlerin iş akış şemalarının oluşturulması
  - Söz konusu şemadaki her bir adım için sorumluların tespit edilmesi
  - Ortak sorumluluk gerektiren işlerin ilgili birimlerin görev tanımlarına eklenmesi

2021 yılında Orta Anadolu Kalkınma Ajansı personel alım ilanına çıkmış olmasına rağmen alınması planlanan sayıda personel alımını gerçekleştirememiştir. 2023 yılında Bakanlığımız tarafından uygunluk verilmesi halinde Sivas ve Yozgat Yatırım Destek Ofislerinin personel açıklarının giderilmesi ve YDO'ların daha da güçlü bir personel yapısına sahip olması amaçlanmaktadır.

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'nın hali hazırdaki kadro yapısına göre, uzman personel için belirlenen norm kadro adedi 32 kişidir. Bu kadronun mevcut durumda 23'ü dolu, 9 adedi ise boş durumdadır. 2021 yılında gerçekleştirilen personel alımında 5 uzman istihdam edilmek istenmiş fakat sadece 2 uzman sınavda başarılı olabilmıştır. Yozgat Yatırım Destek Ofisinde o dönem sadece 1 uzman istihdam edildiğinden ötürü yeni 2 uzman personelin 2'side Yozgat ofisinde göreve başlamıştır. Bu esnada Sivas Yatırım Destek Ofisinde 2 uzman istihdam ediliyor iken uzmanlardan birisi, istifa ederek görevden ayrılmış ve Sivas Yatırım Destek Ofisi uzman personel sayısı 1'e düşmüştür. Sivas Yatırım Destek Ofisinin personel eksikliği o dönem Kayseri'de görev yapan 3 personelin Sivas Yatırım Destek Ofisinde görevlendirilmesi ile giderilmeye çalışılmıştır. Mevcut durumda yatırım destek ofislerinde personel eksikliği bir ölçüde giderilmiş olmakla beraber önümüzdeki dönemde bu personellerden niteliklerine bağlı olarak SOP birimlerinde daha verimli olabilecek kişilerin SOP birimlerinde görevlendirilmesi düşünülmektedir. Ayrıca 2022 yılında toplamda 3 uzman personelin Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından ayrılmış olmasından ötürü en azından ayrılan personelin yerinin ikame edilmesi elzem hale gelmiştir.

Personel performans takibi Bakanlığımızın ve Ajansların hali hazırda gündeminde olan bir başka önemli husustur. Bu konuda Orta Anadolu Kalkınma Ajansı araştırmalarına devam etmekte olup 2023 yılında bu konuda hizmet sağlayıcı yazılım firmaları ile görüşmeler yapmak ve Ajans yapısına en uygun olacak şekilde bir takip sistemi oluşturmak amacındadır.

Personel özlük hakları ve bu haklarla ilgili veri girişlerinin sağlandığı, erişim imkanının tüm personel tarafından sağlandığı yazılım programları da halihazırda bir ihtiyaç konusudur. Çalışanların her türlü özlük, izin, görevlendirme vb. işlemlerini yapabileceği dijital bir sistem sayesinde işlemlerin hızlı ve etkin bir şekilde yapılacağı sanal ortam araçları günümüzde birçok kurumsal işletmeler tarafından kullanılmaktadır. 2023 yılında bu hususta da faydalı bir yazılımın temin edilmesi iş süreçlerinin iyileştirilmesi açısından katkı sağlayacaktır.

ii. Tanıtım Faaliyetleri

(1) Ajansın Kurumsal İletişiminin Güçlendirilmesi ve Tanıtımının Yapılması Kapsamındaki Faaliyetler

Ajans Kurumsal Stratejik Plan içerisinde belirlenen ve Amaç-5 altında yer alan son hedef Ajans Kurumsal İletişiminin Güçlendirilmesi ve Tanıtımının Yapılması hedefidir. Orta Anadolu Kalkınma Ajansı 2021 yılında yapmış olduğu faaliyetleri çeşitli kanallar üzerinden kamuoyu ile paylaşmıştır. Bunların bir kısmı basılı medya kanalları, bir kısmı görsel medya kanalları bir kısmı ise internet üzerinden duyurulmuştur.

2023 yılında da aynı şekilde söz konusu faaliyetlere devam edilecektir. Bu kapsamda yapılacak tanıtım faaliyetleri için 2021 yılında olduğu gibi 2023 yılında da bir haber ajansı ile anlaşma yapılacaktır. Bu sayede Ajans faaliyetleri yıl boyunca belirli sıklıklarla medya üzerinde yer alacaktır.

Ajans web sitesi ve sosyal medya kanalları da yine kamuoyu ile iletişimin kurulduğu diğer medya kanalları olacaktır.

iii. Diğer Proje ve Faaliyetler

Ajans Kurumsal Yönetim Birimi rutin faaliyetleri olarak aşağıdaki süreçlerin 2023 yılında da gerçekleştirilmesi beklenmektedir:

• Muhasebe faaliyetleri

- Bütçe hazırlık çalışmaları kapsamında gelir ve gider tahminlerinin hazırlanması
- Ajans gelirlerinin takibi, yıl içerisinde özel idareler, belediyeler ve sanayi ticaret odalarının katkı payları ile ilgili oluşacak tahakkuk artış ve azalışlarının işlenmesi
- Tahsil edilemeyen katkı payları ile ilgili gerekli yazışmaların yapılması ve tahsil süreçlerinin işletilmesi
- Ajansın her ay KDV, Muhtasar ve diğer vergi yükümlülükleri ile ilgili beyannamelerinin hazırlanması ve ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi
- Üçer aylık periyotlarla Kamu Harcama Bilgi Sistemi'ne veri girişlerinin yapılması
- Üçer aylık periyotlarla Ajans gelir ve gider gerçekleşme raporlarının hazırlanması ve web sitesinde kamuoyu ile paylaşılması
- Ajans'ın banka hesaplarının günlük hareketlerinin izlenmesi ve gerçekleşen işlemlerle ilgili muhasebe kayıtlarının yapılması
- Satın alma tarafından kendisine yönlendirilen işlemlerle alakalı ödeme belgelerinin hazırlanması ve ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi
- Mali destek süreçleri kapsamında gerçekleşen ödeme taleplerinin işleme alınması ve ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi
- Teknik destek süreçleri kapsamında gerçekleşen ödeme taleplerinin işleme alınması ve ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi
- Sözleşmeye bağlı aylık düzenli ödemesi gerçekleşen aidat, abonelik vb. giderler için faturaların takip edilmesi ve ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi
- Personele ait harcırah taleplerinin evraklarının işleme alınması ve ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi
- Bağımsız dış denetim dönemlerinde denetçiler tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- İç denetim sürecinde iç denetçi tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- Sayıştay denetimi sürecinde denetçiler tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- Bakanlık teftiş sürecinde müfettişler tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- Yıl sonu muhasebe kapanış işlemlerinin yapılması, ilgili kurumlar ile mutabakat işlemleri yapılması ve ayniyat işlemleri kapsamında gerekli sayım ve kontrol işlemlerinin yapılması

• Satın alma faaliyetleri

- Üst yönetimden, birimlerden veya genel faaliyetlerle alakalı işlerden doğan satın alma süreçlerinin evrak hazırlama, teklif alma, onaylama işlemleri ve muayene kabul işlemlerinin yapılması
  - Düzenli olarak yapılan abonelik, kiralama, servis işleri gibi işlemlerde şartnamelerin hazırlanması, sözleşmelerin hazırlanması, fiyat araştırması işlemlerinin yapılması
  - Ajans faaliyetleri için kullanılan malzemelerin demirbaş ve stok kayıtlarının yapılması, tüketime bağlı olarak yeni ihtiyaçların tespit edilmesi ve satın alma işlemlerinin yapılması
  - Ajans ayniyat işlemlerinin yapılması
  - Yönetim Kurulu toplantı organizasyonları ile ilgili gerekli çalışmaların yapılması
  - Ajans toplantı, seminer vb. etkinlikleri kapsamında ihtiyaç duyulan mal, hizmet ve işçilik ihtiyaçlarının araştırılması, temin edilmesi
  - Ajans personellerinin sıklıkla görevli olduğu illerde konaklayacağı yerlerle ilgili araştırmaların yapılması ve fiyat anlaşmalarının yapılması
  - Ajans personellerinin ulaşım ihtiyaçlarının veya diğer etkinliklerde ihtiyaç duyulan ulaşım ihtiyaçlarının temininin sağlanması
  - Ajans binaları ile ilgili beklenmeyen durumda oluşabilecek her tür bakım, onarım, tamir, taşıma ve benzeri hizmet alım işleri
  - Bağımsız dış denetim dönemlerinde denetçiler tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
  - İç denetim sürecinde iç denetçi tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
  - Sayıştay denetimi sürecinde denetçiler tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
  - Bakanlık teftiş sürecinde müfettişler tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- **İnsan Kaynakları Faaliyetleri**
    - Ajans insan kaynağı ihtiyacının tespit edilmesi, izin verilen sayıda personel alımı için ilan hazırlıklarının yapılması, ilana çıkılması, başvuruların alınması, başvuruların değerlendirilmesi, işe alım işlemlerinin gerçekleştirilmesi
    - İşe yeni alınan personellerin oryantasyon süreçlerinin yönetilmesi
    - Mevcut personellerin eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve eğitimlerin düzenlenmesi
    - Personellerin işe devam takibinin yapılması, yapılan takip işlemleri ile ilgili haftalık ve aylık olarak birim amirlerine rapor hazırlanması
    - Personellerin sağlık raporları, görevlendirmeleri, yıllık izin, kısa süreli izin, mazeret izinleri ile ilgili kayıtların tutulması, gereken durumlarda personellere bilgi ve destek verilmesi
    - Personelin özlük iş ve işlemlerini tümünün takibi
    - Personellerin Yüksek Planlama Kurulu (YPK) kararlarına tabi çalışanlar, 375 sayılı kanuna tabi çalışanlar ve sürekli işçiler olmak üzere ayrı ayrı bordrolama işlemlerinin yapılması, bunların KAYS sistemine işlenmesi, ödemelerin yapılması için muhasebeye bilgi verilmesi ve Bankaya maaş ödeme listelerinin bildirilmesi
    - Personellerin İcra, Sendika ve BES kesintilerinin yapılması, söz konusu kesintiler ile ilgili muhasebe birimine bilgi verilmesi
    - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından aylık talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
    - İŞKUR tarafından aylık talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması

- Kurum atık yönetimi ile ilgili işlemlerin gerçekleştirilmesi, Entegre Çevre Bilgi Sistemine (EÇBS) aylık veri girişi yapılması
- Kurumumuzda görev yapan Özel Güvenliklerle ilgili denetim vb. iş ve işlemlerin yerine getirilmesi
- Personel performans değerlendirme işlemlerinin yerine getirilmesi
- İşyeri sağlığı ve güvenliği ile ilgili süreçlerin ve işlemlerin yerine getirilmesi
- Ajansta gerçekleştirilecek stajlar ile ilgili iş ve işlemlerin yapılması
- Ajans İnsan Kaynakları Politikası raporunun hazırlanması
- Çalışma Programı hazırlıklarına katkı sağlanması
- Diğer kurum/kuruluşlar tarafından kurumumuz insan kaynağı ile ilgili talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- Bağımsız dış denetim dönemlerinde denetçiler tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- İç denetim sürecinde iç denetçi tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- Sayıştay denetimi sürecinde denetçiler tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- Bakanlık teftiş sürecinde müfettişler tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin hazırlanması
- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda tüm ajanslarda oluşturulan yetkinlik ve hedef bazlı performans sisteminin oluşturulmasına katkı sağlanması, bu performans sisteminin Tübitak-SAGE tarafından oluşturulmasından sonra Ajans'ta devreye alınmasının sağlanması. (Bu faaliyet kapsamında Tübitak-SAGE'den hizmet alımı yapılacaktır.)
- **Bilgi İşlem Faaliyetleri**
  - Ajans personellerinin çalışmaları ile ilgili gerekli olan bilgi işlem altyapısı hazırlıklarının yapılması
  - Ajans sanal çalışma ortamlarının gerekli güvenlik tedbirlerinin alınması, belirli periyotlarda yedekleme işlemlerinin yapılması,
  - Ajans çalışanlarının kullanmakta olduğu teknik altyapı ile ilgili sorun, arıza vb. gibi durumlarda gerekli müdahalelerin yapılması, sorunların çözülmesi
  - Ajans web sitesinin, eposta sisteminin, sanal ortak alanlarının yönetilmesi, gerekli içeriklerin yüklenmesi, kaldırılması veya güncellenmesi işlemlerinin yapılması
  - Ajans sosyal medya platformlarında paylaşılması talep edilen içeriklerin paylaşılması
  - Güvenlik kameraları, sunucular, yazıcılar, bilgisayarlar ve diğer donanımların bakım ve onarımlarının yapılması
  - Süreli alınan bilgi işlem hizmetlerinin sözleşme sürelerinin takip edilmesi ve gerekli dönemlerde sözleşme yenilemesi ile ilgili satın alma ile birlikte ortak çalışma yapılması
- **Evrak Kayıt ve Belge Yönetim Sistemi**
  - Ajans gelen evrakların ilgili sisteme kaydedilmesi
  - Gelen evrakların ilgili havale süreçlerinin gerçekleştirilmesi
  - Gelen evrak kayıt defterinin tutulması
  - Giden evraklar için gönderim şekline göre KEP, kargo, posta işlemlerinin gerçekleştirilmesi
  - Yıllık olarak toplu şekilde belgelerin arşiv sürecinin gerçekleştirilmesi
- **Yönetici Asistanlığı**

- Yöneticilerin haftalık görüşme ve toplantı takviminin takibi
- Talep edilen randevuların programlanması ve görüşme saatlerinin belirlenmesi
- Gelen misafirlerin karşılanması ve gerekli yönlendirmelerin yapılması
- Yönetim Kurulu toplantıları için ilgili taraflarla toplantı hazırlıklarının yapılması
- **Arşiv İşlemleri**
  - Ajans arşiv yerinin düzenlenmesi ve belgelerin tasnif edilmesi
  - Standart dosya planına göre arşivlenecek belgelerin gerekli etiketleme ve numaralandırma işlemlerinin yapılması
  - Arşiv süresi dolan belgelerin imha süreçlerinin gerçekleştirilmesi
  - Arşive giriş çıkış yapan belgelerin işlemlerinin takip edilmesi ve teslim edilen ve alınan belgelerin tekrardan doğru bir şekilde arşiv yerine kaldırılması
  - Diğer birimlere standart dosya planı işlemleri konusunda teknik yardımda bulunulması
- **Hukuki Süreçlerin Takibi**
  - Ajansın taraf olduğu davalarla ilgili antlaşmalı avukatların talep ettiği bilgi ve belgelerin hazırlanması ve teslim edilmesi,
  - Ajansa gelen dava konusu olabilecek belge ve bilgileri antlaşmalı avukatlara gecikmeksizin teslim edilmesi,
  - Devam eden dava ve işlemlerle ilgili rutin görüşmeler gerçekleştirilmesi ve bu görüşmelerle ilgili yönetime bilgi verilmesi,

Tablo 26. Program Süresi ve Zaman Planlaması- Kurumsal Gelişim

Faaliyet	Sorumlu Birim	Tür	2023			
			1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek
Ajansın İnsan Kaynakları Kapasitesinin Geliştirilmesi	KYB	Faaliyet	x	x	x	x
Ajansın Fiziki Ve Teknik Altyapısının İyileştirilmesi	KYB	Faaliyet	x	x	x	x
Ajansın Organizasyon Yapısı ve İş Süreçlerinin Geliştirilmesi	KYB	Faaliyet	x	x	x	x
Ajansın Kurumsal İletişiminin Güçlendirilmesi ve Tanıtımının Yapılması	KYB	Faaliyet	x	x	x	x

4.Yerel Kalkınma Fırsatları

a. Amaç

Ajans faaliyetlerinin tüm birimler arasında işbirliği ve koordinasyon içerisinde gerçekleştirilmesi, ÇP'de yer alan SOP özel amaçlarına ulaşılmasında illerdeki faaliyetleri planlamak, takip etmek ve proje geliştirmek suretiyle katkıda bulunmak ve SOP'lar dışında kalan müdahale alanlarında bölgenin gelişmesine destek sağlamaktır.

Özel Amaç

- Yatırım Destek Ofisi faaliyetlerinin yürütülmesi ve girişimcilik ekosisteminin geliştirilmesi

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

i. Yatırım Destek Ofisi Faaliyetleri

Yatırım Destek Ofisleri, mevzuatta belirtilen görev ve sorumlulukları çerçevesinde ajansa başvuran kişi ve kurumlara bilgilendirme yapmaktadır. İçerik olarak ajans desteklerinin yanı sıra diğer kurumların hibe programları ya da yatırım teşvik uygulamaları hakkında olan bu bilgilendirmeler; belirli bir finansal kaynağa sahip girişimcilerin uygun yatırım alanlarına yönlendirilmesi ya da belirli yatırım konularında başvuran girişimcilerin, yatırımına uygun finansal kaynaklara yönlendirilmesi şeklinde gerçekleştirilmektedir. Faaliyetler 3 başlıkta; yatırım danışmanlığı, belgelendirme ve koordinasyon faaliyetleri olmak üzere yürütülmektedir.

Girişimci; ticaret, sanayi gibi alanlarda sermaye koyarak bir işi yapmaya girişen, kar amacıyla riski üzerine alan kişidir. Ajans tarafından Girişimcilerin desteklenmesi Bölgede kritik önem taşımaktadır. Bölgede ticaret binlerce yıldır gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda girişimcilerin desteklenmesi Ajansın kaçınılmaz faaliyetleri arasında yerini almıştır.

27/08/2014 tarihli ve 29101 sayılı Resmi Gazetede, "Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisleri Yönetmeliği"nin 8. maddesinde belirtilen "YDO'lar il düzeyinde il yatırım destek ve tanıtım stratejisini hazırlar veya hazırlatır ve uygulanmasını gözetir" hükmü gereği Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından il bazında yatırım destek ve tanıtım stratejileri oluşturulmuştur. Bu kapsamda sağladığı faaliyetler ile Ajans hem girişimciler hem yatırımcılar için yönlendirici bir kurum haline gelmiştir. Yatırım Destek Ofisleri; yatırımcılara ve girişimcilere danışmanlık yaparak bazen çok karmaşık olan konularda doğru alanlarda ilerlemelerini sağlamaktadır.

Bölgenin 2023 yılında hedeflediği ihracat hacmine ulaşması vizyonu ve Ajans Bölge planındaki hedefler doğrultusunda; hedeflenen sektörlerde illerimizin uluslararası rekabet edebilirliğini güçlendirecek, ihracat ve istihdamı artıran, teknoloji transferi sağlayan ve sosyal kalkınmaya yardımcı yatırımların artırılması amacıyla, (ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla iş birliği halinde) koordinatör kurum olarak yatırımları ve yatırımcıyı her aşamada desteklemek stratejik tercihimiz olacaktır.

Girişim ve Yatırım Destek stratejik tercihi ile; 1970'lerde tüm dünyada önemi anlaşılmaya başlayan KOBİ'lerin gelişmesi ve yeni girişimler desteklenerek sayılarının artırılması sağlanacaktır. Böylece 2014-2023 TR72 Bölge Planında Rekabet Edebilirlik eksenini altında yer alan Girişimcilik Altyapısının ve Kültürünün Geliştirilmesi, İmalat Sanayinin Geliştirilmesi, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi önceliklerine direkt ya da dolaylı olarak katkı sağlanmış olacaktır.

Paya Dayalı Kitlesele Fonlama: Bakanlık tarafından uygun görülen bölgelerde uygulanacak olan program kapsamında, Ajans tarafından bir paya dayalı kitlesele fon ile yapılan protokol ile bölgedeki

start-up'ların yatırım turuna çıkarılması ve uygun görülen start-up'ların Ajans ve Fon tarafından alınan pay ile fonlanması planlanmaktadır. Bu faaliyette bir kitlesel fon ile protokol imzalanacaktır. Daha sonra Ajans içerisinde kurulan komisyonun uygun gördüğü bölgede faaliyet gösteren start-up'lar fona yönlendirecektir. Fonun yatırım komitesinin de uygun gördüğü start-up'lar yatırım turuna çıkarılacaktır. Yatırım turuna çıkan start-up'lar Ajans ve Fon Yönetimi tarafından belli bir pay satın alınarak kısmen fonlanacak ihtiyaç duyulan fonun geri kalan kısmı kitlesel fonlama ile yatırım turunda toplanacaktır.

ii. İhracatı Geliştirme ve Destekleme Faaliyetleri

İhracatı geliştirme ve destekleme faaliyetleri kapsamında, Kayseri OSB bünyesinde bulunan Dış Ticaret İstihbarat Merkezinin Kayseri'de, bölge illerinde ve civar illerde daha iyi tanıtılması ve kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri yapılacaktır. Ayrıca, Kayseri özelinde ihracat yapan veya yapmak isteyen firmaların dış ticaret elemanı ihtiyacını karşılamak amacıyla Kayseri'de üniversite öğrenimi gören 3.000'e yakın yabancı uyruklu öğrenci arasından seçilecek istekli gençlere dış ticaret eğitimi verilerek daha sonra bu gençlerin firmalarda istihdam edilmesi sağlanacaktır. Bu çalışmada Üniversiteler ve OSB, Sanayi Odası, MÜSİAD benzeri kurumlarla işbirliği yapılacaktır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 27. YKF Çıktı Göstergeleri

Performans Göstergeleri	Sonuç/Çıktı Göstergesi	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Paya dayalı kitlesel fonlama ile fonlanan ve ortak olunan start-up sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	5	Yatırım Turları
Dış Ticaret eğitimi alan ve istihdam edilen yabancı uyruklu öğrenci sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	5	Firma İstihdam Kayıtları
Gerçekleştirilen/Desteklenen Girişimci-Yatırımcı Buluşması sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu Sayısı
Sivas İŞGEM Genç Girişimciliği Geliştirme Maratonu'ndan Yararlanan Girişimci Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu, Etkinlik Raporları
Kayseri İhracatçı Firmaları İle "Yeşil Mutabakat" Kapsamında Bilgilendirme Toplantıları Yapılması	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, KAYS Veri Girişleri
Paya Dayalı Kitlesel Fonlama ile Fonlanan Start-Up Sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	10	Yatırım turu Sonuçları
İhracat Fırsatları Bilgilendirme Toplantıları	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, KAYS Veri Girişleri
Genç Fikirler Fabrikası yarışması kapsamında gerçekleştirilen girişimci-yatırımcı buluşması sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, Etkinlik Raporları
Genç Fikirler Fabrikası yarışması kapsamında sağlanan desteklerden yararlanan girişimci sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu, Etkinlik Raporları
Kariyer Mentörlüğü Projesi kapsamında sağlanan eğitimlerden faydalanan genç sayısı	Çıktı Göstergesi	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu, Etkinlik Raporları

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

(1) Araştırma Raporları Hazırlanması

2023 yılında Ajansın faaliyet gösterdiği Sonuç Odaklı Programları destekleyici ve önceden belirlenmiş alanlarda 3'er adet araştırma raporu Sivas ve Yozgat Yatırım Destek Ofisleri tarafından hazırlanacaktır. Sivas YDO tarafından hazırlanacak raporların konusu yeşil dönüşüm ve firma rehberi, sürdürülebilir gıda, yaratıcı endüstriler kapsamında Aşıklık Geleneği olarak belirlenmiştir. Yozgat YDO tarafından ise süt ve süt ürünleri sektör analizi, kuruyemiş sektörü analizi ve e-spor konularında hazırlanacaktır.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

(1) Erciyes Geleceğe Yatırım Yapanlar Zirvesi

Teknoloji yatırımcılığı ve melek yatırımcılık konularında Kayseri iş dünyasında ve sanayicilerde farkındalık oluşturmak, Kayseri'de ERBAN Melek Yatırım Ağı'nın tanınırlığını sağlamak, Kayserili yatırımcılarla büyük yatırımcılar arasında işbirliğini geliştirmek, Kayseri'nin bilinirliğini artırmak ve marka şehir olmasına destek vermek, orta ve uzun vadede nitelikli istihdamın ve teknoloji tabanlı katma değerli üretimin Kayseri'de güçlenmesini sağlamak ve Kayseri ekonomisinin teknoloji yatırımları ile güçlenmesini sağlamak amacı ile, Erciyes Teknopark işbirliği ile 2020 yılında "Erciyes Geleceğe Yatırım Yapanlar Zirvesi" düzenlenmiş ve İstanbul'dan 10 melek yatırımcı ve Kayseri'den çok sayıda iş insanı katılım sağlamıştır. Covid-19 sürecinin izin vermesi halinde, 2023 yılında da benzer temalı bir etkinlik yapılması planlanmaktadır.

(2) Bölgesel Kalkınma Fonu Tanıtım, Potansiyel Tespiti ve Raporlama Faaliyetleri

Ülke genelinde erken aşama girişim sermayesi yatırımlarının artırılması ve büyüme potansiyeli taşıyan şirketlere yatırım yapılması amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının yatırımcısı olduğu "Bölgesel Kalkınma Fonu" kurulmuştur. Fonun yatırım yapacağı firmaların tespit edilmesi sürecinde YDO'ların aktif rol oynayarak bölgelerinde potansiyel gösteren firmaların raporlanması ve Fon Yönetimine bildirilmesi görevi Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından tevdi edilmiştir. Bu kapsamda ilimizde potansiyel gösteren firmaların tespiti ve Bakanlık tarafından gönderilen form aracılığı ile raporlanması işi yapılacaktır.

(3) Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Yeni Çağrılarının Tanıtım Faaliyetleri

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programının 1. Fazında Makine Sektörü için çıkılan çağrıda Kayseri YDO programın tanıtımı ve potansiyel firmaların yönlendirilmesinde aktif rol oynayarak bölgeden 2 firmanın 500 Milyon TL'ye yakın teşvik almasını sağlamıştır. Programın 2023 yılında çıkılması planlanan fazları için Kayseri YDO ilde potansiyel firmaların tespiti, programın tanıtımının yapılması ve firmaların yönlendirilmesi faaliyetlerini gerçekleştirecektir.

(4) 2023 Yılı Yatırım Zirvesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından "Özel Sektör Yatırımcıları için Proje Havuzu Çalışması" başlatılmıştır. Bu çalışma ile illerin ve bölgelerin öne çıkan yatırım fizibiliteleri Kalkınma Ajanslarının da

katkısı alınarak belirlenecek ve bu yatırımların hayata geçirilmesi için Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımı yapılacaktır. Bu kapsamda, illerde öne çıkan konularda yatırım fikrinin oluşturulması için Kalkınma Ajansları tarafından ön fizibilite raporları hazırlanmaktadır. Bu raporlarla potansiyel yatırımcılarda yatırım fikrinin oluşturulması hedeflenmektedir. Ayrıca, çalışmanın yatırımcılara yol gösterici nitelikte olması beklenmektedir. 2023 yılında Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile iş birliği içerisinde gerçekleştirilecek olan Uluslararası Yatırım Zirvesi etkinliği ile bu fizibilite raporlarından ve yurtdışından yatırımcılar ile paylaşılacaktır.

(5) Bölge Kalkınma İdareleri ve Diğer Ajanslar ile İş Birliği

TR52, TR71 ve TR72 Düzey 2 Bölgeleri arasında iş birliği olanaklarının geliştirilmesi ve bölgeler arasında sinerji ve etkileşim geliştirilebilecek alanlar ile Ajanslarca hayata geçirilebilecek eylemlerin tespiti ve uygulamaya geçirilmesine yönelik iş birliği toplantıları gerçekleştirilecektir. Bunun yanında ajansların kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik ortak eğitimlerin düzenlenmesi, ulusal veya uluslararası hibe programlarına ortak başvuruların yapılması ve iyi uygulama örneklerinin görülmesi, diğer ajansların ziyaret edilmesi gibi ortak faaliyetlerin yapılması planlanmaktadır.

Ajanslar arasında iş birliğinin geliştirilmesine yönelik olarak Yaratıcı Endüstriler başlığı altında UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağına katılım sürecinde tecrübe paylaşımı sağlamak amacıyla AHİKA, İSTKA ve ZAFER Kalkınma Ajansları ile iş birliği faaliyetleri yürütülecektir. İmalat Sanayinde Verimliliğin artırılmasını amaçlayan ve benzer sonuç odaklı programlar oluşturan AHİKA ve MEVKA Kalkınma Ajansları ile iş birliği faaliyetleri yürütülecektir.

Ayrıca 2016 yılında Ajans sorumluluk alanındaki illerden Yozgat Konya Ovası Projesi (KOP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Sivas ise Doğu Anadolu Projesi (DAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı kapsamındaki iller arasına alınmıştır. 2023 yılında bu bölge kalkınma idareleri ile de ortak çalışmalar yapılacaktır.

(6) Start in Sivas Genç Girişimciliği Destekleme Maratonu (Bu faaliyet Genç İstihdamı Teması çerçevesinde yapılmaktadır)

2023 yılı Kalkınma Ajansları Genç İstihdamı teması kapsamında Sivas İŞGEM A.Ş. ve Cumhuriyet Teknokent öncülüğünde ORAN Sivas YDO'nun teknik desteği ile genç girişimciliği desteklemek, yönlendirme ve öğrencileri bu alanda motive etmek adına yarışma, konferans ve çeşitli etkinlikleri içerisinde barındıran maratonun 2023 yılında düzenlenmesi planlanmaktadır. KOSGEB, İŞKUR, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi ve Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nin etkinliğe iştirak etmesi planlanmaktadır. Etkinlik sonunda en az 5 girişim fikrinin işletmeyi dönüşmesi, dolaylı istihdamla birlikte 10 yeni istihdam sağlanması hedefi bulunmaktadır. **Bu proje ile 5 adet geçici, 5 adet kalıcı "genç istihdamı" hedeflenmektedir.**

(7) Sivas Yaratıcı Endüstriler Hackathonu (Bu faaliyet Genç İstihdamı Teması çerçevesinde yapılmaktadır)

2023 yılı Kalkınma Ajansları Genç İstihdamı teması kapsamında Sivas İŞGEM A.Ş. ve Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü iş birliği ile yaratıcı endüstrilerde faaliyet gösteren girişimciler, işletmeler ve bireysel ustaların katılımı ile hackathon düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu etkinliğin amacı, Sivas'ta geleneksel sektörlerde eğitim almış girişimci adaylarının kendi iş yerlerini kurmaları ve genç istihdamına katkı sağlamalarıdır. **Bu proje ile 5 adet geçici "genç istihdamı" hedeflenmektedir.**

(8) Kariyer Mentörlüğü Projesi

2022-2023 yılları için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen 'Genç İstihdamı' teması kapsamında Kariyer Mentörlüğü Projesine devam edilecektir. Proje sürecinde iş arayan gençler ve vasıflı eleman ihtiyacı olan sektör yetkilileri bir araya getirilerek gerekli yönlendirmelerin yapılması, gençlerin gerekli eğitimlerin almalarının sağlanması, henüz kariyer planlaması olmayan gençler için mentörlük yapılması, bir kariyer planı belirlenmesi ve işveren-işçi ağının genişletilmesi için bölge çapında toplantılar ve yarışmalar düzenlenmesi planlanmaktadır.

(9) Genç Fikirler Fabrikası

Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından organize edilen Yozgat Bozok Üniversitesi, Bozok Teknopark ve Sorgun İŞGEM tarafından desteklenen "Genç Fikirler Fabrikası" iş fikri yarışması ile Türkiye'de ticari değer taşıyan, gençlere istihdam olanağı sağlayabilecek yenilikçi iş fikirleri olan genç girişimci bireylerin veya takımların iş fikirlerini Yozgat'ta hayata geçirmelerinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Bu yarışma sonucunda sunulan iş fikirleri arasından en başarılı olanları bağımsız jüri tarafından seçilerek, bir prototipe dönüştürülmesi için malzeme ve hizmet alımları kalemlerinde finans desteği sağlanacaktır. Ayrıca başarılı bulunan girişimci adaylarına Sorgun İŞGEM ve Bozok Teknopark'ta firmalarını kurmak ve girişimlerini başlatmak istemeleri halinde gerekli destekler sunulacaktır. **Bu proje ile 3 adet geçici, 3 adet kalıcı "genç istihdamı" hedeflenmektedir.**

(10) Ulusal ve Uluslararası Spor Organizasyonlarının Düzenlenmesi

2022 yılında Yozgat Çamlığı Milli Parkının tanıtılması ve gençlerin bisiklet sporuna teşvik edilmesi amacıyla Yozgat MTB Ulusal Bisiklet yarışları Ajans tarafından organize edilmiştir. 2023 yılında ise uluslararası yarışların yapılması konusunda başvurular yapılmıştır. 2022 yılında Çekerek'te bulunan Süreyyabey Barajına bağlı rafting parkurunda Uluslararası Rafting Türkiye Grand Prix'si düzenlenmiştir. Yozgat'ın doğa sporları konusunda potansiyelinin ortaya çıkarılması ve tanıtımların yapılması amacıyla ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarının düzenlenmesine devam edilmesi planlanmaktadır.

(11) OSB Odaklı Yatırım Promosyon Faaliyetleri

Yozgat'ta yeni kurulan Organize Sanayi Bölgeleri için OSB Müdürlükleri, ilgili TSO'lar, ilde destek veren kurumlardan oluşan bir komisyon ile yatırım yapma potansiyeli olan emek yoğun sektörlerde faaliyet gösteren ya da orta-yüksek teknoloji kurumsal firmalara yönelik yatırım promosyon faaliyetleri yapılacaktır. Ayrıca SEGE kapsamında 6. Kademe ilçeler olarak değerlendirilen Yozgat'ın Aydıncık ve Kadışehri ilçelerinin yatırım ortamı promosyonu yapılacaktır.

(12) Kayseri İhracatçı Firmaları ile "Yeşil Mutabakat" Kapsamında Bilgilendirme Toplantıları

Kısaca Yeşil Mutabakat olarak anılan 2019 tarihli bu anlaşma, iklim kriziyle mücadele konusunda Avrupa Birliği'nin var olan taahhütlerini daha geniş ve etkili bir şekilde hayata geçirmeye odaklanıyor. Bu taahhütler için 2050 yılını işaret eden mutabakat, o zamana kadar Avrupa'yı iklim nötr hale getirmeyi amaçlayan bir dizi dönüştürücü politikayı kapsıyor. Bu hedefe ulaşmak için de Ar-Ge ve inovatif projeler üretmeyi amaçlıyor. Avrupa genelinde yeşil bir standart belirlemesinin yanında AB'nin iş birliği içinde olduğu ülkelerden de bu kurallara uymasını bekleyecek olması bakımından öne çıkıyor. Bu kapsamda Kayseri'de faaliyet gösteren firmaların bilgilendirmesi ve "Yeşil Mutabakat" için hazırlanmaları planlanmaktadır.

(13) İhracat Fırsatları Bilgilendirme Toplantıları

Kayseri sanayi altyapısı son yıllarda yapılan yatırımlar ile eksiksiz konuma gelmiştir. Firmalarda aynı şekilde kapasite yatırımlarını gerçekleştirmiş ve üretim kapasitesi noktasında yeterli durumdadırlar. Bu durum atıl kapasite oluşmasına sebep olabilmekte ve firmaların ihracat tarafındaki fırsatları kaçırmamasına sebep olabilmektedir. İhracat potansiyeli olan firmaların hedef ülke pazarları ile ilgili sağlıklı bilgi alabilmesi için o ülke adına uzman isimlerin ticari bilgilendirmeler yapması planlanmaktadır. Bu faaliyet 2023 yılında da devam edecektir.

(14) Kayseri için UCI Bike City Label Alımı Faaliyetleri

Kayseri'nin tanıtımına katkıda bulunmak amacıyla UCI (Uluslararası Bisiklet Birliği) tarafından verilen Bike City Label için başvuru yapılması planlanmaktadır. Bu unvana başvuru yapılabilmesi için öncelikle önümüzdeki 4 yıl içinde düzenlenecek olan UCI şampiyonalarından birine ev sahipliği yapma şartı gerekmektedir. Bunun için öncelikli faaliyet 2023 yılı içinde bir UCI şampiyonasının ev sahipliğine talip olmak ve almaktır.

(15) Sivas Melek Yatırımcılık ve Kalkınma Fonları Çalıştayı (Bu faaliyet Genç İstihdamı Teması çerçevesinde yapılmaktadır.)

2023 yılı Kalkınma Ajansları Genç İstihdamı teması kapsamında Sivas'ta Melek Yatırımcılık ve fonlarla alakalı farkındalık oluşturmak hem girişimci hem de yatırımcı sayısını artırmak adına iki günlük bir çalıştay gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Programın Sivas İŞGEM, C.Ü. Teknokent ve ERBAN'ın desteği ile bu alanda uzmanların katılımıyla gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

(16) TR72 Bölge Planı Hazırlık Çalışmaları (Bu faaliyet çerçevesinde bazı iş adımları için hizmet alımı planlanmaktadır.)

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından 2024-2028 Bölge Planı çalışmalarına devam edilecektir.

(17) İlçe Ziyaretleri ve İlçe Gelişim Raporları

ORAN Yatırım Destek Ofisleri bölgesinde bulunan tüm ilçeleri ziyaret ederek ilgili kurum ve kuruluşlarla odak toplantılar gerçekleştirecektir. Ziyaret ve araştırmaların sonucu her ilçe için "İlçe Gelişim Raporu" hazırlanması planlanmaktadır. Rapor, Bakanlıklar ve ilgili kurumlara iletilecektir.

(18) Planlı Firma Ziyaretleri ve Yatırım Destek Raporları

ORAN Yatırım Destek Ofisleri bölgesinde yeni kurulmuş, yatırım teşvik belgesi sürecinde olan ya da sektöründe kilit rolü oynayan firmalardan oluşturulan bir firma havuzu belirleyecektir. Sonrasında, uzmanlar tarafından firma ziyaretleri, danışmanlık ve destek faaliyetleri ile ziyaretleri raporlama faaliyetleri düzenlenmesi planlanmaktadır.

(19) Ideathon- Savunma ve Yazılım Sektörü

SAV-TEK ile yazılım ve donanım konusunda Ideathon düzenlenmesi planlanmaktadır. Bu çalışma ile Sivas ve diğer illerden alana ilgi duyan gençlerin yeteneklerini gösterebileceği ve sonucunda şirketlerle doğrudan bağlantı kurup istihdamın sağlanabileceği bir faaliyet yürütülmesi amaçlanmaktadır. Yazılım

ve donanım konusunda alanında uzman bir firmadan kapsamlı bir eğitim alınması ve gençlerin bu eğitime yönlendirilmesi ile yarışmaya katılmadan altyapısını güçlendirmek isteyenler gerekli bilgileri edinebilecektir. Etkinlik AET Electronics şirketinin OSB içerisindeki fabrikasında yapılacaktır. Organizasyona katılan gençlerin kullanacağı yazılım kartları da ücretsiz bir şekilde AET şirketince karşılanacaktır. Ideathon sonunda jüri üyelerince seçimin yapıp ödüllerin verilmesi planlanmaktadır.

(20) Demirağ OSB Odaklı Yatırım Promosyon Faaliyetleri

Demirağ OSB, Sivas TSO ve ORAN bünyesinde belirlenen bir komisyon maharetiyle Demirağ OSB’de yatırım yapma potansiyeli olan yüksek teknolojiye ya da kurumsal firmalara yönelik yatırım promosyon faaliyetleri yapılacaktır.

(21) E-spor Projesi İçin Sivas Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile İşbirliği

Proje ile Kayseri genelinde E-spor alanında farkındalık oluşturularak bu spor dalında nitelikli sporcuların yetişmesine katkı sağlanacak ve gençlerin istihdam edilebilirlikleri artırılabilecektir. Faaliyetler sonucunda verilecek eğitimler ile proje katılımcısı gençlerin E-spor branşlarında lisanslı sporcu veya lisanslı antrenör olmaları hedeflenmektedir. E-spor sporcularının sürekli çalışabilecekleri, turnuvalar düzenlenebilecek ve yeni e-sporcuların yetiştirileceği bir merkez ile projenin sürdürülebilirliği sağlanacaktır. E-Spor Merkezi kurulması adına çalışmalar yürütülecektir.

(22) Araştırma Raporları Hazırlanması

2023 yılında Ajansın faaliyet gösterdiği Sonuç Odaklı Programları destekleyici ve önceden belirlenmiş alanlarda 3’er adet araştırma raporu Sivas ve Yozgat Yatırım Destek Ofisleri tarafından hazırlanacaktır. Sivas YDO tarafından hazırlanacak raporların konusu yeşil dönüşüm ve firma rehberi, sürdürülebilir gıda, yaratıcı endüstriler kapsamında Aşıklık Geleneği olarak belirlenmiştir. Yozgat YDO tarafından ise süt ve süt ürünleri sektör analizi, kuruyemiş sektörü analizi ve e-spor konularında hazırlanacaktır.

iii. Kapasite Geliştirme

(1) YDO Uzmanları Eğitim Faaliyetleri

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü’nün yayınlamış olduğu “Yatırım Destek Ofisi Personeli Gelişim Programı” doğrultusunda YDO personelinin belirlenen uzmanlık alanlarında eğitim almaları planlanmıştır. Bu eğitimlerin ilki Yatırım Fizibilitesi Hazırlama ve Teknik ve Mali Değerlendirme Eğitimleri olacaktır. Planlanan diğer eğitimler şunlardır:

- Büyük Ölçekli İşletmeler, KOBİ'ler ve Girişimciler için TKF ve Özel Sermaye Fonları Başta Olmak Üzere Finansmana Erişim Uzmanlığı Eğitimleri.
- Girişimcilik ve Melek Yatırımcılık Ekosistemi İçerisinde Networking Uzmanlığı Eğitimleri.
- Farklı Sektörlerdeki Yatırımcı ve Girişimcilere Yatırım Danışmanlığı Yapmak Üzere Yatırımlarda Devlet Destekleri Uzmanlığı Eğitimleri.
- Yatırım Ortamı Tanıtım ve Promosyon Faaliyetleri Uzmanlığı Eğitimleri.

(2) Ajans Veri Portalı Yönetim ve Tanıtım Çalışmaları

Ajansın kurulduğu günden itibaren TR72 bölgesi ile ilgili elde ettiği veya ürettiği verilerin ve Ajans tarafından desteklenen projeler ile ilgili bilgilerin güvenli bir ortamda saklanarak görüntülenmesini ve düzenlemesini sağlayan, ayrıca gizli bilgi özelliği olmayan bazı verilerin kamuoyu ile paylaşılabilmesi

adına bir web portalı hazırlanmıştır. Bu portalın kullanımı ile ilgili ajans içi eğitim düzenlenerek yönetimi ve tanıtımı ile ilgili çalışmalar yürütülecektir.

iv. Tanıtım Faaliyetleri

(1) Yurtdışı Çalışma Ziyaretleri Gerçekleştirilmesi

- 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi on altıncı bölümün 196. madde g ve i bentlerinde sırasıyla yer alan ; “Bölgesel kalkınmayla ilgili yurt içindeki ve dışındaki ajans ve kuruluşlarla işbirliği yapmak ve ortak projeler geliştirmek” ve “Ajans Genel Sekreterliğini temsilen, bölgesel gelişme ile ilgili ulusal ve uluslararası toplantılara katılmak ve yurt dışı temaslarda bulunmak” hükümleri gereğince, bölge kalkınması için model oluşturabilecek örneklerin yerinde incelenmesi, örneklerle ilgili edinilecek bilgi ve tecrübenin Ajans kurumsal hafızasına ve bölgedeki temel aktörlerin temsilcileri vasıtasıyla bölgeye aktarılması ve kurumsal kapasitenin artırılması amacıyla uzman personelin de yer alacağı yurtdışı çalışma ve eğitim ziyaretleri gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Yurtdışı çalışma ziyaretlerinin, Ajansın diğer faaliyetleriyle tamamlayıcılık içinde gerçekleştirilmesi hususu gözetilmiştir.
- 2023 yılında bu amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen çalışma ve eğitim ziyaretlerinden bir ya da birkaçının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca, Ajansın gelecekte farklı roller üstlenmesine ilişkin AB’de benzer faaliyet gösteren Ajansların bilgi ve tecrübelerinden yararlanılması da çalışma ziyaretlerinin amaçları arasında yer almaktadır.
- Bölgeye yatırım çekmeye yönelik olarak, özellikle hemşehrilerin yoğun yaşadığı Almanya, Avusturya, Belçika, Hollanda ve Fransa’da iş adamları derneklerinin yurtdışı temsilcilikleri ile koordineli olarak, yatırım ortamı sunumları ve bölge tanıtım toplantıları gerçekleştirilecektir.
- Sivas İhracat Birimi eylem planı doğrultusunda bakanlık tarafından talep edilen hedef ülke tablosuna da işlendiği üzere Kenya ve Cezayir’e yeni tanıtım ofisleri açılması ve firma görüşmeleri yapılması adına ziyaret planlanmaktadır.
- **Sırbistan Ülke Çalışması:** Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyaretleri neticesinde karşılıklı olarak kimlik kartı ile seyahat edilebilen ve Sırp ve Türk yatırımcılar için karşılıklı teşvikler uygulanması kararı alınan Sırbistan için ülke çalışması yapılacaktır. Alım heyeti getirilmesi ve KAYSO ile iş adamı gezisi yapılması faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

(2) Hedef Ülke Seçimi (Almanya- Avusturya-Hollanda-Belçika)

Yurtdışına yapılan göçlerin tekrar Türkiye’ye, vatanlarına ve illerine geri dönmesi amacıyla Orta Anadolu Kalkınma Ajansı Yatırım Destek Ofisleri aracılığı ile bir dizi bütünlük arz eden çalışma yürütmektedir. Bu kapsamda Kayseri, Sivas ve Yozgatlı nüfusların çok olduğu Avrupa ülkelerine ziyarette bulunmuşlardır. Bu ziyaretleri özellikle iş adamları nezdinde gerçekleştirmiş ve sürdürülebilir ilişkiler kurma noktasında hedefinin etrafında çalışmalara da devam etmektedir.

2017 yılı içerisinde Yozgat’ta düzenlenen 2 adet iş adamları zirvesi bu amaçla gerçekleştirilmiştir. Birisi Türkiye’de yer alan Yozgatlı iş adamları ile bir diğeri ise Avrupa’da yer alan iş adamları ile gerçekleşmiştir. Bu zirveler sonrasında yaklaşık 20 iş adamı Yozgat’a irili ufaklı yatırımlar yapmışlardır. Bununla birlikte hedef ülkelerde yaşayan iş adamlarının devlet destekleri ve teşvikleri hakkında bilgileri artmıştır.

Bu zirveler sonucunda kurulan ikili diyaloglar sayesinde bölgeye yatırımların gelmesi konusunda iş adamları cesaretlendirilmiştir. Yatırım fikirlerinin gerçekleşmesi ise çeşitli dinamikleri kendi içerisinde bulundurduğundan yapılan zirvelerin gelenekselleşmiş bir yapıya bürünmesi yatırım ortamına duyulan güveni artıracaktır. Bu durumdan dolayı 2023 yılı için hedef ülkelere ziyaretler yapılması planlanmakta olup, ilin öncelikli ihtiyaçları olan tarım, sanayi ve turizm yatırımları konularında potansiyel yatırımcılara ulaşmak amacıyla fuarlara katılım sağlanacak, yerli ve yabancı yatırımcıları buluşturmak için iş gezileri düzenlenecek, yerel ajans, ticari birlik vb. ilgili kurumlarla iş birlikleri yapılacaktır.

Kalkınma Ajansları Yatırım Destek Ofisi Yönetmeliği 6. maddesinde yer alan " İlin iş ve yatırım ortamını tanıtmak ve ile yatırımcı çekmek" ifadesi uyarınca, bugüne kadar yurtiçi ve yurtdışı platformlarda Bölgedeki yatırım olanakları ve uygulanan mali destekler konusunda bilgilendirme amaçlı ziyaretlerimiz olmuştur.

Yurtdışına geçmiş yıllarda işçi statüsüyle gidip, bugün iş adamı kimliğiyle Avrupa iş dünyasında faaliyet gösteren, bununla birlikte hemşehrilik güdüsünden yola çıkarak hedef kitle olarak belirlediğimiz Sivaslı iş adamlarımıza yönelik bu ziyaretler, her şeyden önce bu paydaşlarımız açısından bakıldığında, ülkemiz tarafından bir sahiplenme duygusunun oluşmasına yol açmaktadır. Bizzat kendi toplantılarında ve işyerlerinde gerçekleştirdiğimiz bu ziyaretler, kendilerinin Türkiye genelinde ve Sivas özelinde muhatap alındıkları duygusunu pekiştirmektedir.

Bu ziyaretlerimizin ardından, özellikle yaz dönemlerinde memleketlerine gelen bu iş adamlarımız, ofisimizi muhakkak ziyaret etmekte, muhtemel yatırım düşünceleri hakkında bizlere muhakkak danışma ihtiyacı hissetmektedirler. Bununla birlikte, kendileri doğrudan olmasa bile, Sivas'ta ikamet eden yakınlarını muhtemel yatırım düşünceleri konusunda kurumumuza yönlendirerek bilgi almalarını sağlamaktadırlar. Özellikle Almanya'dan gelen iş adamlarımızın bugüne kadar ortaya koydukları Rehabilitasyon Merkezi ve Çelik Konstrüksiyon Fabrikası'na yönelik yatırım düşünceleri, Yatırım Destek Ofisleri tarafından detaylı olarak ele alınmış olup, bu iş adamlarımızın OSB Müdürlüğü, KOSGEB, Ticaret ve Sanayi Odası, Teknokentler gibi tüm muhataplarla iletişimleri sağlanmış, gerekli izin-ruhsat süreçleri ve yararlanabilecekleri mali destekler hakkında kendilerine gerekli yönlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Bu yatırım düşünceleri hala güncelliğini korumaktadır.

v. Diğer Faaliyetler

(1) SOGEP Programı:

2019-2021 yılı SOGEP programının önceliklerinden biri de dezavantajlı gruplarının istihdam imkanlarının artırılmasıdır. Benzer şekilde 2023 yılında da bölgedeki hazır yapıların programa başvurularını sağlamak hedeflenmektedir. SOGEP 2021 yılı kapsamında destek almaya hak kazanan 7 projenin imza süreçlerinin yürütülmesi ve izleme faaliyetleri YDO'lar tarafından gerçekleştirilecektir.

2023 yılı Kalkınma Ajansları Genç İstihdamı Teması adına, SOGEP kapsamında devam eden ve hazırlık aşamasında olan projelerde genç istihdamı hedefi güçlendirilecek ve değerlendirme koşullarında istihdamın ağırlığı artırılacaktır. **SOGEP Programı kapsamında üç ilde uygulanacak projelerle 100 adet geçici, 68 adet kalıcı "genç istihdamı" hedeflenmektedir.**

(2) CMDP Programı:

CMDP programı kapsamında program çağrısı, proje geliştirme, proje değerlendirme, bakanlıkla müzakere ve izleme ve değerlendirme süreçleri Sivas Yatırım Destek Ofisi tarafından gerçekleştirilmektedir.

2022 yılı CMDP programı kapsamında Sivas ili için proje havuzu oluşturulacak ve değerlendirme komitesinin yönlendirmesi doğrultusunda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına projeler sunulmuştur. Program kapsamında 2 projenin desteklenmesine karar verilmiştir. Söz konusu projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetleri Sivas Yatırım Destek Ofisi tarafından gerçekleştirilecektir. Aynı şekilde 2023 yılı CMDP kapsamında proje geliştirme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir.

2023 yılı Kalkınma Ajansları Genç İstihdamı Teması kapsamında CMDP 2023 yılı hazırlık faaliyetlerinde genç istihdamı vurgusu artırılacaktır. Genç istihdamını destekleyen projelerin önceliklendirilmesi planlanmaktadır.

(3) “Sivas İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM)” İcra Kurulu Faaliyetleri:

Ajansın yararlanıcı olduğu ve Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında yürütülen bir IPA Projesi sonucunda kurulan Sivas İŞGEM’in icra kurulunda yer alan Orta Anadolu Kalkınma Ajansı 2023 yılı “Genç İstihdamı” teması kapsamında öneri ve projelerini icra kuruluna taşıyacaktır. Bu doğrultuda, en az 40 yeni istihdamın Sivas’a kazandırılması hedeflenmektedir.

(4) “UNESCO Öğrenen Şehirler Ağı” Komisyon Faaliyetleri:

2021 yılında YYDO koordinasyonu ve Yozgat Belediyesi ortaklığında ‘UNESCO Öğrenen Şehirler Ağı’ programına başvuru yapılmış, değerlendirilme süreci 2022 yılı Eylül ayında sonuçlanmış ve Yozgat UNESCO Öğrenen Şehri olmaya hak kazanmıştır. Üyelik sürecinin yönetilmesi amacıyla 2023 yılında Yozgat Belediyesi ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı koordinasyonunda bir komisyon kurulacaktır. “Genç İstihdamı” teması kapsamında faaliyet önerileri kurula taşınacaktır. Komisyon çalışmaları kapsamında “UNESCO Öğrenen Şehirler Ağına” üye şehirler ziyaret edilerek iyi örnek uygulamaları incelenecek ve tavsiye raporu hazırlanacaktır.

Tablo 28. Program Süresi ve Zaman Planlaması- Yerel Kalkınma Fırsatları

Faaliyet	İlgili Özel Amaç	Sorumlu Birim	Paydaşlar	Tür	2023			
					1. Çeyrek	2. Çeyrek	3. Çeyrek	4. Çeyrek
Araştırma Raporlarının Hazırlanması	Özel Amaç 1	Sivas YDO, Yozgat YDO	ORAN	Rapor	x	x	x	x
Ön Fizibilite Raporları	Özel Amaç 1	Tüm YDO’lar	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Sivas Yatırım Alanları Kitapçığının Türkçe ve İngilizce Olarak Güncellenmesi	Özel Amaç 1	Sivas YDO	ORAN	Faaliyet	x	x		
Yozgat Yatırım Alanları Kitapçığının Türkçe ve İngilizce Olarak Hazırlanması	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN	Faaliyet	x	x		
SUMMIT ERCİYES Geleceğe Yatırım Yapanlar Zirvesi	Özel Amaç 1	Kayseri YDO	ORAN, Erciyes Teknopark, ERBAN	Faaliyet	x			
Bölgesel Kalkınma Fonu Potansiyel Firma Tespiti ve Raporlama Faaliyetleri	Özel Amaç 1	Kayseri YDO,	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Yeni Faz Potansiyel Firma Tespiti ve Tanıtım	Özel Amaç 1	Kayseri YDO	ORAN	Faaliyet		x		
2023 Yılı Yatırım Zirvesi	Özel Amaç 1	Tüm YDO'lar	ORAN	Faaliyet			x	
DAP BKİ Proje Değerlendirme ve İzleme Süreçleri	Özel Amaç 1	Sivas YDO	DAP BKİ		x	x	x	x
KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı İle İlgili Faaliyetler	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN, KOP	Faaliyet	x	x	x	x
Start in Sivas Genç Girişimciliği Destekleme Maratonu	Özel Amaç 1	Sivas YDO	Cumhuriyet Teknokent, Sivas İŞGEM	Faaliyet	x	x	x	x
Sivas Yaratıcı Endüstriler Hackathonu	Özel Amaç 1	Sivas YDO	Sivas İŞGEM A.Ş.	Faaliyet		x		
Kariyer Mentörlüğü Projesi	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Yozgat Bozok Üniversitesi, OSB Müdürlüğü, Yozgat TSO, Bozok Teknopark, İŞKUR, Halk Eğitim Merkezi, KOSGEB	Faaliyet	x	x	x	x
Genç Fikirler Fabrikası	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN, Yozgat Valiliği, YOBÜ ve Teknopark ve Melek Yatırımcı Ağları	Faaliyet		x	X	
Ulusal ve Uluslararası Spor Organizasyonları Düzenlenmesi	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN, Yozgat Valiliği	Faaliyet			X	
OSB Odaklı Yatırım Promosyon Faaliyetleri	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN, Yozgat Valiliği, TSO'lar, OSB Müdürlükleri, TKDK Yozgat İl Koordinatörlüğü, KOSGEB Yozgat İl Müdürlüğü	Faaliyet	x	x	X	x
Kayseri İhracatçı Firmaları İle "Yeşil Mutabakat" Kapsamında Bilgilendirme Toplantıları	Özel Amaç 1	KYDO	ORAN, Kayseri Sanayi Odası	Faaliyet			X	
İhracat Firmaları Bilgilendirme Toplantıları	Özel Amaç 1	KYDO	ORAN, Kayseri Sanayi Odası	Faaliyet			X	
İhracat Destek Ofisi Eğitimleri ve Organizasyonu	Özel Amaç 1	Kayseri YDO	ORAN, Kayseri Ticaret Odası, Sivas Ticaret ve Sanayi Odası	Faaliyet	x	x	x	
UCI Bike City Label Çalışmaları	Özel Amaç 1	KYDO	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Sivas Melek Yatırımcılık ve Kalkınma Fonları Çalıştayı	Özel Amaç 1	Sivas YDO	ORAN, C.Ü. Teknokent, Sivas İŞGEM, ERBAN	Faaliyet				x

2024-2028 Yılı TR72 Bölge Planı Hazırlık Çalışmaları	Özel Amaç 1	Tüm Birimler	TR72 Bölgesi	Faaliyet	x	x	x	x
İlçe Ziyaretlerinin Yapılması ve İlçe Raporlarının Hazırlanması	Özel Amaç 1	Tüm YDO'lar		Faaliyet	x	x	x	
Planlı Firma Ziyaretleri ve Yatırım Destek Raporları	Özel Amaç 1	Tüm YDO'lar	ORAN, OSB'ler ve Odalar	Faaliyet	x	x	x	x
Ideathon- Savunma ve Yazılım Sektörü	Özel Amaç 1	Sivas YDO	SAVTEK	Faaliyet			x	x
Demirağ OSB Odaklı Yatırım Promosyon Faaliyetleri	Özel Amaç 1	Sivas YDO	Demirağ OSB, Sivas TSO	Faaliyet	x	x	x	x
E-Spor Merkezinin Kurulması	Özel Amaç 1	Sivas YDO	Sivas Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Proje	x	x		
YDO Uzmanları Eğitim Faaliyetleri	Özel Amaç 1	YDO'lar	ORAN	Faaliyet		x	x	
Yurt Dışı Çalışma Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	Özel Amaç 1	Tüm YDO'lar	ORAN	Faaliyet			x	
Bölgeye Yatırım Çekmeye Yönelik Olarak, Özellikle Hemşehrilerin Yoğun Yaşadığı Polonya, Almanya, Avusturya, Belçika, Hollanda ve Fransa'da Tanıtım Toplantıları	Özel Amaç 1	Tüm YDO'lar	ORAN	Faaliyet				x
Bölgeye Yatırım Çekmeye Yönelik Olarak İstanbul ve Ankara İlleri Başta Olmak Üzere Bölge Tanıtım Toplantıları	Özel Amaç 1	Tüm YDO'lar	ORAN	Faaliyet	x	x		
SOGEP 2023 Proje Geliştirme Çalışmaları	Özel Amaç 1	Tüm YDO'lar	ORAN	Faaliyet	x	x	x	
SOGEP 2022 Projeleri İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri Yürütülmesi	Özel Amaç 1	Tüm YDO'lar	ORAN	Proje	x	x	x	x
CMDP Programı	Özel Amaç 1	Sivas YDO	KAGM	Faaliyet	x	x	x	x
"Sivas İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM)" İcra Kurulu Faaliyetleri	Özel Amaç 1	Sivas YDO	ORAN, Sivas İŞGEM A.Ş.	Faaliyet				
UNESCO Öğrenen Şehirler Ağı Komisyon Faaliyetleri	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN, Yozgat Belediyesi	Faaliyet	x	x	x	x
Paya Dayalı Kitlesele Fonlama Yöntemi ile Bölgedeki Start-Up'ların Fonlanması	Özel Amaç 1	Kayseri YDO	ORAN, Programa Katılan Kitlesele Fon	Faaliyet	x	x		
İşadamları B2B Eşleştirme Programı	Özel Amaç 1	YDO	ORAN, MÜSİAD	Faaliyet			x	
Ajans Veri Portalı Yönetim ve Tanıtım Çalışmaları	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
Ulusal ve Uluslararası Destek Mekanizmalarına Proje Başvurusunda Bulunması	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN	Faaliyet	x	x	x	x
İş İnsanları Zirvesi	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN, Yozgat Valiliği, TSO'lar	Faaliyet		x	x	

Coğrafi İşaret Tesciline Yönelik Faaliyetler	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN, Yozgat Valiliği, TSO'lar ve Belediyeler	Faaliyet	x	x	x	x
Ar-Ge ve Ür-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	Teknopark, İŞGEM, OSB'ler, YOBU ve Yozgat Valiliği		x	x	x	x
PCM Eğitimlerinin Verilmesi	Özel Amaç 1	Yozgat YDO	ORAN	Faaliyet	X	X	X	X

e. İzleme ve Değerlendirme

ORAN, Bölge Planı'nda belirtilmiş olan ana amaç ve hedeflere ulaşmasına yardımcı olmak ve hazırlamış olduğu çalışma programının en iyi seviyede gerçekleşmesini sağlayabilmek adına, faaliyetlerin kurallara uygun yürümesini sağlamak, süreç içerisinde oluşacak riskleri tespit etmek ve bu risklere yönelik düzeltici ve önleyici tedbirleri oluşturarak uygulamaya koymak amacıyla programın sonuçlarını izleme, değerlendirme, koordinasyon ve raporlama faaliyetlerini gerçekleştirecektir.

Bu süreç aşağıdaki ana faaliyetleri kapsamaktadır;

- Belirtilmiş olan performans kriterlerine yönelik sistematik bilgi ve verilerin toplanması
- Toplanan bilgi ve verilerin analizi ile belirlenen hedeflere yönelik gelişme ve risklerin tespit edilmesi
- Analiz sonuçlarınının 3 ya da 6 aylık dönemler halinde Genel Sekretere raporlanması

Belirlenmiş olan performans kriterleri esas alınacaktır. Bu kriterlerin takibi için toplanacak bilgi ve verilerin içeriği, hangi yöntemler ya da kurumlardan tedarik edileceği gibi konular izlenecek uygulamanın performans göstergeleri ile ilgili bölümünde tanımlanmıştır.

Değerlendirme sürecinde ise izlenecek uygulamanın ilgililiği, etkinliği ve sürdürülebilirliği gibi sorulara cevap aranacaktır. Ayrıca uygulama aşamasında karşılaşılan problemler ve hedeflere ulaşılmasına yönelik riskler tespit edilerek ilgili birimler ile paylaşılacaktır.

Tablo 29. Yerel Kalkınma Fırsatları 2023 Yılı Faaliyetleri

Proje/Faaliyet	Sorumlu Birim	Tahmini Maliyet (TL)
"Sivas İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM)" İcra Kurulu Faaliyetleri	Sivas YDO	0
Ajans Veri Portalı Yönetim ve Tanıtım Çalışmaları	Yozgat YDO	0
KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı İle İlgili Faaliyetler	Yozgat YDO	0
Paya Dayalı Kitlesele Fonlama Yöntemi ile Bölgedeki Start-Up'ların Fonlanması	Kayseri YDO	1.500.000
SUMMIT ERCİYES Geleceğe Yatırım Yapanlar Zirvesi	Kayseri YDO	400.000
İlçe Ziyaretlerinin Yapılması ve İlçe Raporlarının Hazırlanması	Tüm YDO'lar	0
Bölgesel Kalkınma Fonu Potansiyel Firma Tespiti ve Raporlama Faaliyetleri	Kayseri YDO,	0
Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Yeni Faz Potansiyel Firma Tespiti ve Tanıtım	Kayseri YDO	0
2023 Yılı Yatırım Zirvesi	Tüm YDO'lar	0

Yurt Dışı Çalışma Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	Tüm YDO'lar	400.000
Sırbistan Ülke Çalışmaları	KYDO	150.000
UCI Bike City Label Çalışmaları	KYDO	50.000
Tedarik Zinciri Projesi	Yozgat YDO	500.000
İl Bazında Büyük Firmaların Tedarik Zincirine O İlde Faaliyet Gösteren Küçük Firmaların Dahil Edilmesi	Tüm YDO'lar	60.000
Bölgeye Yatırım Çekmeye Yönelik Olarak İstanbul ve Ankara İlleri Başta Olmak Üzere Bölge Tanıtım Toplantıları	Tüm YDO'lar	0
Ön Fizibilite Raporları	Tüm YDO'lar	0
SOGEP 2023 Proje Geliştirme Çalışmaları	Tüm YDO'lar	0
Bölgeye Yatırım Çekmeye Yönelik Olarak, Özellikle Hemşerilerin Yoğun Yaşadığı Polonya, Almanya, Avusturya, Belçika, Hollanda ve Fransa'da Tanıtım Toplantıları	Tüm YDO'lar	200.000
Gemerek Organize Sanayi Hayat Buluyor Projesi (CMDP) Danışmanlık Çalışmaları	Sivas YDO	0
Sivas Yaratıcı Endüstriler Hackathonu	Sivas YDO	50.000
Start in Sivas Genç Girişimciliği Destekleme Maratonu	Sivas YDO	300.000
Sivas Yatırım Alanları Kitapçığının Türkçe ve İngilizce Olarak Güncellenmesi	Sivas YDO	0
İhracat Destek Ofisi Eğitimleri ve Organizasyonu	Kayseri YDO	150.000
İşadamları B2B Eşleştirme Programı	YDO	400.000
Kariyer Mentörlüğü Projesi	Yozgat YDO	300.000
Sivas Melek Yatırımcılık ve Kalkınma Fonları Çalıştayı	Sivas YDO	30.000
Yozgat Yatırım Alanları Kitapçığının Türkçe ve İngilizce Olarak Hazırlanması	Yozgat YDO	0
OSB Odaklı Yatırım Promosyon Faaliyetleri	Yozgat YDO	200.000
Ulusal ve Uluslararası Destek Mekanizmalarına Proje Başvurusunda Bulunulması	Yozgat YDO	300.000
İhracata Yönelik Eğitimler ve Organizasyon	Yozgat YDO	0
Yozgatlı İş Adamları Zirvesi	Yozgat YDO	500.000
Genç Fikirler Fabrikası	Yozgat YDO	500.000
Öğrenen Şehirler Ağı Üyelik Faaliyetleri	Yozgat YDO	0
Rota Yozgat Uygulama ve Websitesi Çalışmaları ve Tanıtım Faaliyetleri	Yozgat YDO	250.000
Coğrafi İşaret Tesciline Yönelik Faaliyetler	Yozgat YDO	0
2024-2033 Yılı TR72 Bölge Planı Hazırlık Çalışmaları	Tüm Birimler	0
Planlı Firma Ziyaretleri ve Yatırım Destek Raporları	Tüm YDO'lar	0
Ideathon- Savunma ve Yazılım Sektörü	Sivas YDO	200.000
Demirağ OSB Odaklı Yatırım Promosyon Faaliyetleri	Sivas YDO	0
SOGEP 2022 Projeleri İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri Yürütülmesi	Tüm YDO'lar	0
Toplam		8.440.000

5.Sonuç ve Değerlendirme

“Kırsal Alanda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Kalkınmasının Sağlanması” Programı ile kırsal alanda yaşayan bireylerin örgütlenmesi, pazarlama yeteneklerinin artırılması, yeni pazar kanallarına ulaşmalarının sağlanması, kendilerine has ürünlerin etkin yönetiminin sağlanması, coğrafyalarına uygun yeni bitkilerin denenmesi ve altyapı problemlerini giderilmesi yoluyla sosyo-ekonomik gelişimlerinin sağlanması hedeflenmiştir.

“İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Üretimin Geliştirilmesi” programı ile makine-ekipman desteği kadar, firmaların üretim ve yönetim süreçlerinde eğitim ve danışmanlık metotlarını kullanarak ve tasarım yetkinliklerinin artırılması yoluyla rekabet seviyelerinin artırılması, dolaylı yoldan ise daha fazla ihracat yapmaları, hammadde girdilerini azaltmaları ve uzun yıllar faaliyetlerini sürdürebilmeleri amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra TR72 imalat sanayinde genç istihdamını artırmak, gençlerin işgücüne katılımını hızlandırmak ve gençlerin kalifikasyonlarını yükseltmek yönünde faaliyetler planlanmıştır.

“Alternatif Turizm İmkanlarının Geliştirilmesi” Sonuç Odaklı Programı ile kış, termal, sağlık ve spor turizmüne yönelik altyapı imkanlarının geliştirilmesi ve tanıtımının yapılması ile kırsala ait turizm değerlerine yönelik üretim ve uygulamaların çeşitlendirilmesiyle kırsalda alternatif turizmin geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmiştir.

Yerel Kalkınma Fırsatları’nda yer alan ilk aşama girişimcilerin desteklenmesi, gençlere yönelik eğitimlerde modern teknik ve uygulamaların geliştirilmesi ve kaynak verimliliğinin artırılması yoluyla bölgenin rekabet edebilirliğine katkı yapılması hedeflenmektedir.

Düzenleyici kurumlar ihdas edilerek ve ilgili konudaki paydaşların doğru seçilmesi ve amaçlar noktasında anlaşılması yollarıyla programların sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

6.Ekler

EK-A Güdümlü Proje Bilgi Formu

EK-B n Fizibilite Konusu Proje nerileri Listesi

Sıra No.	Ajans Adı	Proje Konusu	Sektörü	Uygulama Yeri (il-ilçe)	Yatırım Byklg (milyon USD)	Açıklama
1	ORAN	Metal Krom retimi	Metalurji ve Maden	Kayseri-Pınarbaşı	15 milyon USD	Krom madeninden Metal Krom retilmesi için yatırım yapacak olan bir firmanın talebi ile hazırlanmıştır.
2	ORAN	Organik Malt içecek İmalatı	Tarımsal Sanayi	Kayseri-İncesu	1 milyon USD	Kayseri-İncesu'da bulunan ve daha önce Ajans desteği ile kurulmuş olup atıl vaziyette bulunan tesiste Gilaboru ve üzüm kullanılarak ihracata yönelik organik, alkolsüz malt içeceği imalatı.
3	ORAN	Fermuar retimi n Fizibilite Raporu	Tekstil Ve Hazır Giyim Yan Sanayi	Sivas-Merkez	15 milyon USD	Sivas Demirağ OSB'nin 2022 yılında CMP kapsamına alınması ve 6. Bölge desteklerinden faydalanması ile birlikte yapılan tahsisler sonrasında tekstil ve hazır giyim kümelenmesini desteklemek üzere ön fizibilite raporunun hazırlanması düşünülmüştür. 10 bin m ² kapalı alana sahip fabrika ve 200 kişilik istihdam için yaklaşık maliyet hazırlanmıştır.
4	ORAN	Odun Suyu (Sirkesi) Gübresi retimi	Tarımsal Sanayi	Sivas-Gemerek	2 milyon USD	Sivas Gemerek OSB'de faaliyet gösteren bir enerji firmasının atıklarının değerlendirilmesi ve endüstriyel simbiyoz gerçekleştirilmesi adına açık bir yatırım alanı olarak değerlendirilmiştir. Bin m ² kapalı alana sahip fabrika ve 20 kişilik istihdam için yaklaşık maliyet hazırlanmıştır.
5	ORAN	Ayakkabı Fabrikası	Tekstil Ve Hazır Giyim Sanayi	Yozgat - Merkez / Boğazlıyan	1 milyon USD	Yozgat SEGE de 5. Kademede bulunduğu için, emek yoğun sektörlerde yapılacak olan yatırımlar devlet desteklerinden daha fazla faydalanabilmektedir. İlde tekstil ve hazır giyim sektöründe kümeleşmeyi desteklemek üzere Bozok OSB'de kurulabilecek bir ayakkabı üretim fabrikasının n fizibilitesi hazırlanacaktır.
5	ORAN	Leblebi Fabrikası	Tarımsal Sanayi	Yozgat - Merkez / Boğazlıyan	1 milyon USD	Yozgat nohut üretiminde her yıl üst sıralarda yer almasına rağmen nohutla ilgili katma değerli ürün üretimi oldukça sınırlıdır. İlde bu konuda faaliyet gösteren firmalar leblebi üretiminin ilk aşamalarını yapabilmektedir. Üretim

						sürecinin tamamının Yozgat'ta yapılabilmesi için OSB içerisinde kurulabilecek bir tesisin öz fizibilitesi hazırlanacaktır.
7	ORAN	Süs Bitkisi Serası	Tarım	Yozgat ilçeleri	1 milyon USD	2021 yılında Yozgat YDO tarafından ilde yetiştirilmesi uygun süs bitkileri konusunda araştırma raporu hazırlanmıştır. Bu raporda hareketle alanda yatırım yapmak isteyen firmalara rehber olmak üzere ön fizibilite raporu hazırlanacaktır.

EK-C Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu

Hedef Ülke	Ziyaret Amacı	Ziyaretin ilişkili olduğu SOP	Beklenen Fayda	Kurulması Planlanan İşbirlikleri	Ajans Katılımcı Sayısı	Ziyarete Bölgeden Katılan Firma/ Kurum/ Kuruluş/ Kişi Sayısı	Ajans Bütçesinden Katlanılacak Maliyet (TL)
ABD, Estonya veya Avrupa	Benim İşim Girişim Finalistleri için Hızlandırma Programı	Yerel Kalkınma Fırsatları	Girişimcilerin Uluslararası alana açılabilmesi için ağ oluşturma	AB projelerinde ortak bulabilmek ve Girişimcilik Ekosistemini geliştirerek yeni ürünlerin önünü açmak	2 kişi	Girişimci takım liderleri-3 kişi Kamu Kurumları -2 kişi (5 kişi)	50.000
Almanya	16-20 Şubat 2023 tarihleri arasında Münih'te düzenlenen Uluslararası Seyahat, Karavan Turizmi Fuarına katılım sağlamak	Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	Pandemi süreciyle beraber turistlerin tatil tercihlerinde değişiklikler oluşmuştur. Bu kapsamda TR72 Bölgesindeki alternatif turizm alanlarının yurt dışından gelebilecek turistlere tanıtılması büyük önem arz etmektedir.	Türkiye'ye tur düzenleyen acentalar ve bireysel ziyaretçiler.	2 kişi	Sivas Valiliği-1 kişi Sivas İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-1 kişi Turizm Sektörü Temsilcileri-2 kişi	200.000
Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda	İş adamları buluşması	Yerel Kalkınma Fırsatları	Özellikle Yozgatlı ve Sivaslı işadamlarımızın yoğun olduğu ülkelerde, Yozgat ve Sivas'a yönelik yatırım	Muhtemel yatırımlar konusunda iş adamlarımızla bağlantıların kurulması	6 Kişi	10 Kişi	400.000

			promosyon faaliyetlerinin yürütülmesi				
Avusturya	<p>Yozgat ilinden yurtdışında göçen vatandaşların yoğun olarak yaşadığı ülkelerin başında Avusturya gelmektedir. Yaklaşık 60 bin Yozgatlı Avustralya'da yaşamaktadır. Bu durum gerek ticaretin geliştirilmesi gerekse Yozgat iline yatırım çekmek açısından oldukça önemli bir potansiyel teşkil etmektedir. 2023 Yılında Yatırım Zirvesi, İş İnsanları Buluşması gibi etkinlikler düzenlenerek bu potansiyelden faydalanılmaya çalışılacaktır. Bunun yanı sıra sektörel analizler yapılarak yerli ve yabancı yatırımcılar için sektör bazlı etkinlikler/buluşmalar organize edilecektir ve yeni işbirliklerin kurulması sağlanacaktır.</p>	Yerel Kalkınma Fırsatları	Yabancı Yatırımcı çekme ve yeni iş birlikleri oluşturma	Yozgat Valiliği, Yozgat TSO, TKDK Yozgat İl Koordinatörlüğü, KOSGEB Yozgat İl Müdürlüğü	4 Kişi	6 Kişi	200.000

Avusturya	Avusturya Viyana şehrinde 13-16 Ocak 2023 tarihinde düzenlenecek olan Ferien-Messe Wien turizm fuarlarına katılarak bu ülkelerde faaliyet gösteren seyahat acentalarına, turizm profesyonellerine, operatörlere ve yatırımcılara Erciyes Kayak Merkezi ve Bölgenin sahip olduğu turistik zenginlikleri tanıtmayı amaçlamaktadır. Yapılan tanıtımlar neticesinde Avrupa ülkelerinde kış sporları ile ilgilenen kitlenin ülkemize ve şehrimize gelmeleri hedeflenmektedir.	Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	Rusya, Ukrayna, Polonya ve Belarus pazarında yakalanan başarı, Avrupa ülkelerinde de yakalamayı hedeflemektedir. Belirtilen ülkelerdeki kayak severlerin alternatif destinasyonları deneyimlemelerini sağlamak amacıyla şehrimize gelmelerine alt yapı oluşturulacaktır. Ülkemize gelecek olan yabancı misafirlerin ekonomik anlamda şehrimize katkı sağlaması en büyük fayda olacaktır. Yurt dışından gelecek olan turist sayısında artış sağlanması bölgemizde turizm yatırımlarının da artmasına zemin hazırlayacaktır. Bu girişimler sonucunda şehrimizdeki turizm potansiyelinin gelişmesine katkı verecektir.	Avusturya'da faaliyet gösteren tur operatörleri ve seyahat acentaları ile ikili görüşmeler yapmak ve mevcut olan talepleri Erciyes Kayak Merkezi'ne yönlendirmek.	2 kişi	Erciyes A.Ş.-2 kişi	100.000
-----------	--	---	---	---	--------	---------------------	---------

Polonya	<p>Polonya, mobilya üretiminde söz sahibi olan gelişmekte olan bir ülkedir. Pazarı Avrupa olan Polonyalı mobilya üreticileri, ucuz iş gücü, uygun yatırım imkanları ve mevcut tedarik altyapısı ile Türkiye'yi tercih edebilirler. Türk üreticiler ağırlıklı olarak Ortadoğu pazarına satış yaparken Polonyalı üreticiler Avrupa pazarına satmaktadır.</p> <p>Polonya'da mobilya sektörünün gelişmiş olduğu bölgelerdeki Sanayi Odaları ile temasa geçerek KAYSO ile birlikte karşılıklı yapılacak iş adamı organizasyonları ile yeni işbirlikleri imkanları sağlanmas planlanmaktadır.</p>	Yerel Kalkınma Fırsatları	Yabancı Yatırımcı çekme ve yeni işbirlikleri oluşturma	Polonya'da mobilya sektörünün gelişmiş olduğu Gydansk, Krakow gibi bölgelerdeki Sanayi Odaları ile temasa geçerek KAYSO ile birlikte karşılıklı yapılacak iş adamı organizasyonları ile yeni işbirlikleri imkanları sağlanması	2 kişi	5 kişi	150.000
---------	---	---------------------------	--	--	--------	--------	---------

Kenya ve Cezayir	Sivas İhracat Birimi eylem planı doğrultusunda tanıtım ofisleri açılması ve firma görüşmeleri yapılması adına ziyaret planlanmaktadır.	Yerel Kalkınma Fırsatları	Yabancı Yatırımcı çekme ve yeni işbirlikleri oluşturma	Muhtemel yatırımlar konusunda iş adamlarımızla bağlantıların kurulması	2 kişi	5 kişi	150.000
“Öğrenen Şehirler Ağı” üye şehirler	‘UNESCO Öğrenen Şehirler Ağı’ üyelik sürecinin yönetilmesi amacıyla 2023 yılında Yozgat Valiliği ve Yozgat Belediyesi ve Orta Anadolu Kalkınma Ajansı koordinasyonunda bir komisyon kurulacak ve bu komisyon faaliyetleri kapsamında iyi uygulama örnekleri ziyaret edilecektir.	Yerel Kalkınma Fırsatları	İyi uygulama örnekleri ziyaret ederek uygulanabilir örnek projeler bir rapor kapsamında yerel yönetim organlarına sunulacaktır.	“Öğrenen Şehirler Ağı” üye şehirlerin yerel yönetimleri ile Yozgat Belediyesi arasında iş birliklerinin kurulması.	5 kişi	Yozgat Valiliği 1 kişi, Yozgat Belediyesi 1 kişi	250.000

Ek-D Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Detaylı Etkinlik Bütçesi (KDV Dahil)	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İşbirliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte n Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Bölge İmalat Sanayi ile ilişkili Paydaşlarla SOP Özel Amaçlarına Yönelik Ortak Faaliyetler Düzenlenmesi - Bilgilendirme Seminerleri (Savunma Sanayi Sempozyumu vb.) - Tanıtım Faaliyetleri - Başlangıç Eğitimleri - Arama Toplantıları - Sektör Buluşmaları - Pilot Çalışmalar - İyi Uygulama Ziyaretleri, Teknik Geziler	İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Ürünlerin Geliştirilmesi	Bölge imalat sanayi paydaşlarının tasarım, verimlilik, kurumsallaşma, orta-yüksek ve ileri teknoloji düzeyinde üretim, dijitalleşme konularında bilgi düzeyinin artırılması	Paydaşların imalat sanayi için beraber iş yapma kapasiteleri artacak. Firmaların kurumsallaşma, teknoloji düzeylerinin artması sağlanacak. Süreçlerin daha verimli olmasının önü açılacak. TR72 Bölgesi'nde e-ihracata yönelim artacak. Ürün tasarım kalitesinde yükselme meydana gelecek.	300.000 TL	Kayseri, Sivas, Yozgat	Meslek Odaları, OSB Müdürlükleri, TR72 İmalat Sanayi, İŞGEM A.Ş.	İSDB	2023 IV. Çeyrek
TR72 İmalat Sanayinde Genç İstihdamını Artırma Çalışmaları - İstihdam Garantili Eğitimler	İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli	Bölge imalat sanayinde genç istihdamını artırmak	Gençlerin imalat sanayinde daha hızlı istihdam edilmeleri sağlanacak. Genç çalışanlarla ilgili karar	500.000 TL	Kayseri, Sivas, Yozgat	TR72 İmalat Sanayi	İSDB	2023 IV. Çeyrek

- İşbirliği Protokolleri (UGDD, KAYSO, Erciyes KSS, KBB) - TR72 Bölgesi Mühendis ve Tekniker İstihdamını Hızlandırma Programı - Kayseri İmalat Sanayi İçin Mavi Yaka Çalışan Yetiştirme Programı	Ürünlerin Geliştirilmesi		verme süreçlerinin kalitesi artacak.					
Sivas İnovasyon Merkezi'nde Meslek Lisesi / Üniversite Öğrencilerinin Eğitilmesi Programı	İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Ürünlerin Geliştirilmesi	Güdümlü proje desteği ile kurulacak Sivas İnovasyon Merkezi'ndeki makinelerin kullanımı konusunda mesleki eğitim öğrencilerinin yetiştirilmesi sağlanacak.	Gençlerin mezuniyetten sonra imalat sanayinde daha hızlı istihdam edilmeleri için kalifikasyonları artacak.	50.000 TL	Sivas	Sivas 1. OSB Müdürlüğü, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğü	İSDB	2023 III. Çeyrek
TR72 İmalat Sanayi Teknik Destek Uygulamaları - KOBİ Teknik Destek Programı Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları - 2022 Yılı Üreten Şehirler Programı Danışmanlık ve Eğitim Çalışmaları	İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Ürünlerin Geliştirilmesi	TR72 İmalat Sanayi Firmalarının SOP özel amaçları doğrultusunda katma değerinin artırılması	Üreticilerde aldıkları danışmanlıklarla ekonomik kazançlar oluşacak.	6.500.000 TL	Kayseri, Sivas, Yozgat	TR72 İmalat Sanayi	İSDB	2023 IV. Çeyrek

- TR72 Bölgesi'nde Faaliyet Gösteren Firmalara Yönelik Doğrudan Ajans Uzmanlarınca Verilecek Danışmanlık Faaliyetleri								
TR72 Bölgesinde Tasarım Kültürünün Geliştirilmesi Faaliyetleri	İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Ürünlerin Geliştirilmesi	Tasarım ekosisteminin gelişmesi. Tasarım odaklı üretimin artması	Bölge imalatçılarında tasarım ile oluşan özgünlük ve kar marjlarının yükselmesine yönelik farkındalık artacak.	500.000 TL	Kayseri, Sivas, Yozgat	TR72 İmalat Sanayi	İSDB	2023 II. Çeyrek
TR72 Bölgesi'ndeki Stratejik Üretim Sektörlerinde Gençlere Yönelik Proje Yarışmaları Düzenlenmesi	İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Ürünlerin Geliştirilmesi	Gençlerin girişimcilik seviyelerini artırmak, stratejik sektörlerde istihdam imkanlarını çoğaltmak	Gençlerin proje kültürünü edinmeleri sağlanacak. İmalatçı firmaların aday mühendislerini daha iyi tanımaları ve istihdam etmeleri sağlanacak.	150.000 TL	Kayseri, Sivas, Yozgat	TR72 İmalat Sanayi	İSDB	2023 III. Çeyrek
Kayseri, Sivas ve Yozgat İmalat Sanayinde Ur-Ge Projelerine Teknik Yardım Sağlanması * Ur-Ge potansiyeli taşıyan sektörlerin tespiti * Ur-Ge başvurusunu yapacak kurumların araştırılması ve seçimi	İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Ürünlerin Geliştirilmesi	İmalat sanayindeki üreticilerin ihracat oranlarının artması	İmalatçı firmalar kurumsallaşacak, aldıkları teknik yardımlarla daha etkin ihracat yapacaklar.	25.000 TL	Kayseri, Sivas, Yozgat	TR72 İmalat Sanayi	İSDB	2023 IV. Çeyrek

* Ur-Ge Başvuru Sürecinde Teknik Yardım								
Gençler İçin TR72 İmalat Sanayi Kariyer Mentörlüğü	İmalat Sanayinde Kurumsallaşma ve Katma Değerli Ürünlerin Geliştirilmesi	İmalat sanayindeki deneyimli kadrolar ile gençleri bir Mentörlük altyapısında buluşturup eşleştirmek	Sanayide istihdam olma konusunda gençlerin daha istekli olmaları sağlanacak	250.000 TL	Kayseri, Sivas, Yozgat	TR72 İmalat Sanayi	İSDB	2023 IV. Çeyrek
Engelli Aktif Yaşam Merkezi Atlı Terapi Eğitici Eğitimi	Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	SOGEP 2019 kapsamında desteklenen ve önemli bir turizm bölgesi içerisinde yer alan Sivas Engelli Aktif Yaşam Merkezi'nde atlı terapi konusunda uzman personel sayısını artırmak adına Sivas İl Özel İdaresi ve Sivas Kültür A.Ş. ile işbirliği yapılarak eğitimler düzenlenecektir.	Sivas'ın gözde turizm alanında yer alan ajans yapısındaki eğitim ve kültür faaliyetlerinin artması. Bu alanda eğitici sayısının artırılması	60.000 TL (3 Eğitim için)	Sivas	Sivas İl Özel İdaresi (10.000 TL) ORAN (50.000 TL)	Sivas YDO	2023 I. Ve II. Çeyrek
Fam Trip (TR72 Bölgesine Turizm ve Sağlık Altyapısını Tanıtımına Yönelik Tanıtım Gezisi)	Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	Uluslararası faaliyet gösteren acente, blogger, ve gazetecilere TR72 Turizm olanaklarının ve sağlık altyapısının tanıtımı	Gelen turist sayısının artmasına katkıda bulunmak ve bölgede turizm çeşitlendirmesini sağlamak	300.000 TL	Kayseri	TR72 İl Kültür Turizm Müdürlükleri, Kültür A.Ş., İl Özel İdareleri (Bu etkinlik detayları henüz belli değildir)	TTB	2023 Yılı Geneli

Sarıkaya Roma Hamamı için Dijital Envanter ve 3D Modelleme Çalışmaları	Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	Yozgat ilinde öncelikle Sarıkaya Roma Hamamından başlanarak dijital envanter ve 3d modelleme çalışmalarının yapılması	Yozgat ili kültür ve turizm değerlerinin korunması ve turizme kazandırılması	250.000 TL	Yozgat	Yozgat Valiliği, Yozgat İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Yozgat YDO	2023 Yılı Genel
Yol ve Dağ Bisikleti Yarışları	Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi	Erciyes'te Yüksek İrtifa Bisiklet ve Spor Turizminin geliştirilmesi ve Yozgat ili ve Çamlık Milli Parkı'nın uluslararası bisiklet sporcularına tanıtımı	Uzak coğrafyalardan yabancı bisiklet takımlarının Erciyes'te Yüksek İrtifa antrenman kampları yapmalarını sağlamak, yarışlar sayesinde bisiklet takımlarının uzun konaklama süreleri ile kamp yapmalarını sağlamak ve bölge ekonomisine en fazla katma değeri oluşturmak. Ayrıca ilk defa Yozgat Çamlık Milli parkında düzenlenecek Dağ bisikleti yarışları ve Sorgun-Sarıkaya-Yozgat arasında düzenlenecek olan yol bisikleti yarışları ile Bölge tanıtımına katkıda bulunmak (Kayseri'de 10 – Sivas ve Yozgat'ta 4 yarış planlanmaktadır)	300.000 TL	Kayseri	Erciyes Yüksek İrtifa Spor Turizm Derneği, Kayseri Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Toto, Bisiklet Federasyonu	TTB	2023 III.- IV.Çeyrek

Kooperatifçilik Semineri (Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri de dâhil)	Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişimlerinin Sağlanması	Bölgede faaliyet gösteren kooperatiflerin birbirleri ile iletişime geçmelerine zemin hazırlamak, kooperatifçilik alanında yaşanan problemlerin ve çözüm önerilerinin görüşülmesine imkân sağlamak.	Kooperatiflerin sorunları ve çözüm önerilerinin tespit edilmesi.	100.000 TL	Kayseri, Sivas, Yozgat	Üniversiteler, İl Tarım ve Orman Müdürlükleri, Ticaret İl Müdürlükleri	KSKB	2023 II. Çeyrek
Yöresel Üretim Webinarı	Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişimlerinin Sağlanması	Bölge'de başta kooperatifler olmak üzere yöresel üretim yapan paydaşların, ürün tanıtımı yapabilmelerini, üretim ve pazarlamada karşılaşılan sorunlarla birlikte yapılabilecek işbirliklerinin görüşülmesini sağlamak.	Yöresel ürünlerin tanıtımının sağlanması.	10.000 TL	Kayseri	İlçe Kaymakamlıkları, İlçe Belediyeleri	KSKB	2023 II. Çeyrek
Zerun Gastronomi Günü-Gacer Gastronomi Günü	Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişimlerinin Sağlanması	Bölgedeki ata tohumlarının üretiminin yaygınlaştırılmasını ve tanıtımının yapılmasını sağlamak.	Ata tohumlarının katma değerli üretiminin sağlanması.	200.000 TL	Sivas, Kayseri	İl Tarım ve Orman Müdürlükleri, Üniversiteler	KSKB	2023 III. Çeyrek
Benim İşim Girişim İş Fikri Yarışması V.Dönem	Yerel Kalkınma Fırsatları	Gençlerde Kendi İşini Kurma fikrinin özendirilmesi	Her yıl finale kalan 10 finalistten en az bir yeni	300.000 TL	Kayseri	Erciyes Teknopark	Kayseri YDO	2023 Kasım

			şirket kurulmasının sağlanması					sonuna kadar
Büyük Ölçekli İşletmeler, KOBİ'ler ve Girişimciler için TKF ve Özel Sermaye Fonları Başta Olmak Üzere Finansmana Erişim Eğitimleri (çevrimiçi)	Yerel Kalkınma Fırsatları	İlde daha fazla KOBİ ve girişimcinin finansmana ulaşmasını sağlamak	En az 1 firma Bölgesel Kalkınma Fonundan faydalandırıldı.	5.000 TL	Kayseri	Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası	Kayseri YDO	2023 I. Çeyrek
Dijital Ürün Atölyesi Kurulumu	Yerel Kalkınma Fırsatları	Yetenekli gençlere dijital ürün geliştirme ve mikro ihracat yapma kabiliyetinin kazandırılması. Gençlere eğitim verilmesi ve Solid, Altium, E-Plan gibi programların ve uygun donanımın lisanslı olarak gençlerin kullanımına sunulması.	En az 2 dijital ürün üretilmesi ve pazarlanması.	500.000 TL	Kayseri	Erciyes Teknopark A.Ş.	Kayseri YDO	2023 II.Çeyrek
Erciyes Geleceğe Yatırım Yapanlar Zirvesi	Yerel Kalkınma Fırsatları	Ulusal ve Uluslararası Yatırım Sermayesi Fonlarını Start-up'larla buluşturmak	En az 1 Start-Up'ın fon alması	150.000 TL	Kayseri	Erciyes Teknopark	Kayseri YDO	2023 III. Çeyrek
Genç Fikirler Fabrikası	Yerel Kalkınma Fırsatları	Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat Teknopark ve Yozgat TSO işbirliğinde genç girişimcilik	Girişimci sayısının artması, genç girişimciliği konusunda farkındalığın artırılması, üniversitesi öğrencilerinin	500.000 TL	Yozgat	Yozgat TSO, Yozgat Valiliği ve Yozgat Bozok Üniversitesi	Yozgat YDO	2023 II. Ve III. Çeyrek

		konusunda farkındalık sağlamak, bu alana yönlendirmek ve motive etmek adına yarışma, konferans vb. etkinliklerin düzenlenmesi planlanmaktadır.	girişimciliğe yönlendirilmesi, ilham veren konuşmacıların konferans düzenlemesi ve girişimcilik yarışmasının yapılması					
Girişimcilerle Saha Ziyareti Faaliyeti	Yerel Kalkınma Fırsatları	BİG, Dijital Ürün Atölyesi veya Oyun Stüdyosundan çıkan başarılı girişimcilerin yurtiçi veya yurtdışındaki Girişimci Hızlandırma Programlarına katılım sağlamaları.	En az 5 girişimcinin yurtiçi veya yurtdışında bir hızlandırma programına katılımının sağlanması.	300.000 TL	Kayseri	Erciyes Teknopark A.Ş.	Kayseri YDO	2023 II. Çeyrek
HAMLE Programı	Yerel Kalkınma Fırsatları	İlde HAMLE programından destek olan firma sayısını artırmak	En az 1 firmanın HAMLE programından destek alması		Kayseri	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Kayseri YDO	2023 I. Çeyrek
İhracatı Geliştirme Faaliyetleri	Yerel Kalkınma Fırsatları	Kayserili firmaların ihracatta hedef olarak belirlediği ve sıkıntı yaşadıkları ülkelerin Ticaret Müşavirlerini Kayserili işadamları ile buluşturmak, Yozgat'ta ise hedef olarak belirlediğimiz ülkelerin Ticaret Müşavirleri ile ildeki ticaret potansiyelini geliştirmek için	En az 3 ülke Ticaret Müşaviri ile 6 çevrimiçi toplantı düzenlenmesi		Kayseri, Yozgat	Kayseri Sanayi Odası, Yozgat TSO'lar	Kayseri YDO, Yozgat YDO	2023 II. Çeyrek

		toplantıların organize edilmesi planlanmaktadır.						
İlçe Ziyaretleri ve İlçe Raporlarının Hazırlanması	Yerel Kalkınma Fırsatları	İlçelerin ziyaret edilmesi, proje potansiyellerinin ortaya çıkarılması	Kayseri'de 16, Yozgat'ta 14 ilçe ziyaret edildi ve rapor hazırlandı		Kayseri, Yozgat	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Mahalli ve Mülki İdareler	Kayseri YDO, Yozgat YDO	2023 I-II. Çeyrek
Kariyer Mentörlüğü Projesi	Yerel Kalkınma Fırsatları	2022 yılı için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen 'Gençlerin İstihdamı' teması kapsamında geliştirilen proje kapsamında iş arayan gençler ve vasıflı eleman ihtiyacı olan sektör yetkilileri bir araya getirilerek gerekli yönlendirmelerin yapılması, gençlerin gerekli eğitimlerin almalarının sağlanması, henüz kariyer planlaması olmayan gençler için mentörlük yapılması, bir kariyer planı belirlenmesi ve işveren-işçi ağının genişletilmesi için bölge çapında toplantılar ve	1 adet Kariyer Günü düzenlenmesi 3 adet Eğitim Programları düzenlenmesi 2 adet lise ve üniversite öğrencilerine yönelik Teknik Gezi	500.000 TL	Yozgat	İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Yozgat Bozok Üniversitesi, OSB Müdürlüğü, Yozgat TSO, Bozok Teknopark, İŞKUR, Halk Eğitim Merkezi, KOSGEB	Yozgat YDO	2023 Yılı Geneli

		yarışmalar düzenlenmesi planlanmaktadır.						
Oyun Stüdyosu Kurulumu	Yerel Kalkınma Fırsatları	Bilgisayar oyunu konusunda yetenekli ama kısıtlı imkanlara sahip gençler için bir Game Studio kurularak burada gençlere eğitim verilmesi ve lisanslı yazılımlar ile oyun üretip pazarlamalarının sağlanması.	En az 2 oyunun üretilmesi ve pazarlanması.	500.000 TL	Kayseri	Erciyes Teknopark A.Ş.	Kayseri YDO	2023 III.Çeyrek
Ön Fizibilite Çalışmaları	Yerel Kalkınma Fırsatları	İlin potansiyel yatırım konularıyla ilgili yatırımcılara belge hazırlamak	7 adet ön fizibilite raporu hazırlanması		Kayseri, Yozgat	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Kayseri YDO, Yozgat YDO	2023 III. Çeyrek
Sivas Genç Girişimciliği Destekleme Maratonu	Yerel Kalkınma Fırsatları	Sivas'ta Cumhuriyet Teknokent ve Sivas İŞGEM A.Ş. öncülüğünde genç girişimcilik konusunda farkındalık sağlamak, bu alana yönlendirmek ve motive etmek adına yarışma, konferans	Prototip aşamasına geçen girişimci sayısının artması, genç girişimciliği konusunda farkındalığın artırılması, üniversitesi öğrencilerinin girişimciliğe yönlendirilmesi, ilham veren konuşmacıların konferans düzenlemesi	200.000 TL	Sivas	Sivas Cumhuriyet Teknokent, Sivas İŞGEM A.Ş.	Sivas YDO	2023 I. ve II. Çeyrek

		vb. etkinlikleri içeren bir maraton düzenlenmesi planlanmaktadır.						
Sivas Melek Yatırımcılık ve Kalkınma Fonları Çalıştayı	Yerel Kalkınma Fırsatları	Sivas'ta Melek Yatırımcılık ve fonlarla alakalı farkındalık oluşturmak hem girişimci hem de yatırımcı sayısını artırmak		30.000 TL	Sivas	Sivas İŞGEM, CÜ Teknokent ve ERBAN	Sivas YDO	2023 IV. Çeyrek
Sivas Yaratıcı Endüstrileri Hackathonu	Yerel Kalkınma Fırsatları	Sivas'ın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı başvurusu ile birlikte farkındalık oluşturulan yaratıcı endüstriler alanındaki aktörlerin girişimcilik, işbirliği, usta öğreticiliği vb. alanlarda gelişimini sağlamak ve onları bir araya getirmek amacıyla planlanmıştır.	Yaratıcı endüstrilerdeki aktörlerin iş yapma kapasitesi, girişimcilik, ticaret, pazarlama vb. alanlarda kapasitelerinin artırılması, Etkinliğe katılım sağlayanlar arasında işbirliğinin artırılması	50.000 TL	Sivas	Sivas İŞGEM, ORAN	Sivas YDO	2023. II. Çeyrek
Sivaslı İşadamları Buluşması	Yerel Kalkınma Fırsatları	Avrupa'da faaliyet göstermekte olan Sivaslı işadamlarımız ile bir araya gelinmesi	Sivas Yatırım Destek Ofisimizi bugüne kadar özellikle Almanya ve Hollanda'da misafir eden Avrupa Sivaslılar Birliği üyesi işadamlarımıza, Sivas Yatırım Ortamı ve Mali Destekler konusunda Sivas'ta bilgilendirme yapılması	500.000 TL	Sivas	Sivas TSO, Sivas Valiliği	Sivas YDO	2023 III. Çeyrek

SOGEP Faaliyetleri	Yerel Kalkınma Fırsatları	İlde SOGEP'ten faydalanan kurum sayısını artırmak	En az 1 kurum SOGEP'ten destek aldı		Kayseri	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Kayseri YDO	2023 III. Çeyrek
Tedarik Zinciri Yönetimi Eğitimi	Yerel Kalkınma Fırsatları	Günümüz iş dünyasının ihtiyaçlarını karşılayan tedarik zinciri süreçlerinin etkin yönetiminin sağlanması	Karmaşık tedarik zinciri süreçlerinin verimli şekilde, çeşitli ürün ve pazarlar ile uyumlu ve değişimlere uygun olarak tasarlanması gerekliliği çerçevesinde etkin tedarik ağına dahil olunması	60.000 TL	Yozgat	TSO'lar, OSB'ler	Yozgat YDO	2023 III. Çeyrek
Tedarik Zinciri Zirvesi	Yerel Kalkınma Fırsatları	2019 yılında başlayan proje kapsamında İstanbul ve Çorum'da 2 zirve organize edilmiştir. Pandemi nedeniyle ara verilen projeye 2022 yılında devam edilecek olup Yozgat'taki firmaların çevre illerdeki firmalarla eşleştirilerek satış kanalları bulmalarını amaçlamaktadır.	Firmalar arasında iş birliği kuruldu ve satış kanalları genişletilmesi	500.000 TL	Yozgat	ORAN, Cumhurbaşkanlığı , TSO'lar	Yozgat YDO	2023 Yılı Geneli
Rota Yozgat Uygulama ve Websitesi Çalışmaları	Yerel Kalkınma Fırsatları	Yozgat ilinin turizm varlıklarının ve rotalarının tanıtımı amacıyla hazırlanan uygulama ve websitesi aracılığı ile tanıtım faaliyetleri, FAM Tripler ve	Yozgat ilinin bilinirliğinin artması, turist sayısı ve turizm gelirlerinin artırılması	350.000 TL	Yozgat	Yozgat Valiliği	Yozgat YDO, TTB	2023 Yılı Geneli

		benzeri etkinlikler düzenlenmesi						
Ulusal ve Uluslararası Spor Organizasyonlarının Düzenlenmesi	Yerel Kalkınma Fırsatları	Yozgat'ın doğa sporları konusunda potansiyelinin ortaya çıkarılması ve tanıtımların yapılması amacıyla ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarının düzenlenmesi	Yozgat ilinin bilinirliğinin artması, turist sayısı ve turizm gelirlerinin artırılması amacıyla en az 2 adet organizasyonun yapılması	300.000 TL	Yozgat	Yozgat Valiliği	Yozgat YDO	2023 Yılı Geneli
OSB Odaklı Yatırım Promosyon Faaliyetleri	Yerel Kalkınma Fırsatları	Yozgat'ta yeni kurulan Organize Sanayi Bölgeleri, OSB Müdürlükleri, ilgili TSO'lar, ilde destek veren kurumlardan oluşan bir komisyon ile yatırım yapma potansiyeli olan emek yoğun sektörlerde faaliyet gösteren ya da orta-yüksek teknolojili kurumsal firmalara yönelik yatırım promosyon faaliyetleri yapılması	Yozgat yatırım ortamının ve özellikle 2022 yılı sonunda altyapı çalışmaları tamamlanan 2 yeni OSB'nin tanıtımının yapılması	200.000 TL	Yozgat	Yozgat Valiliği, TSO'lar, OSB'ler	Yozgat YDO	2023 Yılı Geneli

YDO'lar Tecrübe Paylaşımı Toplantısı	Yerel Kalkınma Fırsatları	Diğer YDO'lar tarafından yapılan örnek çalışmaların öğrenilmesi	En az 10 YDO'nun katılımıyla bir etkinlik düzenlendi.	150.000 TL	Kayseri	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Kayseri YDO	2023 III.Çeyrek
İş İnsanları Zirvesi	Yerel Kalkınma Fırsatları	Avrupa'da faaliyet göstermekte olan Yozgatlı işadamlarımız ile bir araya gelinmesi	Yozgat dışında yaşayan Yozgatlı işadamlarımıza, Yozgat Yatırım Ortamı ve Mali Destekler konusunda Yozgat'ta bilgilendirme yapılması	500.000 TL	Yozgat	Yozgat Valiliği, Yozgat TSO	Yozgat YDO	2023 III. Çeyrek
Organizasyon MDP	Turizm, Tanıtım ve Koordinasyon Birimi	TR72 Bölgesi'ne gelen yerli turist sayısını artırmak amacıyla festival, fam trip düzenlenmesi, influencer getirilmesi v.b aktivitelere yönelik destekler verilecektir.	Bölgeye gelen yerli turist sayısının artırılması, Bölgedeki turistik değerler hakkında farkındalık oluşturulması Bölgede düzenlenen etkinlik sayısının artırılması	3.000.000 TL	Kayseri, Sivas, Yozgat	Dernekler, İlgili kamu kuruluşları	TTKB	2023 Yılı Geneli

Ek-E Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli (Ajans eliyle/Parçalı hizmet alımı/Hizmet alımı)	Hizmet Alımı Gereçesi ve Kapsamı
Yozgat İli YER-SİS Sonuçları Çalışması	İlçe veya mahalle bazında farklılıkların tespit edilerek çözüm önerilerinin getirilmesi amacıyla	Parçalı hizmet alımı	Tasarım Çalışmaları Kapsamında Hizmet Alımı Yapılacaktır.
Sivas İli Tarımsal Ürün Üretim Trendleri Raporu	Sivas için tarımsal ürünlerin ağırlıklarının tespit edilmesi ve paydaşlar arasında farkındalık oluşturulması	Parçalı hizmet alımı	Tasarım Çalışmaları Kapsamında Hizmet Alımı Yapılacaktır.
Kayseri'deki Tarım Sektöründeki Desteklerin Tarım Göstergeleri İle İlişkisi	Kayseri'deki Tarım Sektöründeki Desteklerin Analizinin Yapılması	Parçalı hizmet alımı	Tasarım Çalışmaları Kapsamında Hizmet Alımı Yapılacaktır.
SOP Özel Amaçları ve İmalat Sanayi ile Alakalı Nitelikli Raporların ve Yayınların Hazırlanması - Uzman Araştırma Raporları (TR72 Bölgesi İmalat Sanayinin Geleceği Raporu) - Ön Fizibilite Çalışmaları - ka.gov.tr Sitesi İçerikleri - Kalkınma Kütüphanesi Yayınları - Değer Zinciri Analizi Raporları (Sivas veya Yozgat'ta seçilecek en az 1 sektörde rapor hazırlanacak)	TR72 İmalat Sanayinin katma değer oranını yükseltmek	Parçalı hizmet alımı	Tasarım Çalışmaları Kapsamında Hizmet Alımı Yapılacaktır.
Endüstriyel Gelişim ve Verimlilik Mali Destek Programı (TR72/18/EGV) Etki Analizi Çalışması	Mevzuat gereğince program kapanışından belli bir süre sonra yapılması gerekmektedir.	Parçalı hizmet alımı	Tasarım Çalışmaları Kapsamında Hizmet Alımı Yapılacaktır.
Firmalar İçin Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Raporu	Yeşil dönüşüm sürecinde firmalara rehberlik etmesi ve ihracat açısından önlem alınması adına YDO Uzmanları tarafından hazırlanması planlanmaktadır.	Ajans Eliyle	Ajans Eliyle

İhracatı Geliştirici Faaliyetler	Kayseri OSB bünyesinde bulunan Dış Ticaret İstihbarat Merkezinin kullanılmasını artıracak ve üniversitelerde okuyan yabancı öğrencilerin eğitilerek firmalarda çalışmasını sağlayacak çalışmalar	Ajans Eliyle	Ajans Eliyle
İlçe Gelişim Raporları	TR 72 Bölgesi ilçelerinin mevcut durumlarını, ihtiyaç ve gelişim planlarını ortaya koymak, yeni proje fikirleri oluşturmak adına YDO Uzmanları tarafından hazırlanacaktır.	Ajans Eliyle	Ajans Eliyle
TR72 Bölgesi Planlı Firma Ziyaretleri ve Yatırım Destek Raporu	TR72 Bölgesi'nde kurulmuş, yatırıma başlamış ya da sektörü için kilit rol oynayan firmaların ziyaret edilmesi sonucu oluşacak veriler rapora dönüştürülecektir.	Ajans Eliyle	Ajans Eliyle
Ön Fizibilite Çalışmaları	İlin potansiyel yatırım konularıyla ilgili yatırımcılara doküman hazırlamak	Ajans eliyle	
Firmalar İçin Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Raporu	Yeşil dönüşüm sürecinde firmalara rehberlik etmesi ve ihracat açısından önlem alınması adına YDO Uzmanları tarafından hazırlanması planlanmaktadır.	Ajans Eliyle	Ajans Eliyle
Sürdürülebilir Tarım Uygulamaları ve Gıda Sistemleri	Kırsal kalkınmayı desteklemesi ve göçün önlenmesi adına YDO Uzmanları tarafından hazırlanması planlanmaktadır.	Ajans Eliyle	Ajans Eliyle
Anadolu Hitit Rotası Raporu	Yozgat, Sivas ve Kayseri'nin ortak özelliklerinden biride Hititlerin kuruluş ve gelişme bölgelerinde yer almalarıdır. Bölgemizde 30 yakın farklı bölgelerde höyük, kabartma ve heykel bulunmaktadır. Bu değerleri tek rota ve rapor çatısında birleştirmek hedeflenmiştir.	Ajans Eliyle	Ajans Eliyle

Kayseri'deki Turizm Rotaları	TR72 Bölgesinde görsel tanıtım materyallerinin oluşturulması esnasında bazı rotalar ön plana çıkmaktadır. Aksayan noktalar görülmektedir. Rapor ile iyi rotaların belirlenmesi ve geliştirilebilecek alanların tespit edilmesi hedeflenmektedir.	Ajans Eliyle	Ajans Eliyle
Ajans İletişim Stratejisi	Bölge düzeyinde Ajans konum/görünürlük ve imajının güçlendirilmesi amacıyla Ajans'ın dış paydaşlarla olan iletişim stratejisinin oluşturulması amaçlanmıştır.	Hizmet alımı yoluyla	İletişim stratejisi ile ilgili Ajans'ta doğrudan bir uzman bulunmamaktadır. Konunun önemine binaen tecrübeli kişilerin hazırlamasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.
Yozgat Tekstil Sektörü Analizi ve İlde Kümeleşmenin Desteklenmesi Raporu	Yozgat'ta tekstil üretimi konusunda mevcut altyapının incelenerek ürün çeşitliliğinin artırılması ve markalaşma konusunda ihtiyaçların belirlenmesi için yapılan çalışmalar rapora dönüştürülecektir.	Ajans Eliyle	Ajans Eliyle

Ek-F Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu

Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları	Programın Yılı	Programın Kapanış Tarihi	Hazırlanış Şekli	Hizmet Gerekçesi Kapsamı	Alımı ve
Endüstriyel Gelişim ve Verimlilik Mali Destek Programı (TR72/18/EGV) Etki Analizi	2018	09.09.2020 (Kapanış Rapor Tarihi : 25.01.2021)	Ajans eliyle	-	
Yeni ve Yenilenebilir Tarım Uygulamaları (TR72/18/YTU)	2018	09.09.2020 (Kapanış Rapor Tarihi : 25.01.2021)	Ajans Eliyle		
Kentsel ve Sosyal Altyapının İyileştirilmesi (TR72/18/KSA/	2018	09.09.2020 (Kapanış Rapor Tarihi : 25.01.2021)	Ajans Eliyle		